

Τὸ σωτὴρ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

85

δι' αὐτὴν

Νὰ μᾶς ζήσουν !

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ή Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται από τριμελή 'Επιτροπή 'Εντεταλμένων
Κυριών ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: 'Ηρώδου 'Αττικού 9

ΑΘΗΝΑΙ, 1 ΙΟΥΛΙΟΥ 1953

ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 85 (13)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

'Οργανισμών, Τραπεζών, 'Εταιρειών, Δήμων Δρ. 100.000
Κοινοότητες και Σχολεία > 50.000

Παιδιά Παιδοπόλεων και συμμοριοπληκτα: 10.000 δρ.
τό χρόνο. 'Απορα παιδιά: 'Ενα χρόνο 15.000. 'Εξα-
μην 10.000. Τά εμπορα. 'Ενα χρόνο: 25.000. 'Εξα-
μην, 15.000.

'Εξωτερικοί: Δολλάρια 10 ή Λίραι 4.

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 2000

'Υπεύθυνος Συντάξης: ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, 'Αντιφίλου 16 — 'Αθήνα
Προϊστάμενος Τυπογραφείου: Φραγκ. Μαλατίστας, Μενελάου 9, 'Αθήνα

Τό 'Αρκάδι με έρωτά: «Ποία ήσαν κατά τόν
'Ομηρον τά νησιά τών Κυκλάδιων, τών Σειρήνων,
τής Καλυψούς και τών Φαιάκων;»

'Απάντηση: 'Ο Πολύφημος πού
έτύφλωσε ό 'Οδυσσεύς τοποθετείται εις
άντρον εύρισκόμενον επί τής Σικελίας. Αί
νησοί τών Σειρήνων υποτίθεται ότι ήσαν
εις τας Ιταλικάς άκτάς. Τό νησί τής Κα-
λυψούς είναι ή μυθολογική 'Ωγυγία. Βρί-
σκεται στη Μεσόγειο αλλά άγνωστο πού.
'Αμφισβητείται και ή ύπαρξη του νησιού.
Τό νησί τών Φαιάκων είναι ή Κέρκυρα.

'Ο Χαράλαμπος 'Αθ. Μπάλας με έρωτά: Μ'
ένα κομμάτι πάγου, εάν έχη σχήμα φακού, μπο-
ρούμε συμπυκνώνοντες τις άκτίνες του 'Ηλίου
ν' ανάφουμε τσιγάρο;

'Απάντηση: Θεωρητικώς μπορεί.
Κάθε σώμα σε σχήμα φακού, διαφανές πού
είναι πυκνότερο από την άτμόσφαιρα, μπο-
ρεί νά επιτύχη την συμπύκνωση τών άκτί-
νων του ήλιου και νά δημιουργήση ύψη-
λην θερμοκρασίαν. Καί ό πάγος, σε σχή-
μα φακού θά μπορούσε νά συμπυκνώση τις
άκτίνες. 'Αλλά είπα θεωρητικώς. Διότι
πρακτικώς ό πάγος λιώνη, τό σχήμα του
θά μεταβάλλεται διαρκώς και θά διαταρά-
σσεται ή συμπύκνωση. 'Υποτίθεται ότι θά
πρέπει νά έπιτευχθή μία σταθερότης εις
τόν πάγον και εις τό σχήμα του διά νά
ύπάρξη άποτέλεσμα. Καί πρό παντός ή
διαφάνεια πού έπιτρέπει τη διέλευση τών
άκτίνων του ήλιου νά μένη σταθερή.

'Ο 'Αστέριος Χατζούδης με έρωτά: 'Από πού
βρίσκονταν οι άγριοι κάτοικοι πού βρήκε ό Κο-
λόμβος όταν ανακάλυψε την 'Αμερική;

'Απάντηση: Στην ερώτησή του ό
φίλος μας, θά θέλη νά πη πώς, άφου
ή 'Αμερική ήταν άγνωστη στην Εύρώπη
και δέν ύπρχε επικοινωνία μ' αυτήν, πώς
βρέθηκαν άνθρωποι. Λοιπόν: Κατά κανόνα
βρέθηκαν άνθρωποι, έξερευνησεις πού έγι-
σχεδόν, εις όλας τας έξερευνησεις πού έγι-
ναν άγνωστών τόπων, εύρέθη ζωή. Είτε άν-
θρωπων, είτε ζώων, και σχεδόν πάντοτε
καί τών δύο. Πώς βρέθηκαν; Κατά τόν ίδιο
τρόπο πού βρέθηκαν και στην Εύρώπη, πα-
ρ' αυτούς και γιά τους δημιουργούς, πα-
ραμένει πάντοτε τό μυστήριο της δημιουρ-
γίας. Πρέπει όμως νά σάς πώ κάτι πού,
ένώ δέν θά λύση τις άπορίες μας θά σάς
δώση άφορμή σε πολλές σκέψεις. 'Η Βρα-

ζιλία π. χ. ανακαλύφθηκε από τους 'Εύρω-
παίους, μόλις στο 1500 μ. Χ. 'Εκεί βρή-
καν ίθαγενείς άγριους. 'Ωστόσο, στα 1845
ανακαλύφθηκαν στο έσωτερικό της χώρας
έρείπια μεγάλης και άρχαιοτάτης πόλεως,
πού είχε μεγαλοπρεπή κτίρια με έπιγρα-
φές άγνωστού γραφής και γλώσσας. Συμ-
πέρασμα: Πόσα πράγματα άγνοούμε!

'Ο κ. Παναγιώτης Κασάλης (Καρδίτσα) με
έρωτά: Ποιός ήταν ό Κασανόβας;

'Απάντηση: Τό όνομά του είναι
'Ιωάννης 'Ιάκωβος Κασανόβα di Sanpalt.
Είναι 'Ιταλός τυχοδιώκτης πού γεννήθηκε
στη Βενετία στα 1725 και πέθανε στα
1798. 'Εγινε περιδότης γιά τις τρομερές
του περιπέτειες. Τά «άπομνημονεύματά»
του τόν έκαμαν άθάνατο.

'Ο Κ. 'Αθανασόπουλος με έρωτά: Ποίαν γλώ-
σαν έμίλουν ό 'Αδάμ και ή Εύα;

'Απάντηση: Την γλώσσα των
'Αγγέλων. Μετά την σύγχυση τών γλωσ-
σών έπήλθον αί γήιναί γλώσσαι.

'Ο Διονύσιος Μαρκόπουλος με έρωτά: Τί ήταν
ό Τζώνσον ό Εμερσον, ό Πασκάλ, ό Λέχνερτ, ό
Φραγκλίνος και ό Γκαίτε;

'Απάντηση: 1) Με τό όνομα Τζών-
σον είναι γνωστοί οι: α) Βενιαμίν: 'Αγ-
γλος δραματικός συγγραφέας και ήθοποιός
πού γεννήθηκε στα 1573 και πέθανε στα
1637. 'Ηταν φίλος του Σαίξπηρ. Με τις
κωμωδίες και τά δράματά του κάνει επί-
θεση και σάτυρα έναντίον της άκολασίας
και της σκληρότητας τών συγχρόνων του.
'Εγραψε ακόμη δράματα ιστορικά. Θεω-
ρείται σαν ένας από τους σπουδαιότερους
έκπροσώπους της άγγλικής λογοτεχνίας.
β) Σαμουήλ. 'Αγγλος ποιητής και λεξι-
κογράφος. Γεννήθηκε στα 1709 και πέθανε
στα 1784. 'Εγραψε σάτυρες. 'Εγινε όμως
περίφημος με τό λεξικό του της άγγλικής
γλώσσας, και γ) 'Ανδρέας: 'Αμερικανός
πολιτικός. Γεννήθηκε στα 1808 και πέθανε
στα 1875. 'Εργαζόταν ως ράπτης. 'Επει-
τα από τόν εμφύλιο πόλεμο και τη δολο-
φονία του Λίνκολν έξελέγη πρόεδρος τών
'Ηνωμένων Πολιτειών (από τό 1865 μέ-
χρι του 1869). 2) 'Ο Ράφ Ουάλδος 'Ε-
μερσον ήταν 'Αμερικανός φιλόσοφος και
ποιητής (1803 - 1882). 'Υποστήριζε με τη
φιλοσοφική του θεωρία πώς ό άνθρωπος
είναι κύριος της «είμαρμένης του» — και
ότι ό σκοπός της ζωής είναι ό καθαρισμός
της ψυχής από κάθε εγωϊστικόν στοιχείον.
διά νά μπορέση έτσι ή ψυχή νά ένωθή με
τό Θεό. 'Εγραψε πολλά έξονα. 'Ανάμεσα
σ' αυτά: 'Ο 'Αμερικανός λόγος», 'Ο 'Αν-
τιπροσωπευτικός άνδρας», 'Ο 'Χαρακτήρες
άγγλικοί», 'Ο τόπος του ζήν», 'Αδύνα-
τη ψυχής και της αγάπης», 'Αλόγια του
κόσμου». 3) Βλάσιος Πασκάλ, είναι Γάλ-
λος μαθηματικός και φιλόσοφος. Γεννήθηκε
στα 1623 και πέθανε στα 1662. Είναι ό
ιδρυτής της θεωρίας περί πιθανοτήτων, ά-
σκολήθηκε με τη μελέτη της καμπύλης και
της άτμοσφαιρικής πίεσεως. 'Αγωνίστηκε
έναντίον τών 'Ιησουϊτών, 'Αφησε αρκετά

έργα. 4) Λέχνερτ δέν γνωρίζω κανέναν.
Γνωρίζω φυσικά με παρεμφερή όνόματα:
α) Λάχνερ (Φράνς). Γερμανός συνθέτης
και διευθυντής όρχηστρας (άρχας του 19ου
αίωνα). Συνδέθηκε εις την Βιέννην με τόν
Σούμπερτ. 'Εγραψε μελοδράματα, όπως
τά «'Αλίντια», «Μπενδενούτο Τσελλίνι»,
«Αϊκατερίνη Κορνάρο» κλπ. β) Λίχτβαρκ
('Αλφρέδος). Γερμανός τεχνοκρίτης. Γεν-
νήθηκε στο 'Αμβούργο (1852 - 1914) και
γ) Λίχτβερ (Μάγνος - Γαδοφρείδος). Γερ-
μανός ποιητής (1719 - 1783). Τό κυριώ-
τερόν του έργον είναι «Τέσσαρα βιβλία
Αίσωπειών μυθών». 5) Φραγκλίνος. α) (Βε-
νιαμίν). 'Αμερικανός πολιτικός και φυσιο-
κός περί του οποίου έγραψα λεπτομερώς
στο τεύχος 78 σελίς 142 τόμος 4ος). β)
Φραγκλίν (σέρ Τζών). 'Αγγλος έξερευνη-
τής. 'Επεχείρησε έξερευνησεις τών Βορείων
άκτών του Καναδά και έφθασε μέχρι τών
πιδό δυτικών προς τόν Παγωμένον ώκεανόν
(1825). Στα 1843 του άνατέθηκε ή άρχη-
γία προς τις άρκτικές θάλασσες γιά την
ανακάλυψη της Νοτιοδυτικής διόδου, αλλά
στα 1846 καταστράφηκαν τά πλοία του
«'Ερεβος» και «Τρόμος», αυτός δέ και οι
σύντροφοί του επέθαναν έπειτα από περι-
πλανήσεις ενός όλόκληρου χρόνου!

'Ο 'Ιωάννης Παν. Γεωργιόπουλος με έρωτά:
Τί έννοούμεν λέγοντες πρόβλημα του τετραγώνι-
σμου του κύκλου, δηλίου πρόβλημα και τριχο-
μ ε τ ρ ή σ ε ω ς της γωνίας;

'Απάντηση: Είναι τά τρία
πρόβλήματα πού άπασχολούσαν τους άρ-
χαίους γεωμέτρες και τών οποίων ή λύ-
ση διά του κανόνος και του διαδήτου
άποδείχτηκε άδύνατος. Λέγοντες τετρα-
γωνισμό του κύκλου έννοούμε την έξερε-
ση τετραγώνου του οποίου τό έμβαδόν
νά είναι: ίσο με δοθέντα κύκλο. Τό Δήλιο
πρόβλημα είναι νά βρούμε κύβο — δη-
λαδή την πλευρά του κύβου — πού είναι
διπλάσιος από δοθέντα κύβο. Τριχοτόμη-
σις — και όχι τριχομέτρσις της γω-
νίας — είναι ή διαιρέση δοθείσης γωνίας
εις τρία ίσα μέρη διά του κανόνος φυ-
σικά, και του διαδήτου.

'Ο Νικόλαος Μουντζούρης με έρωτά: τί ήτο ό
Κολμπε;

'Απάντηση: 'Ο 'Αλέξανδρος
Λουδοβίκος Κόλμπε ήταν Ποώσσος φιλέλ-
ληνας (γεννήθηκε στα 1793 και πέθανε
στα 1860). Σάν άξιωματικός του σώμα-
τος τών φιλελλήνων έλαβε μέρος σε πολ-
λές μάχες κατά την 'Ελληνική επανάστα-
ση, ύπηρετήσε σαν ύποφρούρακος Μετο-
λογίου κατά την πολιορκία της πόλεως.
Μετά ύπηρετήσε σαν άρχιεπιμελητής του
Ναυτικού.

'Ο Γεώργιος 'Εγγλέζος με έρωτά: Ποιός ήτο
ό 'Αστυάνης;

'Απάντηση: 'Ο 'Αστυάνης
ήταν Βασιλιάς τών Περσών (584 - 550
π.χ.). 'Εναντίον του επαναστάτησε ό Κύ-
ρος και εις μάχην, εις τας Πασαργάδας
τόν έφόνευσεν.

Η ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΓΙΟΡΤΗ

Από την Κρήτη μέχρι τις βόρειες ακριτικές περιφέρειες από το Ιόνιο μέχρι τις ανατολικές ακτές του Αιγαίου, στα κατάφυτα βουνά με τα όλοδροσα χωριά τους, στους πράσινους κάμπους, στα γραφικά μας νησιά με τις δαντελωτές ακρογιαλιές τους οι Έλληνες πανηγύρισαν τη Βασιλική Γιορτή.

Κι' έτσι δόθηκε στο λαό άλλη μια φορά η ευκαιρία να εκδηλώσει την αγάπη του, την αφοσίωσή του, τον θαυμασμό του στο Βασιλέα του, την Α. Μ. το Βασιλέα Παύλο, που μαζί με την ακούραστη σύντροφό του, την Α. Μ. την λαοφιλή Βασίλισσα μας, την Βασίλισσα Φρειδερίκη που στάθηκε η Μεγάλη Μάνα όλων των παιδιών της Ελλάδας μας, μοχθούν για το καλό της πατρίδας μας, για το μεγαλείο της ιστορικής χώρας μας, για την ευημερία και την ευτυχία του λαού τους.

Τα παιδιά και οι νέοι της Ελλάδος, αγόρια και κορίτσια, έχουν ιδιαίτερο λόγο να νοιώσουν ξεχωριστή χαρά για τη βασιλική γιορτή γιατί την ημέρα αυτή δόξασαν το Θεό, που χάρισε στην πατρίδα μας ένα Βασιλιά συνετό, ένα Βασιλιά που αφιέρωσε τον εαυτό του στην υπηρεσία της Ελλάδος και του λαού της...

Στον κόπο ακάματος. Στο ενδιαφέρον αστείρευτος.

Στις φιλανθρωπικές εκδηλώσεις απλόχερος. Στην αγάπη Του άφθαστος. Στο καθήκον Του ασάλευτος. Βασιλιάς αυτός είναι την ίδια στιγμή πιστός και αφοσιωμένος υπηρέτης της πατρίδος και του λαού Του! Ο πόνος του λαού Του είναι και δικός Του πόνος. Οι λύπες του λαού Του. Οι χαρές του λαού Του. Και τα παιδιά του λαού παιδιά Του, αγαπημένα, πατέρας κι' αυτός στοργικός για όλα τα Έλληνοπούλα...

Να γιατί κάτω από την πολύχρωμη εικόνα Του, που δημοσιεύουμε σήμερα, ένα οκτάχρονο αγόρι απρόσκλητο και αυτόκλητο σημείωσε αυθόρμητα: «Να μάς ζήσης». Με τις τρεις αυτές λέξεις το παιδί που τις έσυρε κρατώντας αδέξια στο άσταθές του χέρι το μολύβι, έξεδήλωσε τα σταθερά αισθήματα της καρδιάς όλων των παιδιών της Ελλάδος.

«Να μάς ζήσης» καλέ μας Βασιλέα! «Να μάς ζήσης» αγαπημένε άνακτα» που είσαι πρώτος στο καθήκον και πρώτος στις υποχρεώσεις. Ο Θεός ας είναι στο πλευρό Σου. Και η ισχύς Σου ας στηρίζεται πάντα στην αγάπη του λαού Σου, και τα έργα Σου ας έμπνέονται από τον Ύψιστο!

Με έρωτούν και άπαντώ:

(Συνέχεια από τη σελίδα 338)

Ο Κωνσταντίνος Ιωάννου Καραμίκας με έρωτά: υπήρξε ο περιπλανώμενος Ιουδαίος;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Είναι πρόσωπον της νεωτέρας μυθολογίας. Κατά τον μύθον αυτόν ένας Ιουδαίος όταν ο Ιησούς, φορτωμένος τον Σταυρόν, ανέβαινε τον ανηφορικό δρόμο του Γολγοθά τον έβρισε και του είπε:

— Βάδιζε γρήγορα!

Και τότε ο Ιησούς άπάντησε:

— Περιπατώ κι' εγώ γρήγορα, αλλά και σύ θα περπατήσεις μέχρις ότου γυρίσω. Από τότε ο ύβριστής περιφέρεται στη Γη, χωρίς να βρίσκη το θάνατο, αλλά και χωρίς να βρίσκη ανάπαυση και ήσυχία. Σε πολλά μέρη λέγεται Άχασθερός. Πολλές έλληνικές παραδόσεις υπάρχουν που είναι ένα είδος παραλλαγής του μύθου του Περιπλανώμενου Ιουδαίου. Πιστεύω πως ο μύθος αυτός θέλει να συμβολίση τον εαίνωνιον έλεγχο της συνειδήσεως του Έβραϊκού λαού δια την άδικο σταύρωση του Ιησού Χριστού.

Ο Ιωάννης Γεωργίου με έρωτά: Μπορούμε με τον ηλεκτρισμό που παράγει μια γεννήτρια να κινήσουμε το μοτέρ του κινεί την γεννήτρια;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Αν μπορούσαμε να επιτύχουμε αυτό, θα είχαμε βρη το άεικίνητον! Άλλά το άεικίνητον μέχρι σήμερα δεν έχει βρεθή και πολύ φοβούμαι ότι δεν θα βρεθή και εις το μέλλον.

Ο Παναγιώτης Λιαλιάτσος με έρωτά: Ποίος ήτο ο Παπουλάκος; οι προφητείες του ήταν αληθινές;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Με το όνομα Παπουλάκης ή Παπουλάκος φέρονται δύο μοναχοί. Ο πρώτος είναι από το Θιάκι. Κατά την Επανάσταση των Ελλήνων με συνεισφοράς έκτισε τη Μονή των Τριποτάμων στα Καλάβρυτα. Έκήρυτε ότι δια της θείας δυνάμεως θα άπελάση τους Τούρκους από την Πελοπόννησο. Φονεύθηκε από τον Ιμπραήμ, που πήρε και τους θσαυρούς του. Ο άλλος ήταν μοναχός από την Αρμπούνα των Καλαβρύτων. Ξεσήκωσε τους πληθυσμούς της Πελοποννήσου έναν-

τίον των Εκκλησιαστικών άρχών και του Βασιλιά Όθωνα τους όποιους κατηγορούσε ως καθολικίζοντας. Ο λαός τον πίστευε σαν θεόπεμπτο και θαυματοργό. Η μεγαλειότερη δράση του ήταν στη Μάνη. Συνελήφθη και πέθανε περιωρισμένος στη μονή του προφήτου Ηλίου της Υδρας. Ο λαός τον πίστευε για Άγιο. Από όσα είπε τίποτε δεν επαλήθευσε.

Ο Σπύρος Άδαμόπουλος με έρωτά: Σώζεται ο Σταυρός που έσταυρώθη ο Κύριος ήμών Ιησούς Χριστός;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. ο Τίμιος Σταυρός δεν σώζεται. Τεμάχια μόνον αυτού σώζονται τόσο εις το Πατριαρχείον Κωνσταντινουπόλεως και εις άλλας μονάς.

Ο Ηρώδης Στρατιώτης με έρωτά: Πότε εορτάζει ο Έμμανουήλ και τί σημασία έχει η εορτή του;

Το Έμμανουήλ σημαίνει στην Έβραϊκή «Μεθ' ήμών ο Θεός». Είναι όνομα που δόθηκε στον Ιησού. Οι Μανώληδες γιορτάζουν την ημέραν των Χριστουγέννων.

Ο Γ. Καραμπελας με έρωτά: Τι είναι η θεωρία των Κβάντα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Την θεωρία των Κβάντα ανέπτυξε στα 1900 ο Γερμανός φυσικός Μάξ Πλάνκ, θέλοντας μ' αυτήν να εξηγήση τα φαινόμενα της θερμικής ακτινοβολίας. Η θεωρία αυτή γενικεύθηκε και άποτελεί τη βάση της νεωτέρας φυσικής.

Σκίτσα άναγνωστών

ΤΟΠΕΙΟΝ

Σκίτσο: Άποστόλου Κ. Παπαγιαννούλου (Καρδίτσα)

ΥΠΕΡΦΑΝΕΙΑ - ΤΑ ΠΕΙΝΟΤΗΣ Διον. Δ. Μαρκόπουλος (Γυμν. Μεσσήνης)

Σύμφωνα με τη θεωρία αυτή του Μάξ Πλάνκ η ακτινοβολία ενέργεια δεν είναι συνεχής αλλά εκπέμπεται κατά στοιχειώδη έλαχιστα ποσά, που άποτελούν τρόπον τινά τα άτομα της ενεργείας. Τα ποσά αυτά είναι τα λεγόμενα κβάντα.

Ο Τ. Τσελεπίδης με έρωτά: Είναι αληθές ότι υπάρχουν άνθρωποι νυκταλώπες;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η φυσική κατασκευή των όφθαλμών μας είναι τριάντη έως οί άνθρωποι μπορούμε να βλέπουμε άριστα κατά την ημέραν και σχετικά καλά υπό το τεχνικόν φώς. Οί άνθρωποι δεν μπορούν να βλέπουν την νύκτα. Υπάρχουν όμως μερικοί που έχουν την ικανότητα, όχι να βλέπουν, αλλά να μπορούν, να βαδίζουν στα σκοτεινά υπό το άμυδρόν φώς των άστρων κλπ. Αυτά υπό την καθαρώς φυσιολογική άποψη. Υπάρχει όμως και η άσθένεια ή λεγόμενη «Νυκταλωπία». Πρόκειται περί παθήσεως όφθαλμών. Ο πάσχων βλέπει καλύτερα με το έσπερινό φώς παρά με το φώς της ημέρας. Ο άσθενής λέγεται νυκταλωπικός και το ρήμα είναι νυκταλωπία, και σημαίνει πάσχω από νυκταλωπία.

Ο Άντώνιος Καρύδης με έρωτά: Πόσους αιώνες περίπου π.χ. ένεφανίσθη ο πλανήτης μας;

Η ηλικία της Γης ύπολογίζεται σε δύο δισεκατομμύρια χρόνια. Άλλαδή: 20 εκατομμύρια αιώνες, στους όποιους φυσικά οί 20 μ.Χ. αιώνες δεν παίζουν κανένα ρόλο, για να μπορώ να άπαντήσω έπακριβώς στην έρώτησή σου.

Ο Νικόλαος Γεωργίου Παπανικολάου με έρωτά: Σε τί όφείλεται η έκλειψη της σελήνης;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Η σελήνη παθαίνει έκλειψη όταν καλυφθή από τη σκιά της γης. Και αυτό γίνεται όταν η γή βρεθή άκριβώς μεταξύ ήλιου και σελήνης και τότε η σκιά της γης πέφτει στην σελήνη και την κρύβει.

Ο Νικόλαος Γεωργίου με έρωτά: Πόσο άπέχει ο Ήλιος από τη Γή;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Μέση άπόσταση της Γης από τον Ήλιο είναι: 149.500 χιλίόμετρα. Η έλαχίστη άπόσταση είναι 147.000 χιλίόμετρα και η μεγίστη 152.000 χιλ.

Το ταπεινό Ιο με έρωτά: ο Λούης 15 ή 16; ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Όχι. Ο Όλυμπιονίκης Λούης πέθανε στις 25 Μαρτίου 1940 σε ηλικία 68 χρονών.

Τὰ παιδιά είχαν τελειώσει τὶς ἐξετάσεις τους, καὶ μόλις χθὲς πῆραν τὸ ἐνδεικτικὰ τους καὶ καμαρώνων γιὰ τοὺς βαθμούς τους. Κανένα δὲν ἔπεσε κάτω ἀπὸ 18 καὶ ὁ Κωστάκης, πού πάει ἀκόμα στὸ Δημοτικὸ, πῆρε τὸ ἀπολυτήριό του μὲ ἓνα 10 μὲ τόνο...

Ὁ Δεῖμος καὶ ὁ Φόβος ἐπὶ τὴν ἰδίαν ἐν-
θεότητα πού προσωποιοῦν τὴν ἰδίαν ἐν-
δοξία. Τὸ φόβο. Καὶ δὲν θὰ χρειάζονταν
ἄσας ἐξηγήσω πὺς πραγματικά ὁ θεὸς
τοῦ πολέμου, ὁ πόλεμος ὁ ἴδιος, σπέρνει
ἀντοῦ τὸν φόβο! Ἡ Ἐνυὼ εἶναι κι' αὐτὴ
ἡ θεὰ πολεμικὴ πού στὴ λατινικὴ λέγε-
ται Μπελλόνα, δηλαδὴ πολεμικὴ γιὰτὶ κα-
λεῖστε ὁ πόλεμος λέγεται λατινικά
BELLUM.

Καὶ γὰρ νὰ σὰς ἐξηγήσω: Πόνος στὴν
περίπτωση αὐτῇ σημαίνει κακοπάθεια, τα-
λαιπωρία, ἡ Λήθη προσωποποιεῖ φυσικά,
τὴν ἐγκατάλειψη τῶν συγγενῶν καὶ τῶν
φίλων, τὸ ἔχασμα, ὁ Λιμός τὴν πείνα ποὺ
προκαλεῖ ὁ πόλεμος, τὰ ἄλγη τοὺς σῶ-

Μὰ κάποτε ὁ Ἄρης βρῆκε τὸν μπελῖα
τοῦ ἀπὸ τὸν Τυφῶνα. Μὰ γι' αὐτὸν τὸν
θεὸ - τέρας θὰ σὰς πῶ ἄλλη φορά.

Σκίτσο τοῦ Μ. Γ. Μαραγγούλα

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ο Θάνατος μαθαίνει για την Ιθαγένεια

— Ξέρεις ένα πράμα παπού; είπε ο Θάνατος στοχαστικά. Ένω νομίζω καμμιά φορά ότι τα ξέρω όλα, ξαφνικά βλέπω ότι δεν ξέρω τίποτε...

— Και το ένα είναι λάθος και το άλλο δεν είναι έτσι... Έκανε χαμογελώντας ο παπούς. Κανένας δεν τα ξέρει όλα. Μηδὲ ο μεγαλύτερος σοφός! Από την άλλη μεριά πάλι, ξέρεις ότι μπορεί να ξέρη ένα παιδί στην ηλικία σου. Σε μερικά πράγματα περισσότερα ίσως, και σ' άλλα λιγότερα...

— Λιγότερα;

— Γιατί; Σου κακοφαίνεται δηλαδή; Μέσα στον απέραντο κόσμο, σκέψου πόσα παιδιά στην ηλικία σου υπάρχουν! Λες να είσαι συ ο πιο σοφός απ' όλα;

— "Οχι βέβαια... Μά...

— Μά προτιμάς να μη το συλλογίζεσαι. Όμως Θάνο μου, μην στενοχωριέσαι και πολύ. Η γνώση έρχεται πρώτα από τις γνώσεις. Κι' αυτή δεν μαθαίνεται. Την αποχτάει ο άνθρωπος απ' ότι παίρνει από τους παππούδες του και τους προπαπούδες του. Απ' ότι μαθαίνει από παιδί παίρνοντας παράδειγμα από τους δικούς του. Απ' ότι διδάσκεται σιγά σιγά απ' την ζωή... Κι' αν είναι τα μάτια της ψυχής του πάντα ανοιχτά και αγρυπνα καθώς λέει ο Έθνικός μας ποιητής, ο Σολωμός, η γνώση του βαθαίνει με τα χρόνια, γίνεται πιο πλατειά, πιο τέλεια.

— Όπως η δική σου παπού μου!

Χαμογέλασε ο παπούς, ευχαριστημένος.

— Μακάρι να είναι έτσι παιδί μου! Και εἴθε νακανε ο Θεός να χρησιμέψη η δική μου γνώση στο να γίνης εσύ πιο γνώστικός. Γιατί δεν έχω όνειρο πού ακριβὸς παρὰ να σε δῶ παιδί μου άντρα όχι μονάχα τέλειο στη δουλειά σου, αλλά καλὸν και γνώστικὸ.

— "Αν σοῦ μοιάσω, παπού μου, θα γίνω! Βεβαίωσε ο Θάνατος.

— Κι' από τα τώρα κιόλας μαντεύω πὼς θα γίνης ένας καλὸς πολίτης! Βεβαίωσε ο παπούς.

— Κοίτα τί συμπτῶση παπού! Έκανε ο Θάνατος. Κι' ἐγὼ τώρα γι' αυτό ήθελα να σε ρωτήσω. Μὰς μιλούσε ο δάσκαλος για τὸν Νικολόπουλο, τὸν συμπατριώτη μας που πέθανε τελευταία στην Αμερικὴ και ἔφυγε χρήματα να χτιστῇ η γεωργικὴ Σχολή. Και μὰς ἔλεγε πὼς ἄν κι' ἐγκατεστημένος χρόνια στην Αμερικὴ, διατήρησε τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένεια. Αυτό μου φάνηκε παράξενο. Ἐγὼ ξέρω πὼς λένε «ἰθαγενεῖς» τοὺς

Ἰνδιάνους τῆς Αμερικῆς ἢ τοὺς μαύρους τῆς Αφρικῆς, που διαβάζουμε στὰ μυθιστορήματα τοῦ Ἰουλίου Βέρν. Τί δηλαδή! Ὁ Νικολόπουλος ἦταν... ἰθαγενής; Και γιατί ἦταν ἰθαγενής τάχα; Σήκωσα λοιπὸν τὸ χέρι μου, και ρώτησα τὸν δάσκαλο:

— Τί θα πῇ κύριε «διατήρησε τὴν ἑλληνικὴν ἰθαγένεια»;

— Θα πῇ, μου ἀποκρίθηκε ο δάσκαλος, πὼς ἂν και χρόνια ἐγκατεστημένος στην Αμερικὴ δεν ἔγινε Αμερικανὸς πολίτης. Ἐξακολουθοῦσε να εἶναι Ἕλληνας πολίτης! Κατάλαβες; Κατάλαβα κύριε, ευχαριστῶ! Εἶπα. Όμως στ' ἀλήθεια παπού δεν εἶχα καταλάβει!

— Αυτό δείχνει, Θάνο μου, πὼς δεν ἔχεις και τόσο γνῶση! Εἶναι πάρα πολὺ κακὸ να φοβᾶται κανεὶς μήπως φανῇ κοινὸς ἂν ὁμολογήσῃ πὼς δεν κατάλαβε κάτι. Προπαντὸς μάλιστα στο σχολεῖο, που ο δάσκαλός σας τόσο μοχθῇ να μὴν ἀφήσῃ τίποτε σκοτεινὸ στη σκέψη σας. Δεν εἶμαι εὐχρησιστημένος διόλου, Θάνο μου, ἀπὸ τὸ φέρεσίμὸ σου!

— Συγχώρεσέ με παπού. Καταλαβαίνω πὼς φέρεθκα ἄστοχα. Μὰ δεν τὸ συλλογίστηκα. Συγχώρεσέ με κι' ἐξήγησέ μου ἐσὺ αὐτὸ που δεν κατάλαβα!

— Πρώτα - πρώτα, κουτό, ἰθαγενὴς θα πῇ ντόπιος ἄνθρωπος τοῦ τόπου. Ἐπεκράτησε να ὀνομάζονται ἐτσι οἱ ἐγχωριοὶ και ἀπολιτίστοι ντόπιοι σὲ ἀντίθεση με τοὺς λευκοὺς ἀποίκους ἢ ἐξερευνητὲς που βρίσκονται στὸν τόπο. Ἐτσι λέμε οἱ «ἰθαγενεῖς» και οἱ «λευκοὶ» και καταλαβαίνουμε ἀμέσως ποιοὺς ἐννοοῦμε. Κυριολεκτικὰ ὁμως ἡ ἰθαγένεια εἶναι τὸ ν' ἀνήκῃς σ' ἕναν τόπο, σ' ἕνα ὠρισμένο κράτος, και τὸ κράτος αὐτὸ να σε ἀναγνωρίζει για δικὸ του πολίτη. Κάθε ἄνθρωπος πολιτισμένος ἔχει μιὰ ἰθαγένεια χωρὶς να εἶναι... ἰθαγενής. Ἐχει τὴν ἑλληνικὴν, ἢ τὴν ἀγγλικὴν, ἢ τὴν γαλλικὴν ἰθαγένεια. Εἶναι δηλαδή Ἕλληνας πολίτης ἢ Ἀγγλὸς ἢ Γάλλος. Γιατί δεν ἀρκεῖ να θέλῃ κανεὶς να εἶναι πολίτης αὐτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ κράτους. Πρέπει και τὸ κράτος με τὴν νομοθεσία του να τοὺς ἀναγνωρίζει για πολίτες.

— Μὰ αὐτὸ εἶναι ἀπὸ τ' ἄγραφα! φώναξε ο Θάνατος. Όλοι οἱ Ἕλληνες, δεν εἶναι Ἕλληνες πολίτες;

— Όχι, Θάνο μου! Μπορεῖ και να μὴν εἶναι. Ἡ ἐθνικότητά τους εἶναι ἑλληνικὴ. Αὐτὴ δεν πῇν ἀλλάζει κανένας. Ὁ κανένας μας ἔχει τὴν ἐθνικότητά του μιὰ κι' ἀνάλλαχτη σὰν τὸ ἴδιο μας τὸ δέρμα. Ἡ ἰθαγένεια ὁμως — τὸ να εἶσαι υπήκοος αὐτοῦ ἢ ἐκείνου τοῦ κράτους ἀλλάζει με ὠρισμένες προϋποθέσεις. Ἐτσι οἱ νόμοι μας ὠρίζουν τί χρειάζεται για να εἶ-

ναι κανεὶς Ἕλληνας πολίτης. Κανένας ὁμως νόμος δεν μπορεῖ να ὠρίσῃ γιατί ἔχομε ἢ δεν ἔχομε τὴν ἑλληνικὴ ἐθνικότητα. Αὐτὴ εἶναι δική μας ἀπὸ τὴν κοῦνια ὡς τὸν τάφο.

— Και τί ὠρίζουν οἱ νόμοι μας για τοὺς Ἕλληνες πολίτες;

— ὠρίζουν πὼς για να εἶναι κανεὶς Ἕλληνας πολίτης, να ἔχῃ δηλαδή τὴν ἑλληνικὴ ἰθαγένεια:

Πρῶτον, ἀρκεῖ να ἔχῃ γεννηθῇ ἀπὸ Ἕλληνες γονεῖς. Πολίτες Ἕλληνες δηλαδή.

— Νά! Τὸ βλέπεις; φώναξε ο Θάνατος. Όλοι οἱ Ἕλληνες εἶναι Ἕλληνες πολίτες!

— Ἄκου, παιδί μου, και μὴν εἶσαι βιαστικός! Δεν εἶναι αὐτὸ μόνο. Πρόσεχε κι' ἄκου.

Δεύτερο. Ἡ ξένη γυναίκα που παντρεύεται Ἕλληνα, ἀποκτᾶ ἀμέσως τὴν ἑλληνικὴ ἰθαγένεια. Γίνεται Ἑλληνίδα πολίτης.

Τρίτο. Με ὠρισμένες προϋποθέσεις — ἂν κάποιος ξένος εἶναι μόνιμα ἐγκατεστημένος στην Ἑλλάδα, ὠρισμένα χρόνια κλπ. που ὠρίζε ο νόμος, κάνει αἴτηση και ὕστερα ἀπὸ μιὰ ὠρισμένη διαδικασία πολλῶν ἰστογραφείων. Ἀποκτᾶ ἡλποδὴ τὴν ἑλληνικὴ ἰθαγένεια.

Τέταρτο. Με ὁμαδικὴ πολιτογράφηση δταν στην Ἑλλάδα προσαρτῶνται ἑλληνικὲς χώρες που ἐλευθερώθηκαν. Ἐτσι, με ὁμαδικὴ πολιτογράφηση ἔγιναν Ἕλληνες πολίτες οἱ κάτοικοι τῶν Ἰονίων νήσων, τῆς Κρήτης, τῆς Σάμου, τῆς Ἡπείρου, τῆς Μακεδονίας, τῆς Θεάκης και τελευταία τῆς Δωδεκανήσου. Γιατί πρὶν οἱ κάτοικοι εἶχαν ὑποχρεωτικὰ τὴν ἰθαγένεια τοῦ κατακτητῆ που κρατοῦσε τὴν χώρα τους. Ἐπίσης ὁμαδικὴ πολιτογράφηση γίνεται δταν γίνεται και ὑποχρεωτικὴ ἀνταλλαγὴ πληθυσμῶν, ὁπως κάναμε με τὴν Βουλγαρία και τὴν Τουρκία.

Αὐτὴ εἶναι, Θάνο μου, σὲ γενικὲς γραμμές ἡ νομοθεσία που κανονίζει τὴν Ἑλλάδα τὴν ἰθαγένεια.

— Γιατί στην Ἑλλάδα;

— Γιατί ἄλλα κράτη, ἄλλες χώρες, ὠρίζουν ἄλλα. Ὅποιοι γεννιέται λ. χ. στη χώρα αὐτὴ λογίζεται πολίτης τῆς ἔστω κι' ἂν οἱ γονεῖς του εἶναι ξένοι. Ἡ ὁποῖος πολέμησε ἔθελοντικὰ στο στρατὸ τους, ἀποκτᾶ τὴν ἰθαγένεια τοῦ τόπου. Ἡ ὁποῖος ἐργασθῇ τόσα χρόνια σ' αὐτὸν τὸν τόπο, ἀποκτᾶ αὐτομάτως τὴν ἰθαγένεια. Ὡστόσο σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα τῆς ἰθαγένειας, εἶναι και μερικὰ πράγματα που συζητοῦνται ἂν εἶναι σωστὰ ἢ ὄχι, και που δεν εἶναι ἀπίθανον να τὰ δῆς ν' ἄλλοι ἄνθρωποι περᾶσουν πολλὰ χρόνια. Ἐτσι λ. χ. ο γάμος — και πολὺ σωστὰ — δεν ἀλλάζει τὴν ἰθαγένεια τοῦ ἀντρός.

Ὁ Ἕλληνας που παντρεύεται ξένη, ἐξακολουθεῖ να εἶναι Ἕλληνας πολίτης, ὁπως ξένος πολίτης μένει κι' ο ξένος που παντρεύεται Ἑλληνίδα. Ἡ Ἑλληνίδα ὁμως που παντρεύεται ξένο, χάνει με τὸ γάμο τὴν ἑλληνικὴ ἰθαγένεια. Γιατί να γίνεται αὐτό; Γιατί να κόβωμε τὴν γέφυρα που ἐνώνει μιὰ Ἑλληνοπούλα με τὴν πατρίδα τῆς; Δεν θα μπορούσε τάχα να γίνῃ ὅτι γίνεται και σὲ πολλὰ ἄλλα κράτη; Νά πάρῃ δηλαδή τὴν ἰθαγένεια τοῦ ἀνδρός τῆς χωρὶς να χάσῃ τὴ δική τῆς; Και δεν εἶναι ἄδικο να θεωροῦμε ξένη τὴν Ἑλληνοπούλα που παντρεύεται ξένο, και Ἑλληνίδα τὴν ξένη που παντρεύεται Ἕλληνα; Πόσες φορές γυναῖκες ἀπὸ ἑχθρικὰ κράτη, παντρεμένες με Ἕλληνες στὸν καιρὸ τοῦ πολέμου δεν ἔκαναν ἀνενόχλητες κατασκοπεῖα ἢ προπαγάνδα εἰς βάρος τῆς χώρας μας, χωρὶς κανεὶς να μπορῇ να τῆς μετακινήσῃ, γιατί σύμφωνα με τὸ νόμο, ἦταν Ἑλληνίδες!

Σήμερα, σ' ὁλόκληρο τὸν κόσμο, ὑπάρχει ἡ δίκαιη τάση ο γάμος να μὴν ἐπηρεάζει τὴν ἰθαγένεια. Ὁ Ἕλληνας να μένῃ Ἕλληνας και ἡ Ἑλληνίδα Ἑλληνίδα. Κι' ἡ ξένη που ἔδειξε πὼς εἶναι ἄξια να πολιτογραφηθῇ Ἑλληνίδα, να μὴ γίνεται αὐτομάτως Ἑλληνίδα γιατί παντρεύτηκε Ἕλληνα.

— Και πὼς μπορεῖ κανεὶς παπού ν' ἀποδείξῃ πὼς εἶναι Ἕλληνας πολίτης;

— Ἀπὸ τὰ Δημοτολόγια, Θάνο μου, που σοῦ μίλησα δταν εἶπαμε για τοὺς δήμους και τῆς κοινότητες. Και οἱ ἄνδρες ἀπὸ τὰ μητρώα ἀδελφῶν που τηροῦν οἱ δήμοι και οἱ κοινότητες για στρατολογικοὺς κυρίως λόγους. Αὐτὰ συντάσσονται βάσει τῶν ληξιαρχικῶν πράξεων που ἀφοροῦν τοὺς γάμους, τῆς γεννήσεως, τοὺς θανάτους κλπ. Ἀπὸ τὸ 1925 εἶναι ὑποχρεωτικὸ ὅλ' αὐτὰ να γίνονται μπροστὰ στὸν ληξίαρχο που τὰ γνωστοποιεῖ στοὺς δήμους και τῆς κοινότητες. Για τὰ ληξιαρχεῖα ὁμως, θα σοῦ μιλήσω καμμιὰ ἄλλη φορά, γιατί πρέπει να ξέρης τὴ σημασία τους. ΜΑΡΙΝΑ Κ.

♦♦♦

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΨΟΦΑΕΙ

Ὁ λοχίας κάνει θεωρία σκοποβολῆς σ' ἕνα στρατιώτη. Ὁταν πατήσαμε τὸν κόκορα τί κάνει; Στράτιώτης: Ψοφάει, κύρ λοχία.

ΠΕΙΝΑ

Τάμας, Γιάννη, ο Σωτήρης ἔπεσε και ἔφαγε τὰ μούτρα του. Σωτήρης: Μωρέ τί μοῦ λες τόσο πολὺ πεινούσες; (Ἐστάλησαν ἀπὸ τὸν Πέτρο Μπαράκι).

Τὸ ἓνα καὶ σπουδαῖο

Σύμφωνα μὲ τὸ συμπέρασμα, ποὺ καταλήξαμε στὸ προηγούμενο σημείωμά μας, τὸ πιὸ σπουδαῖο πράγμα ποὺ

ὑπάρχει στὸν κόσμο εἶναι νὰ ἐργασθῇ κανεὶς γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ὁ νόμος τοῦ Θεοῦ, γιὰ νὰ βασιλεύσῃ ὁ Θεὸς στὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ ψυχὴ ἔχει τόση μεγάλη ἀξία. Εἶναι ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὴν Βασιλεία τοῦ Θεοῦ. Τὸ εἶπε ὁ ἴδιος: «Ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ ἐντὸς ὑμῶν ἐστίν», δηλαδή, ἡ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ εἶναι μέσα σας. Ὅταν κανεὶς βλάπτῃ τὴν ψυχὴ του, ἢ τὴν ψυχὴ ἑνὸς ἄλλου, εἶναι σὰν νὰ καταστρέφῃ ἓνα κομμάτι ἀπὸ τὴν περιοχή, ὅπου θὰ βασιλεύῃ ὁ Θεός. Ἀφαιρεῖ ἀπ' τὸν Θεὸ ἓνα μέρος τῆς Βασιλείας Του. Στὰ ἐπίγεια Κράτη, μιὰ τέτοια ἀπόπειρα θεωρεῖται, ὅτι ἀποτελεῖ ἐσχάτη προδοσία καὶ τιμωρεῖται μὲ

θάνατο. Στὴ Βασιλεία τοῦ Θεοῦ, μὲ τί θὰ ἔπρεπε νὰ τιμωρῆται κάτι τέτοιο; Τιμωρεῖται πραγματικὰ μὲ αἰώνιο θάνατο. Μιὰ σωτηρία μόνο ὑπάρχει: νὰ καταφύγῃ κανεὶς στὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ καὶ νὰ Τὸν παρακαλέσῃ νὰ ἀγοράσῃ καὶ πάλι τὸ κομμάτι αὐτό, γιὰ νὰ βασιλεύσῃ Ἐκεῖνος. Καὶ ὅταν Τὸν παρακαλέσουμε, θὰ τὸ κάνῃ. Τὴν ἐξαγοράζει καὶ πάλι μὲ τὸ αἷμα Του, μὲ τὴν θυσία Του. Γι' αὐτὸ θυσιάστηκε, γιὰ νὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιστρέφουν στὸ Βασίλειό Του τέτοιες χαμένες, προδομένες περιοχές...

Καταστρέφοντας ὅμως, μιὰ ψυχὴ, δὲν ἀφαιρούμε μόνο μιὰ περιοχὴ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καταστρέφουμε καὶ ἓναν ἐργάτη τῆς. Ποιὸς εἶπαμε πῶς θὰ ἐργασθῇ γιὰ τὴν ἐπικράτησή της; Ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ. Αὐτὴ θὰ εἶναι ὁ στρατιώτης, ὁ μαχητής, ποὺ ὀπλισμένος μὲ τὰ ὅπλα καὶ τὰ πολεμοφόδια, ποὺ δίνει ὁ ἴδιος ὁ Θεός, θὰ ἀγωνισθῇ γιὰ νὰ ἐπικρατήσῃ ἡ Βασιλεία Του. Ἀν, λοιπόν, καταστρέψουμε, εἴτε τὴν δική μας, εἴτε μιὰν ἄλλη ψυχὴ, εἶναι σὰν νὰ σκοτώνουμε ἓναν στρατιώτῃ τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἐξασθενίζουμε τὸ μέτωπο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, προδίδοντας ἐστὶν τὸν ἀγῶνα τῆς. Γι' αὐτὸ, ὁ Κύριος ἀποδίδει τεράστια, ἀνυπολόγιστη ἀξία στὴν ψυχὴ μας. Χωρὶς αὐτὴ δὲν εἶναι δυνατὴ ἡ πραγματοποίηση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Ἀμα καταστρέψῃ κανεὶς τὶς ψυχὲς τῶν ἀνθρώπων, εἶναι σὰν νὰ σκοτώσῃ τοὺς στρατιώτες τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ σὰν νὰ παραδῶσῃ τὴν περιοχὴ τῆς στὸν ἐχθρό. Τότε, ἀντὶ νὰ κυ-

βερνάῃ ὁ Θεός, θὰ βασιλεύῃ τὸ σκοτάδι, ὁ Ἀντίχριστος καὶ ἀντὶ οἱ ἄνθρωποι νὰ ζοῦν εὐτυχισμένοι, θὰ τοὺς δέρῃ ἡ πιὸ μαύρη καὶ φοβερὴ δυστυχία. Πείνα, ἀρρώστεια, φτώχεια, γύμνια, ἀδικίες, διχόνιες, ἐχθρότητες, πόλεμοι θὰ εἶναι ὁ κλῆρος καὶ ἡ κατάσταση τῶν ἀνθρώπων. Τὸ δάκρυ καὶ τὸ κλάμα θὰ τοὺς ἀκολουθοῦν ἀπ' τὴν κοῦνια μέχρι τὸν τάφο καὶ ἡ μαυρίλα καὶ τὸ σκοτάδι θὰ πλακώνουν ἀδιάκοπα τὶς καρδιὲς τοὺς. Ἡ ζωὴ τοὺς θὰ μοιάζῃ μὲ τὸν θάνατο καὶ ὁ τάφος θὰ τοὺς φαίνεται σὰν ἀπολύτρωση. Ἀλλὰ οὐτε κι' αὐτὸς δὲν θὰ δῇ καμμιὰ ἀνακούφιση, γιατί, μετὰ τὸν θάνατο θ' ἀκολουθήσουν ἄλλα χειρότερα καὶ φοβερότερα.

Εμεῖς τί προτιμᾶμε νὰ διαλέξουμε; Ποιὸ θὰ βάλουμε ὡς τὸ πρῶτο καὶ σπουδαιότερο στὴ ζωὴ μας; Ἄν θελήσουμε νὰ δοθούμε στὴν ὑπόθεση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ, παρ' ὅλους τοὺς ἀγῶνες ποὺ ἔχουμε ν' ἀντιμετωπίζουμε, θὰ εἴμαστε εὐτυχισμένοι καὶ θὰ ἐργαζώμαστε καὶ γιὰ τῶν ἄλλων τὴν εὐτυχία. Θὰ δοθούμε στὴν ἀνοικοδόμησι τοῦ καινούργιου, τοῦ καλύτερου κόσμου. Ἐκεῖ δὲν ὑπάρχουν σκοτάδια. Ὁ ἥλιος τῆς παρουσίας τοῦ Θεοῦ σκορπίζει τὴν χαρὰ του στὰ πρόσωπα ὅλων. Τὸ κλάμα καὶ τὸ δάκρυ ἔχουν καταποντισθῇ στὸν ὠκεανὸ τῆς ἀπέραντης Ἀγάπης. Τὸ μοσχοδόλημα τῆς δικαιοσύνης τοῦ νόμου τοῦ Θεοῦ εἶναι ἀπλωμένο παντοῦ. Ὅλοθι ἀνθίζει τὸ γέλιο καὶ ἡ χαρὰ. Τί λέτε; Θὰ μείνουμε μακριὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ ἀδιάκοπο πανηγύρι;

Ο ΠΑΤΗΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

ΤΟ ΣΚΑΚΙ

13ον

Στὸ περασμένο φύλλο σὰς ἔδωσα τρεῖς ἀσκήσεις ὅπου τὰ λευκὰ ἂν παίξουν κάποια ὀρισμένη ἀπρόσεκτη κίνηση φέρνουν τὰ μαῦρα σὲ θέσι πᾶτ. Ἡ κίνηση αὐτὴ γιὰ τὴν κάθε ἀσκηση εἶναι ἡ ἐξῆς:

α) 1. e6—4? Βλέπετε, τὴν σημειώνω μὲ σημείο? ποὺ ὅπως εἶδαμε σημαίνει κακὴ κίνηση. Ἐδῶ τὰ μαῦρα εἶναι πᾶτ γιατί, χωρὶς νὰ δέχωνται σᾶχ, ἀδυνατοῦν νὰ κάμουν κίνηση. Ὁ Π τοὺς καρφώθηκε ἀπὸ τὸν ΛΑ, τὸ πιόνι εἶναι ἀκίνητοποιημένο καὶ ὁ Ρ δὲν μπορεῖ νὰ καταφύγῃ σὲ κανένα ἀπὸ τὰ γύρω του τετραγώνια ποὺ ὅλα ἐλέγχονται ἀπὸ ἐχθρικά κομμάτια. Ἡ ὅλα ἐλέγχονται ἀπὸ ἐχθρικά κομμάτια. Ἡ παρτίδα εἶναι νοῦλα (ισόπαλη) ἐξ αἰτίας τῆς ἀπροσεξίας τοῦ λευκοῦ, ὁ ὁποῖος εἶχε ἓνα σωρὸ ἄλλες κινήσεις νὰ κάμῃ ποὺ θὰ τὸν ὀδηγοῦσαν στὴν ἀσφαλὴ νίκη (δηλαδή τὸν δὲν μᾶτ) ἀφοῦ οἱ δυνάμεις τοῦ ἦσαν πολὺ μεγαλύτερες.

β) 1. A4X62? πᾶτ.

γ) 1. d7—8=B? πᾶτ. Ἐδῶ βλέπετε ὅτι ἡ προαγωγή τοῦ πιονιοῦ σὲ Βασίλισσα φέρνει τὸ πᾶτ, γιατί ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὰ μαῦρα κάθε δυνατὴ κίνηση. Ἡ σωστὴ κίνηση ἐδῶ θὰ ἦταν 1d7—8=Π! γιατί μ' ὅλο ποὺ ὁ ΜΡ θὰ πάρῃ τὸ πιόνι d6, ὁ λευκὸς μὲ τὸν Π τοῦ κερδίζει εὐκόλα τὴν παρτίδα.

Τώρα γιὰ νὰ ἐξασκηθῇτε περισσότερο μὲ τὴν σκακιέρα, θὰ δοῦμε μερικὰ ἀπλὰ μᾶτ ποὺ μποροῦμε νὰ δώσουμε ἀπὸ ὀρισμένες θέσεις μὲ 2 κινήσεις.

Ἀφοῦ τοποθετήσετε τὰ κομμάτια ἐπάνω στὴ σκακιέρα ὅπως σᾶς τὰ γράφω, θὰ παίρνετε πάντα τὰ λευκὰ καὶ θὰ παίξετε πρώτοι. Νὰ ἐξετάζετε πρώτα τὴν θέση χωρὶς νὰ ἐγγίξετε τὰ κομμάτια μὲ τὰ χεῖρά σας. Νὰ σκέπτεσθε καλὰ κι' ὅταν βρῆτε τὴν σωστὴ κίνηση τότε μόνο νὰ πιάσετε τὸ κομμάτι ποὺ θὰ παίξετε καὶ νὰ πραγματοποιήσετε τὴν κίνηση σας. Πρέπει νὰ ξέρετε ὅτι βασικὸς καὶ αὐστηρὸς κανὼνας στὴν παρτίδα τοῦ σκακιῦ, ποὺ τὸν προβλέπει ὁ κανονισμός, εἶναι ὁ ἐξῆς: Τὸ

κομμάτι ποὺ ἀγγίχθηκε ἀπὸ τὸν παίκτη ὀφείλει νὰ παίχθῃ.

Ἄν λοιπόν δὲν προσέξετε προηγουμένως γιὰ νὰ βρῆτε τὴν σωστὴ κίνηση ποὺ πρέπει νὰ κάμετε, δὲν ἔχετε κατόπιν τὴν δυνατότητα νὰ ἐπανορθώσετε ἓνα σφάλμα σας. Στὶς ἐπίσημες παρτίδες οἱ κινήσεις δὲν ἀνακαλοῦνται. Ὅτι ἀγγίξετε θὰ τὸ παίξετε καὶ ὅταν τελειώσῃ τὴν κίνησή σου (ὅταν δηλαδή τὸ χεῖρι ἀφήσῃ τὸ κομμάτι ποὺ ἐπαιξε) ἡ κίνηση εἶναι ὀριστικὴ καὶ ἀμετάκλητη.

Φυσικὰ, στὶς φιλικὲς παρτίδες τῶν ἀρχαίων αὐτὸ δὲν ἐφαρμόζεται, ὥσπου οἱ παίκτες νὰ ἀνέβουν σὲ μιὰ ὀρισμένη βαθμίδα. Καλύτερα ὅμως εἶναι καὶ στὸ ἀρχικὸ αὐτὸ στάδιο νὰ μάθουν νὰ παίξουν μὲ τὸν κανονισμό καὶ νὰ μὴ κάνουν ποτὲ ἀνακλήσεις τῶν κινήσεών τους γιὰ νὰ μὴ κοιμάθουν καὶ δὲν μπορέσουν ἀργότερα νὰ ἀποβάλουν τὴν συνήθεια αὐτὴ.

Τὸ σκάκι εἶναι τὸ κατ' ἐξοχὴν παιχνίδι τῆς προσοχῆς καὶ τῆς θετικότητος. Ἀποκτήστε τὶς ἀρετὲς αὐτὲς ὅλοι ὅσοι τὸ μαθαίνετε.

Ἰδοὺ λοιπόν μερικὲς θέσεις γιὰ νὰ κάμετε στὸν ὀρισμένον ἀριθμὸ τῶν 2 κινήσεων τὸ μᾶτ στὸν μαῦρο ἔχοντας τὰ λευκὰ καὶ τὴν κίνηση. (Κάτω ἀπὸ τὴν κοθεμία θὰ βρῆτε τὴ λύση, ἀλλὰ νὰ μὴ τὴν κατατάξετε πρὶν τὴν βρῆτε μόνοι):

α) Λευκὰ (2): Ργ5, Πθ8.

Μαῦρα (1): Ρα4.

Τὰ λευκὰ παίξουν καὶ κάνουν μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις (μὲ τὸ συντομευμένο σύστημα):

1Πθ3!, Ρα5. 2Πα3 μᾶτ.

β) Λ(2): Ρζ4. Βζ1. Μ(1): Ρθ5.

Μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις: 1Βα6!, Ρθ4. 2Βθ6 μᾶτ

γ) Λ(3): Ργ5, Σδ7, ε6.

Μ(2): Ρδ8, Σθ2.

Μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις: 1Ρδ6!, θ1=B. 2ε7 μᾶτ.

δ) Λ(2): Ργ4, Πγ2.

Μ(1): Ρα3.

Μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις: 1Π52 (ἢ ε2, ἢ ζ2 κλπ.). Αὐτὴ ὀνομάζεται κίνηση ἀναμονῆς καὶ εἶναι σὰν νὰ μὴ κάμαμε καμμιὰ κίνηση. Σκοπὸς τῆς εἶναι μόνο νὰ περάσῃ ἡ σειρά στὰ μαῦρα. Τὰ λευκὰ ἐστὶν, καθὼς λέμε, κερδίζουν τὸν χρόνον ἢ τὸ τέμπο. Τώρα τὰ μαῦρα φέρνουν ἀναγκαστικὰ τὸν Ρ τοὺς στὸ α4 καὶ ἀκολουθεῖ τὸ μᾶτ μὲ 2Πα2.

ε) Λ(3): Ρζ4, Βγ2, Ιγ5.

Μ(1): Ρδ4.

Μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις: 1Ι67!, Ρδ5. 2Βε4 μᾶτ.

στ) Λ(2): Ργ2, Ση7.

Μ(1): Ρα1.

Μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις: 1η8=Π! (ὅχι Β γιατί θὰ γίνῃ πᾶτ!), Ρα2. 2Πα8 μᾶτ.

ζ) Λ(4): Ρδ8, Βγ4, Αδ1, Σα4.

Μ(2): Ρδ6, Σζ5.

Μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις: 1Βδ4+, Ργ6. 2Αζ3 μᾶτ.

Ἄν 1... Ρε6. 2Αδ3 μᾶτ.

Ἐδῶ ἔχουμε μιὰ βαριὰ ντᾶ. Δηλαδή σὲ ἄλλη ἀπάντηση τῶν μαῦρων, τὸ μᾶτ δίδεται μ' ἄλλο τρόπο ἀπὸ τὰ λευκὰ.

η) Λ(4): Ρα1, Πδ3, Αθ6, Σθ3.

Μ(3): Ρθ4, Ση6, θ5.

Μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις: 1Αδ2!, η5. 2Αε1 μᾶτ.

θ) Λ(2): Ργ1, Ιγ6.

Μ(2): Ρα1, Σα3.

Μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις: 1Ι64!, α2. 2Ιγ2 μᾶτ.

ι) Λ(3): Ρδ6, Βζ3, Πγ2.

Μ(1): Ρδ4.

Μᾶτ σὲ 2 κινήσεις.

Λύσις: 1Βθ3!, Ρε4. 2Πγ4 μᾶτ. Αὐτὴ ὀνομάζεται κίνηση ἀναμονῆς καὶ εἶναι σὰν νὰ μὴ κάμαμε καμμιὰ κίνηση. Σκοπὸς τῆς εἶναι μόνο νὰ περάσῃ ἡ σειρά στὰ μαῦρα. Τὰ λευκὰ ἐστὶν, καθὼς λέμε, κερδίζουν τὸν χρόνον ἢ τὸ τέμπο. Τώρα τὰ μαῦρα φέρνουν ἀναγκαστικὰ τὸν Ρ τοὺς στὸ α4 καὶ ἀκολουθεῖ τὸ μᾶτ μὲ 2Πα2.

ΤΟ ΠΙΟΝΙ

Ἡ ΕΡΩΔΙΑ

τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης

13ον.

“Αρχισε λοιπὸν νὰ ντύνεται τὴν ὁμορφὴ φορεσιά. Ἦταν ἀπὸ κόκκινο κατιφέ, κεντημένον μὲ χρυσὰ κλαδιά καὶ τάργανα, τουζλούκια, μεϊντάνι, σωκάρδι καὶ καλτσοδέτες ταιριαστές. Ἡ φουστανέλλα ἀπὸ φινό πανὶ κατάλευκο, εἶχε ἐκατὸν πενήντα δίπλες. Πάνω ἀπ’ αὐτὰ φόρεσε τὸ ταλαγάνι καὶ στὴν δαχτυλιδένια μέση της φαίνονταν χρυσὸ σαλθάρι μ’ ἓνα ζευγάρι πιστόλια ἓνα γιαταγάνι κι’ ἓνα χαρμπί, ὅλα ἀπὸ ἀσήμε καὶ χρυσάφι. Στὸν ὦμο της κρέμασε ἓνα ἀσημοστολισμένο καρυφύλλι. Τὸ ψηλὸ της φέσι ἐγερνε πρὸς τὸ δεξι αὐτὶ καὶ ἡ φούστα σείονταν περήφανα.

Καθὼς λοιπὸν ντύθηκε ἡ Ἀνδρονίκη σὲ λεβέντη, ἔμοιαζε μὲ ἄγγελο τοῦ Παραδείσου. Ματὶ ἀνθρώπου δὲν εἶχε δὴ ποτὲ ὠραιότερο καὶ πιὸ ὁμορφα ντυμένο παλληκάρι!

Δὲν ἄργησε νὰ φτάσῃ στὸ χωριὸ θόα πού εἶναι χτισμένο στὰ ἑρείπια τοῦ ἱστορικοῦ Παλατιοῦ.

Οἱ χωρικοὶ μόλις εἶδαν τὸν ἀγγελόμορφο φουστανελλᾶ, τὸν κύκλωσαν μὲ περιέργεια.

Ἦταν τότε μιὰ παράξενη ἐποχή.

Ἐπρεπε κανεὶς νὰ τάχῃ τετρακόσια γιὰ νὰ μὴν πῇ καμμιά φλυαρία πού μπορούσε νὰ τοῦ στοιχίσῃ τὸ κεφάλι του.

— Ἀπὸ ποῦ εἶσαι λεβέντη μου; ρώτησε τὴν κοπέλλα ἓνας ἡλικιωμένος Μωραΐτης πού τὸ πρόσωπό του ἐφεγγε ἀπὸ τιμιότητα καὶ ἐξυπνάδα.

— Ἀπὸ ἐκεῖ πού εἶναι ὅλοι ὁσοὶ λαοῦν τὴν γλῶσσα σου καὶ πιστεύουν τὴν πίστη σου! εἶπε ἡ νέα ἀφήνοντάς τον νὰ καταλάβῃ πὼς ἦταν μυημένη.

— Γεῖά σου παλληκάρι μου! εἶπε ὁ γέροντας. Δὲν περίμενα ἄλλο ἀπὸ σένα! Καὶ τώρα χάρισέ μας τ’ ὄνομά σου.

— Ἀνδρόνικο μὲ λέν!

— Ἀνδρόνικο! Ὠραῖο ὄνομα! Καὶ πού πηγαίνεις;

— Ὅπου πηγαίνει ὁ ἀγέρας τοὺς ἀητοὺς καὶ ἡ καταιγίδα τὰ λιοντάρια! εἶπε ἡ νέα ἀκουμπώντας πάνω στὰ πιστόλια της.

— Γεῖά σου λεβέντη! Νὰ σὲ χαίρεται ἡ μάνα πού σὲ γέννησε γιὰ τὸ Γένος γιατί δείχνεις νάχῃς καρδιά. Μόνο πού δὲν εἶναι γνωστικὸ νὰ τριγυρνᾷς στὶς ἐρημιὲς χρυσοστόλιστος κι’ ὁλόμοναχος!

— Δὲν εἶμαι μονάχος. Πέρασα μονάχα ἀπὸ δῶ γιὰ νὰ διαλέξω δέκα παλ-

ληκάρια. Ξέρω πὼς τὸ χωριὸ σας βγάζει τοὺς καλύτερους σημαδευτές. Δίνω εἴκοσι γρόσια λουφέ μπροστὰ κι’ ἓνα ταγίνι ψωμί σ’ ὅποιον μ’ ἀκολουθήσῃ στὴν Πάτρα.

“Ὅλοι σὰ μαγνητισμένοι ἀπὸ ἐκείνη τὴν ἀσύγκριτη ὁμορφιά καὶ τὸ ἀσηκλίκι, ἄρχισαν νὰ φωνάζουν:

— Ἐγὼ ἔρχομαι! Ἐγὼ! Ἐγὼ!

— Σταθίτε ὁρὲ καρδάσῃδες! φώναξε ὁ προεστὸς. Λεβέντη, πρὶν σηκώσης παλληκάρια ἀπὸ τὸ χωριὸ, νὰ μᾶς πῆς καθαρὰ καὶ ξάστερα: ῥωμηοὺς θε νὰ βαρέσῃς γιὰ τούρκους;

— Αὐτὸ εἶναι δουλειὰ δική μου! εἶπε ἡ Ἀνδρονίκη. Ὅποιος δὲν τὸν συμφέρει ἐκεῖ πού θὰ τὸν πᾶω, ἄς γυρίσῃ τὸ τουφέκι καταπάνω μου.

— Φαίνεσαι καπετανόπουλο ψημένο στὸ μπαρουτί! ἔκανε μὲ θαυμασμὸ ὁ γέρο ἀρματωλὸς. Καὶ τὸ κεφάλι σου εἶναι γνωστικὸ. Κι’ ἐγὼ γέρασσα στὸν πόλεμο ὁρ καψόπαιδο! Χρόνια καὶ χρό-

Δίνω εἴκοσι γρόσια λουφέ μπροστὰ κι’ ἓνα ταγίνι ψωμί σ’ ὅποιον μ’ ἀκολουθήσῃ.

νια ἀρματωλὸς στὰ κορφοβούνια. “Ἀν μὲ θές, ἔρχομαι κι’ ἐγὼ μαζί σου.

— Τὰ παλληκάρια μου τὰ διαλέω ἔτσι! εἶπε ἡ Ἀνδρονίκη. Στήνω σημάδι ὀγδόντα ποδάρια μακριὰ, κι’ ὅποιος βαρέσει πιὸ κοντά, εἶναι δικός μου!

— Τὸ σημάδι! Τὸ σημάδι! φώναζαν ἐνθουσιασμένοι οἱ ὀπλοφόροι.

Καὶ τρέχοντας ἔστησαν ἓνα λευκὸ μάρμαρο στὴν ἀπόσταση πού εἶχε πῇ.

Ἡ Ἀνδρονίκη ἔρριξε τότε σὰν σωστὸς πολεμιστὴς τὸ ταλαγάνι της πάνω στὸν ἄριστο ὦμο, ἀκούμπησε στέρεια τὸν ὑποκόπανο τοῦ καρυοφυλίου στὸν δεξι, πῆρε σημάδι, καὶ τράβηξε.

— Μάνα μου καταμεσίς τὸ βάρεσε! ἀκούστηκαν τότε οἱ φωνές.

Ὁ γέρο ἀρματωλὸς ἤρθε δεύτερος στὸ σημάδι ὕστερ’ ἀπὸ τὴν Ἀνδρονίκη.

— Ἀξίζεις ἀγγελόμορφε σκλάβοι σου νὰ γίνωμε ὅλοι! εἶπε ἐνθουσιασμένος.

Ἡ Ἀνδρονίκη διάλεξε ἐκτὸς ἀπὸ τὸν προεστὸ, πού λεγόταν Λάμπρος, κι’ ἄλλα ἐννιά παλληκάρια, πού ἦταν οἱ καλύτεροι στὸ σημάδι. Κι’ ἀφοῦ γιομάτισαν μαζί, ξεκίνησαν γιὰ τὸ μακρυνὸ ταξίδι.

Ὑστερα ἀπὸ λίγες μέρες, ἔφτασαν στὸν ποταμὸ Λάδωνα. Τὸ περίφημο ἀπὸ τὴν μυθολογία ποτάμι ὅπου ὁ Ἡρακλῆς εἶχε τσακώσει τὸ Κερυνίτικο ἐλάφι.

Στὶς 21 τοῦ Μάρτη, ἀνέβηκαν τὰ ψηλὰ χιονοσκεπέστα βουνὰ τοῦ Ἐρυμάνθου ὅπου ὁ Ἡρακλῆς σκότωσε τὸν Ἐρυμάνθιο κάπρο.

Ἐκεῖ κατασκήνωσαν τὴν νύχτα.

Εἶχαν τὴν τύχῃ δὲ κοντὰ σ’ ὅλα νὰ δοῦν νὰ περνοῦν τρεῖς ταχυδρόμοι.

Ὁ ἓνας ἔρχονταν ἀπὸ τὴν Πάτρα καὶ πῆγαινε στὴν Τριπολιτσά, πού τότε ἦταν καθὼς ξέρομε ἡ σπουδαιότερη πολιτεία καὶ ἡ πρωτεύουσα τοῦ Μωρηά.

Ὁ δεύτερος κατέβαινε ἀπὸ τὴν Τριπολιτσά στὴν Πάτρα, κι’ ὁ τρίτος πῆγαινε ἀπὸ τὰ Καλάβρυτα στὴν ἴδια πόλιν.

Ὁ πρῶτος ἔφερνε τὴν εἶδηση πὼς οἱ Τούρκοι εἶχαν πάρει εἶδηση γιὰ τὴν Ἐπανάστασι τῶν Ἑλλήνων κι’ εἶχαν ἀρχίσει νὰ λεηλατοῦν τὰ Πατρινὰ σπίτια. Ὁ δεύτερος κι’ ὁ στρατηγὸς Θεόδωρος Κολοκωτρώνης καθὼς κι’ ὁ ἡγεμόνας τῆς Μάνης Πετρόμπεης Μαυρομιχάλης μὲ τὸν ἀδελφὸ του Κυριακούλη, τὸν γιὸ τοῦ Ἡλίου καὶ στρατὸ ἀπὸ πέντε χιλιάδες παλληκάρια τραβοῦσαν νὰ χτυπήσουν τὸν ἐχθρὸ στὴν Καλαμάτα.

Ὁ τρίτος ἔφερνε τὴν εἶδηση πὼς οἱ Ἕλληνες εἶχαν κιόλας χτυπηθῇ μὲ τοὺς Τούρκους στὰ Καλάβρυτα καὶ τοὺς εἶχαν νικήσει.

Ὅταν ἀκουσε ὅλες αὐτὲς τὶς εἰδήσεις ἡ Ἀνδρονίκη, ἄρχισε ν’ ἀναρωτιέται ποῖος τάχα δρόμος ἦταν ὁ καλύτερος γιὰ νὰ τὸν πᾶρῃ.

Ἡ Πάτρα βρίσκονταν σὲ πόλεμο.

Νὰ γυρίσῃ πίσω δὲν μπορούσε, γιατί πίσω ἡ φωτιά εἶχε ἀνάψει χειρότερα. Τράβηξε λοιπὸν γιὰ τὴν Πάτρα πού μέσα στὶς εἴκοσι χιλιάδες τοὺς κατοίκους της, τὰ δυὸ τρίτα ἦταν χριστιανοί.

345

Η Σελίδα των Μικρών

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Η λευκή σημαϊούλα

Άγαπητά μου παιδιά,

Πάει κι' έτοῦτος ὁ χρόνος. Σὰς βλέπω με τὴ φαντασία μου, ὅλα μου τὰ πνευματικά ἐγγονάκια τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ», νάχετε ψηλώσει καὶ νάστε σοφώτερα καὶ καλύτερα ἀπὸ πέρυσι. Μὰ βλέπω καὶ κάτι ἄλλο στὸ μικρὸ σας χεράκι. Ἐνα μεγάλο χαρτί τυλιγμένο ρολὸ καὶ δεμένο με κορδελίτσα ἢ διάπλστα ἀνοιγμένο.

Πῶ, πῶ, με τὴ περηφάνεια τὸ ἀνεμίζει ὁ Δημητρός σας λευκὴ σημαϊούλα. Θέλει νὰ δῶ τὸν καλὸ του βαθμὸ. «Ἀριστὸς» με τόνο. Ὁ Τέλης κάνει πῶς δὲν τοῦ δίνει καὶ τὸση σημασία. «Μόνον τὰ μωρὰ» λέει, «ἐνδιαφέρονται γιὰ βαθμούς. Τὸ σπουδαῖο εἶναι ἡ μόρφωση».

Συμφωνῶ, ἀγαπητὲ Τέλη, μὴν ξεχνᾷς ὅμως πῶς ἓνα ἀπ' τὰ κριτήρια γιὰ νὰ δοῦμε ἂν ἔδωκες σημασία στὴ μόρφωση, εἶναι κι' ὁ βαθμὸς. Καὶ γιὰ λύσε παρακαλῶ τὸ

κορδελάκι νὰ δοῦμε, γιατί κρίνεις μωρὰ τοὺς ἄλλους;

— Ὡ! τὸ φοβόμουν. «Καλῶς 7». Μὰ φυσικά, μοῦ θυμίζεις ἔτσι τὴν παροιμία «ὅσα δὲ φτάνει ἢ ἀλεποῦ τὰ θέλει κρεμαστάρια».

Ἡ Ἀννούλα εἶναι πολὺ στενοχωρημένη γιατί, μ' ὅλο πὺ μελετοῦσε πολὺ, κι' ἦταν πολὺ καλὴ καὶ τακτικὴ μαθήτρια, πῆρε μόνον ἑννέα στὸ ἐνδεικτικὸ της. Κάπου σκόνταψε, κάπου τάχασε. Δὲν πειράζει, καλὴ μου Ἀννούλα. Φτάνει πὺ ἔκαμες τὸ καθήκον σου. Τάλλα εἶναι τῆς τύχης. Ἡ ζωὴ, ὅπως θὰ μάθης σὰ μεγαλώσης, δὲν ἔχει μόνον ἐπιτυχίες καὶ κέρδη. Κάνε λοιπὸν τὸ καθήκον σου, βάδιζε γιὰ τ' ἀνώτερο καὶ τὸ καλὸ, κι' ἂν κάποτε, σοῦρθε καὶ καμμιὰ κακοτυχία, θὰ τὴν ξεπεράσης με τὸν καιρὸ καὶ με τὴν καλὴ σου τὴ θέληση.

Μέσα ὅμως στὰ τόσα χαρούμενα ἐγγονάκια μου, βλέπω καὶ μερικά θλιμμένα πὺ δὲν κρατοῦν τὴ λευκὴ σημαϊούλα στὸ χέρι. Μερικά κλαίνε κιόλας. σκουπίζουν τὰ ὄμορφα ματάκια τους.

— Τί ἔχεις Τασούλα;

— Ἐμεινα στὴν ἴδια τάξη, μοῦ ἀποκρί-

νεται καὶ ξεσπᾷ σὲ πῶς δυνατὰ κλάμματα — Καὶ γιατί;

Ἐδῶ τὴν ἀπάντηση προλαβαίνουν καὶ τὴ δίνουν τὰ ἄλλα παιδιά.

— Δὲν ἔμαθε ἀκόμη νὰ διαβάξῃ καλὰ καὶ τὴν ἄφσαν γιὰ νὰ μάθῃ.

— Εἶχα κάνει πολλές ἀπουσίες γιατί ἀρρώστησα, δικαιολογεῖται ἡ Τασούλα.

— Μὴ στενοχωριέσαι λοιπὸν κορούλα μου, ἀφοῦ δὲν εἶσαι καὶ τόσο ὑπεύθυνη. Ἄν ἔμενες ἀπὸ ἀμέλεια, θάπρεπε ἀλήθεια νὰ κλαῖς καὶ νὰ ντρέπεσαι. Τώρα σκούπισε τὰ μάτια καὶ δώσε ὑπόσχεση πῶς, τοῦ χρόνου, θὰ δείξης σὲ ὅλους ποῖα εἶσαι καὶ τί ἀξίζεις.

Τὸ ἴδιο θὰ πῶ καὶ στ' ἄλλα τὰ παιδιά πὺ δὲν ἔχουν στὸ χέρι ἐνδεικτικὸ. Ὅσα ἔμειναν ἄς ἀναπληρώσουν τοῦ χρόνου τὴ ζημιὰ. Ὅσα εἶναι μετεξεταστέα ἄς διαβάσουν νὰ μὴν τὴν πάθουν ξανὰ τὸν ὀκτώβριο.

Καὶ τώρα, καλὰ μου παιδιά, εὐχομαί σ' ὅλους καὶ σ' ὅλες χαρούμενο καλοκαίρι.

Με ἀγάπη

Ἡ Γιαγιά ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Βελανιδιά ἔ Δερβίσης

Μιά φορά κι' ἓναν καιρὸ ζοῦσε ἓνας Δερβίσης. Δὲν ἦταν κακὸς ἄνθρωπος. Μὰ πολλές φορές ἔπεφτε σὲ τρομερές γκάφες γιατί ἡ γλώσσα του ἔτρεχε πῶς γρήγορα ἀπὸ τὸ μυαλὸ του... Ἐλεγε πολλὰ πολλὰ πράγματα, χωρὶς νὰ τὰ πολυσκεφτῇ. Καὶ σὰν δούλευε τὸ μυαλὸ ἢ τὰ πράγματα τὸν διαψεύδανε, καταλάβαινε πόσο βιάστηκε νὰ μιλήσῃ!

Βλέπετε, ἀγαπημένα μου παιδιά δὲν ἦταν ὁ Δερβίσης Ἑλληνας καὶ δὲν ἤξερε πῶς «ἀργυρὸ τὸ μίλημα καὶ χρυσὸ τὸ σῶμα». Οὔτε καὶ τὸ ἀρχαῖο ρητό: «Μὴ προτρεχέτω ἡ γλῶττα τῆς διανοίας». Δηλαδή: Νὰ μὴν τρέχῃ ἡ γλῶσσα σας πρῶτα ἀπὸ τὸ μυαλὸ σας, πρῶτα ἀπὸ τὴ σκέψη σας δηλαδή.

Ἐτσι μιά φορά ὁ Δερβίσης, πὺ ἦταν ὑποχρεωμένος νὰ πάῃ ἀπὸ τὸ χωριὸ του σὲ κάποια πολιτεία γιὰ νὰ κηρύξῃ τὸν Ἀλλάχ κουράστηκε στὴ μέση τοῦ δρόμου καὶ σταμάτησε νὰ ξεποστᾷ στὴ σκιά ἑνὸς περναριοῦ. Πάνω στὸ θεόρατο δέντρο κελαιδοῦσαν ἑκατοντάδες πού-γλια λὲς καὶ ὕμνοιογοῦσαν τὸν ψιστο. Καὶ ἦταν τὸ περνάρι γεμάτο βελανιδιά. Βελανιδιά μικροσκοπικά, γεννήματα κι' αὐτὰ τῆς σοφίας τοῦ Θεοῦ...

Δίπλα, ἐκεῖ, σ' ἓνα μπουστάνι πρασινίζαν τὰ φύλλα καρπουζιῶν, πεπονιῶν, γλυκοκολοκυθῶν. Καὶ κοντὰ τους φάνταζαν οἱ θεόρατοι καρποὶ τους... Τὰ χρυσοπὰ πεπόνια, τὰ πράσινα καρπούζια με τίς πολύχρωμες γραμμές τους λὲς καὶ τίς χάραξε κάποιος μεγάλος ζωγράφος, τὰ κιτρινωπὰ γλυκοκολόκυθα...

— Δὲν ξέρει ὁ Θεὸς τί κάνει, εἶπε, ὁ Δερβίσης με ἀσέβεια!... Οἱ κολοκυθῆς πὺ εἶναι τόσο μικρὲς καὶ σέρνονται στὸ χῶμα, κάνουν τόσο μεγάλους καρπούς. Καὶ τὸ περνάρι τόσο μεγάλο, αἰώνιο, δεμένο ἀτράνταχτα με τίς βαθειές του ρίζες στὴ γῆ, βγάζει αὐτὰ τὰ μικρὰ βελανιδιά!... Ἀχ, Θεέ, πὺ πάω νὰ σὲ κηρύξω, δὲν ξέρεις τί κάνεις...

Μὰ δὲν ἀπόσωσε τὸ λόγο του ὁ Δερβίσης.

Κεῖνὴ τὴ στιγμή φύσηξε ἀέρας κι' ἓνα βελανιδιὸ ἀποσπᾷστηκε ἀπὸ τὸ μικρὸ κλαράκι του... Καὶ ὁ μικρὸς καρπὸς τοῦ περναριοῦ πέφτοντας στὴ γῆ χτύπησε τὸν Δερβίση στὴ μύτη!

Τότε ἤρθε ἡ σκέψη στὸ μυαλὸ τοῦ Δερβίση...

Γονάτισε καὶ προσευχήθηκε:

— Συχώρεσέ με Θεέ γιὰ τὴν ἀ-

σέβεια μου! Καὶ παράβλεψε τὴν ἀφροσύνη τοῦ δούλου σου... Σ' εὐχαριστῶ πολὺ πὺ μοῦδωσες ἀμέσως τὸ σημάδι γιὰ νὰ μοῦ θυμήσης πῶς ὁ Θεός, ὁ καλὸς καὶ μεγάλος Θεὸς ὅλου τοῦ κόσμου ἔφτιασε ὅλα τὰ πράγματα με σοφία... Ἄν οἱ καρποὶ τοῦ περναριοῦ ἦταν μεγάλοι ἀνάλογοι με τὸ δέντρο κι' ἔπεφτε κανεῖς τώρα στὸ κεφάλι μου, δὲν θὰ βρισκόμουν πιά στὴ ζωὴ. Μὰ σὺ πρόβλεψες νὰ στολίσῃς τὰ ψηλὰ δέντρα με μικροὺς καρπούς. Καὶ κεῖνα πὺ σέρνονται στὴ γῆ με μεγάλους... Ἐτσι κανένας δὲν κινδυνεύει ἀπὸ τὴν πτώση τους... Πόσο μεγάλος εἶσαι, Θεέ μου. Ὅλα τὰ ἔφτιασες με σοφία, πὺ ἐμεῖς οἱ ἄνθρωποι δὲν μπορούμε πάντα νὰ καταλάβουμε...

Κι' ἀπὸ τότε ὁ Δερβίσης πὺ νὰ ξαναπῇ κάτι χωρὶς νὰ τὸ καλοσκεφτῇ. Κι' ἔζησε καλὰ κι' ἔμεινε καλ-λίτερα.

Η ΑΝΕΜΗ

Πρὸς στή Ρόδο

Μὲ τὸ κλείσιμο τοῦ σχολικοῦ χρόνου, ἔλειψαν οἱ προφάσεις κι' οἱ ἀναβολές. Ξαναρχίζουμε τὰ ταξίδια γιὰ νὰ συμπληρώσωμε τὴ γνωριμία μας μὲ τὴν Ἑλλάδα.

— Λοιπόν; Καταρτίστε σύντομα δρομολόγιο γιὰτὶ πλάκωσαν κιόλας οἱ ζέστες, ἦρθε διασπαστικὸς αὐτὴ τὴ φορά ὁ Λεωνίδας.

— Ἐχεις τίποτε ὑπ' ὄψει σου, ξεδερφούλη; τὸν ρώτησε ὁλο γλύκα ὁ Φάνης.

— Ναί, ἔχω κάνει κι' ἐγὼ ἓνα ταξίμο, κι' ἂν δὲν ἔχετε ἀντίρρηση...

— Θές νὰ πάμε στὴν Τήνο; ρώτησε ἡ Μυρτώ. Ἀς ἀφήσουμε τὸ ταξίδι αὐτὸ γιὰ τὸν Αὐγουστο πού γιορτάζει ἡ Μεγαλόχαρη.

— Μὲ μεγάλη χαρὰ μου θὰ πάω νὰ προσκυνήσω τὴν Παναγία τῆς Τήνου, ἀπάντησε ὁ ἀδερφός της. Μὰ τὸ ταξίμο τὸ δικό μου αὐτὴ τὴ φορά εἶναι νὰ πάω στὰ Δωδεκάνησα, νὰ τὰ καμαρώσω ἐλεύθερα, στολισμένα μὲ τὶς γαλάζιες σημαίες πού τόσο λαχτάρησαν. Εἶναι δύσκολο ἓνα τέτοιο ταξίδι;

Τὸ βλέμμα τοῦ στράφηκε σὲ μένα γεμάτο ἀνησυχία. Πρῶτὴ φορά ἔδλεπα στὰ μάτια τοῦ Λεωνίδα μιὰ τέτοια λαχτάρα.

— Καί νάταν, τὸν καθησύχασα, δὲ θὰ σοῦ χαλούσαμε τὸ χατήρι. Λοιπόν, ξεκινάμε τὴν Πέμπτῃ ἀπόγευμα γιὰ τὴ Ρόδο.

— Ἐκλείσα τ' αὐτιά μου στὸ πανδαϊμόνιο πού ἐπακολούθησε: οἱ τρεῖς συνταξιδιώτες μου χάλασαν τὸν κόσμο ἀπ' τὴ χαοὰ τους.

Ὁ «Καραϊσκάκης» — χάθηκαν τὰ ναυτικά ὀνόματα; — ταξίδευε σ' ἓναν ὄνειρμένο Σαρωνικό. Οἱ ἀκτὲς διαγράφονται ὁλοκάθαρα στὸ γαλάζιο ἀπομεσήμερο. Φάληρο, Γλυφάδα, Βούλα Βουλιαγμένη! Μὰ νά, πλησιάζουμε κιόλας στὸ Σούνιο. Σὰν νὰ, ὑπέρκοςμο ἄσπρο λουλούδι, λαμποκοπᾷ στὸ μενεξελὶ σούρουπο, ὁ ναὸς τοῦ Ποσειδῶνα. Λίγες κολώνες κατὰλευκες στὴν κορφή ἑνὸς βράχου πού τὶς δέρνουν, αἰῶνες τώρα, οἱ ἀνεμοὶ κι' ἡ ἀρμύρα. Κι' ὅμως κρατοῦν ἀναλλοίωτῃ τὴ σφραγίδα τοῦ κάλους! Τί ἀρμονία, τί ὄνειρο! Λίγα πράματα ὑποβάλλουν ἔτσι τὴ φαντασία, σὰν τὸν ἀέρινο ἐκεῖνο νοῦ τοῦ Θεοῦ τῆς θάλασσας.

Στὴ γέφυρα τῆς δευτέρας θεσεως, βουίζει χαρούμενα τὸ μελισσολοῖ ἑνὸς σχολείου. Κοπέλλες χαρούμενες τραγουδοῦν, κουβεντιάσουν, κι' ὁραματίζονται παραδεισιακὲς ὁμορφιές. Ἐχουν ἀκούσει τόσα γιὰ τὴ Ρόδο!

— Λίγο ἀργὰ δὲν κάνετε τὴν ἐκδρομὴ σας κορίτσια;

— Ἐπίτηδες τὴν ἀφήσαμε στὸ τέλος γιὰ νὰ φύγουν πρῶτα οἱ ἐγνίες τῶν ἐξετάσεων... Μ' αὐτὴν κλείνουμε τὴ χρονιά μας!

Εἶναι μαζί τους καὶ δυὸ καθηγήτριες μὲ τὴ διευθύντρια τῆς Σχολῆς. Τραγουδοῦν κι' αὐτὲς σὰν παιδιά. Εἶναι φανερό πὺς παράτησαν στὸ λιμάνι τοῦ Πειραιᾶ τὶς φροντίδες μαζί μὲ τὰ χρόνια τους. Δὲν τὶς ξεχωρίζει ἀπ' τὶς σπουδαστρίες στὸ εὐτυχισμένο τους ξέσπασμα.

— Τί ὥραϊο πού εἶναι νὰ ταξιδεύη κανένας στὴ θάλασσα, λέει ἡ διευθύντρια. Ἐχεις τὴν αἴσθησι πὺς ξαναγεννιέσαι. Δὲν ἀνασαινεῖς παρὰ ἀέρα κι' ἀρμύρα τῆς θάλασσας. Οἱ κατάλευκοι γλάροι πού παρακολουθοῦν τὸ καράβι, μὰς χάρισαν λὲς τὰ φτερά τους.

Τὴν ἴδια αἴσθησι νοιώθω κι' ἐγὼ. Τῆς τὸ λέω, κι' ἀπὸ κουδέντα σὲ κουδέντα, πιάνουμε γνωριμία. Ἐχουμε τόσα νὰ πούμε σὰν ἐκπαιδευτικοί.

Μὰ καί τ' ἀνήψια μου ἀδελφώνονται γρήγορα μὲ τὴ συντροφιά... Νύχτωσε πιά. Τ' ἀσημένιο φεγγάρι μὰς δείχνει τὶς ἔρημες κι' ὅλο πέτρα ἀκτὲς τῶν νησιῶν μας. Κάπου — κάπου ἀγναντεύουμε καὶ κανένα χωριὸ καὶ κανένα ἀπόκοσμο φάρο. Γελάμε πολὺ μὲ μιὰ πρόχειρη ψυχαγωγία πού ὀργανώνουν τὰ κορίτσια.

Ταξίδι ἐξάισιο! Τὸ καράβι χαράζει μιὰ ἴσια γραμμὴ πού τὴν ἀσημένει τὸ φεγγάρι... Ἡ θάλασσα εἶναι ἀκίνητη, λὲς καὶ κοιμήθηκε. Τί προσμένουμε; Τὰ μεσάνυχτα ἔχουν περάσει.

Κατὰ τὰ χαράματα, ἀκούω ἀπ' τὴν κοκέτα ἐπάνω μου, τὴ φωνὴ τῆς Μυρτῶς.

— Θεῖα περνάμε τὴν Κάλυμνο. Ἀνέβα νὰ τὴ δῆς ἀπ' τὸ φιλοστρίνι.

Κοιτάζω, σκαρφαλωμένη, πίσω ἀπ' τὸ θαμπὸ τζάμι. Σπιτάκια κτισμένα ἀμφιθεατρικὰ καὶ βυμένα γαλάζια. Πολὺ γραφικὴ ἡ ἐντύπωση.

Καθὼς προχωρεῖ τὸ καράβι, στὸ πλαῖσιο τοῦ μικροῦ παραθύρου, ἡ εἰκόνα ἀλλάζει διαρκῶς. Μὰ τὸ κάκου ζητᾷ λίγη βλάστηση τὸ μάτι. Σπίτια μόνο καὶ βράχια.

— Ἡ βλάστησι θάναι στὸ ἐσωτερικὸ, ἐξηγεῖ ἡ Μυρτώ.

— Οἱ Κάλυμνιοι ζοῦν ἀπ' τὴ θάλασσα. Εἶναι ναυτικοί, σφουγγαράδες. Ἀπὸ πρᾶσινο θὰ χορτάση τὸ μάτι σου στὴ Ρόδο.

Μιὰ καὶ ξυπνήσαμε, δὲ μπορεῖ νὰ μὰς κλείσι πιά ἡ καμπίνα. Ντυνόμαστε, ρίχνουμε, πάνω μας μιὰ ζακέτα κι' ἀνεβαίνουμε στὸ κατὰστρωμα.

Ὁ κόσμος εἶναι ξεπλωμένος παντοῦ. Δρασκελοῦμε κοιμισμένους κι' ἀνεβαίνουμε στὴ γέφυρα. Σὲ λίγες ὥρες, ὅταν περνάμε τὴν Κῶ, ἔχει πιά ἀνατελεῖ ὁ ἥλιος. Τὸ νησί αὐτὸ διαφέρει πολὺ ἀπ' τὴν Κάλυμνο. Εἶναι πρᾶσινο κι' ἡμερο πολὺ. Ἡ πέτρα ἔχει ὑποχωρήσει στὸ δέντρο.

— Πρέπει νὰ δοῦμε καὶ τὴν Κῶ, θεῖα, παρακαλεῖ ἡ Μυρτώ.

— Μὰ φυσικὰ, τὴν καθησυχάζω, μιὰ πού κινήσαμε θὰ τὴ δοῦμε καὶ τὴν Κῶ καὶ τὴν Κάλυμνο κι' ἴσως καὶ τὴν Πάτμο.

Κατὰ τὶς ἔντεκα ἀγναντεύουμε τὴν πεντάμορφη Ρόδο.

— Ἐλάτε μαζί μας στὴ γέφυρα τοῦ πλοίαρχου, μοῦ λέει μιὰ καθηγήτρια. Ὁ δῆμαρχος τῆς Ρόδου πού ταξιδεύει μαζί μας θὰ μὰς μιλήσει γιὰ τὴν ἱστορία τοῦ νησιοῦ.

Ἀνεβαίνουμε πίσω ἀπ' τὶς σπουδαστρίες, χαιρετάμε τὸ δῆμαρχο καὶ παίρνουμε θέσι, ἀκουμπισμένοι στὴν κουπαστή. Ἡ φωνὴ του, γεμάτῃ θερμὴ κι' ἐνθουσιασμό, μὰς γυρίζει πολλὰς χιλιετηρίδες πίσω ὅταν ἡ θάλασσα δὲν εἶχε γεννήσει τὴν Ἀφροδίτη τῶν νησιῶν.

«Ὁ μῦθος λέει πὺς ὅταν ὁ Δίας μοίρασε στοὺς θεοὺς τὶς ἐξουσίες τοῦ κόσμου, ὁ Ἀπόλλων ἔλειπε ἐστὶν καθημερινὸ τοῦ ταξίδι στους αἰθέρες. Ἐτσι ὁ Δίας τὸν εἶχε ξεχάσει στὴ μοιρασιά. Ὅταν γύρισε, ὁ πατέρας τῶν ἀθανάτων, ἤθελε νὰ χαλάσῃ τὴ διανομή γιὰ νὰ βάλῃ μέσα καὶ τὸν ἀγαπημένο του γιό. Μὰ ὁ Φοῖβος δὲ δέχτηκε. Ἀπλῶς τὸ χέρι του στὸ Αἰγαῖο, πού ρόδιζε ἀκόμα ἀπ' τὶς ἀνταύγειες τοῦ

χρυσοῦ τοῦ ἄρματος καὶ τοῦ εἶπε:

— Δία πατέρα, σὰν ἄλλη θεὰ Ἀφροδίτη, θ' ἀναδυθῇ ἀπ' τὴ θάλασσα μιὰ πεντάμορφη νύμφη κι' ὁ πόντος θὰ τῆς χαρίσῃ γιὰ κατοικία τὸ πιδ θεῖο νησί πού μπορεῖ νὰ γεννήσῃ ἀπὸ τὰ σπλάχνα του. Ἐκεῖνη τὴ νύμφη κι' αὐτὸ τὸ νησί σου ζητῶ γιὰ μερίδιό μου.

— Ἀς γίνῃ τὸ θέλημά σου, συμφώνησε ὁ Δίας.

Δὲν εἶχε ἀποσώσει τὸ λόγο του κι' ἀπ' τὴ θάλασσα ἀναδύθηκε ἡ Ρόδος πού ἔγινε ἔτσι ἡ νύμφη τοῦ ἡλίου.

«Ἀελίοιο νύμφα» τὴ λέει κι' ὁ Πίνδαρος στὸ περίφημο Ἐπίνικο τραγούδι πού ἔχει κάμει γιὰ τὸ Ρόδιο ἀθλητὴ Διαγόρα.

— Ὁμορφος μῦθος, εἶπα μαγεμένη.

Δείχνει ἀλήθεια πόσο πανάρχαια ἦταν ἡ φήμῃ τῆς Ρόδου καὶ πόσο γοήτευε τὴν ἀνθρώπινη φαντασία.

— Ἀπὸ κείνο τὸ γάμο τῆς νύμφης καὶ τοῦ θεοῦ γεννήθηκαν τρεῖς ἡμίθεοι, ἥρωες τοπικοί, ὁ Ἰάλυσσος, ὁ Κάμειρος καὶ ὁ Λίνδος. Ὁ Ἀπόλλων μοίρασε τὸ νησί στὰ παιδιά του πού ἔκτισαν τὶς τρεῖς δυνατεῖς καὶ ὁμώνυμες πολιτείες, τὴ Λίνδο, τὴν Κάμειρο καὶ τὴν Ἰάλυσσό. Ἀπόγονοὶ τους ἦταν οἱ Τελχίνες οἱ γηγενεῖς κάτοικοι τῆς Ρόδου. Ἀργότερα ἦρθε ἀπὸ τὸ Ἄργος ὁ Ἡρακλείδης Τληπόλεμος μὲ τοὺς Δωριεῖς τοῦ κι' ἡ ἱστορία τῆς Ρόδου ἀρχίζει ἀφήνοντας πίσω τῆς τὴ γαλάζια ἀχλὺ τοῦ μῦθου.

Οἱ τρεῖς πολιτείες πού ζοῦσαν ἡ κάθε μιὰ ἀνεξάρτητη, εἶχαν γίνῃ πολὺ δυνατές. Τὴν ἱστορία τῆς κόθεμιᾶς θὰ τὴν ἀκούσετε ἐπὶ τόπου. Οἱ Ρόδιοι ἀντιστάθηκαν κατὰ τὸν Περόαν καὶ δὲν ἔδωκαν γῆν καὶ ὕδωρ στὸ Δάτη καὶ Ἀρταφέρνη. Τοὺς δάμασε ὅμως ἡ μυρμηκία τοῦ Ξέρξη καὶ τοῦδωκαν ἀναγκαστικὰ λίγα πλοῖα πού πολέμησαν μὲ τὸ στόλο του στὴ Σαλαμίνα. Ἀργότερα ἔγιναν σύμμαχοι μὲ τοὺς Ἀθηναίους, μὰ στὸν Πελοποννησιακὸ πόλεμο, σὰ Δωριεῖς, βοήθησαν τὴ Σπάρτη.

Ἡ μεγάλη ἀκμὴ τῆς Ρόδου συμπέπει μὲ τ' Ἀλεξανδρινὰ χρόνια.

Τὸ 408 π. Χ. οἱ τρεῖς πολιτείες ἐνώθηκαν κι' ἔκτισαν, κι' οἱ τρεῖς τους μαζί, τὴ Ρόδο πού στάθηκε ἀπόρρητο κάστρο... Ὁ Δημήτριος ὁ Πολιορκητὴς πού προσπάθησε νὰ τὴν κυριέψῃ, δὲν τὰ κατὰφερε. Καὶ φεύγοντας, γεμάτος θαυμασμό, χάρισε στὴ Ρόδο τὶς πολιορκητικὲς μηχανές του. Ἀπὸ κείνο τὸ μέταλλο κατασκεύασαν οἱ Ρόδιοι, τὸν τρίτο αἰῶνα, τὸν Κολοσσό τους. Ποιὸς ξέρεῖ νὰ μοῦ πῇ τίποτε γι' αὐτόν;

Ὁ Φάνης πῆρε τὸ λόγο.

— Ἦταν ἓνα πελώριο ἀγαλμα τοῦ ἡλίου, 34 μέτρα ὕψος. Στὸ κεφάλι του φοροῦσε τ' ἀκτινωτὸ στεφάνι. Στεκόταν μὲ τὰ σκέλη του ἀνοιχτὰ στὶς δυὸ προβλήτες τοῦ λιμανιοῦ καὶ κρατώντας στὸ χέρι ἓναν πυρσό, ξεπροβοδοῦσε τὰ δοξασιμένα καράβια τοῦ τόπου πού περνοῦσαν κάτω ἀπ' τ' ἀνοιχτὰ πόδια του.

— Πολὺ ὥραϊα τὰ λὲς, μικρέ μου, τὸν ἔκοψε ὁ δῆμαρχος, μήπως ξέρεις ποιὸς ἦταν ὁ καλλιτέχνης του;

— Νομίζω ὁ Χάρης ὁ Λίνδιος, μαθητὴς τοῦ Λυσίππου, ἀπάντησε ἀμέσως ὁ Φάνης. Ὁ Κολοσσὸς ἦταν ἓνα ἀπ' τὰ ἑπτὰ θαύματα τοῦ ἀρχαίου κόσμου.

— Σωστά. Ἦταν ὅμως τόσο βαρὺς πού δὲ στάθηκε ὀρθὸς οὔτε ἐκατὸ χρόνια. Κάποτε ἔπεσε κι' ἔμεινε καιρὸ στ' ἀκρογιάλι τῆς Ρόδου. Ἀργότερα πολὺ, τὸν ἀγόρασε ἓνας Ἀραβὸς, ὁ Μωαβίας καὶ χρειάστηκε 90 καμήλες γιὰ νὰ τὸν φορτώσῃ. Μὰ ἂς εἶναι, ἂς προχωρήσουμε στὴ Ροδιακὴ ἱστορία. Στὸ Βυζάντιο τὸ νησί εἶχε μιὰ τιμητικὴ θέσι στὰ κατορθώματα τῆς θάλασσας. Ἀργότερα, τὸ πῆραν οἱ ἱππότες τοῦ σὰς. Ἀργότερα τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου πού ἦταν τὰγματὸς τοῦ Ἀγίου Ἰωάννου πού ἦταν κι' αὐτοὶ Σταυροφόροι... Στὴν ἱπποτοκρατία αὐτὴ τὸ νησί μὲ τὴ μεσαιωνικὴ ἀμυντικὴ χρωστὰ πού ἔχωνε, πού ξεχωρίζει ψηλὰ. Νὰ τὸ Καστέλλο, πού ξεχωρίζει κτίρια. Εἶναι ὁ ἄλλος ἀπ' ὅλα τὰ ἱπποτοκράτειρα. Νὰ ὁ ἄλλος ἀπ' ὅλα τὰ ἱπποτοκράτειρα. Νὰ τὸ παλάτι τῶν μεγάλων μαγιστρῶν καὶ τὰ τεῖχη μὲ τὶς ὀδοντωτὲς πολυμήστρες καὶ τὰ τεῖχη μὲ τὶς ὀδοντωτὲς πολυμήστρες (Συνέχεια στὴ σελίδα 362)

Στὴ σιγαλιά τοῦ δάσους, ἀκούστηκε ἐκεῖνο τὸ πρῶτ', κάτι ποὺ ἐμοιαζε σὰν βαθὺς ἀναστεναγμός. Ἦταν οἱ πρῶτες μέρες τῆς ἀνοιξῆς κι' ὅλα γύρω ἦταν χαρούμενα καὶ ζωηρά. Μποροῦσε λοιπὸν νὰ ὑπάρχει ἐκεῖ κάποιος λυπημένος ποὺ νὰ μὴν ἐπαίρνε μέρος στὴ γενική χαρά; Καὶ ὅμως ναί. Ἦταν ἡ κυρία Σπίνου ποὺ ἀφοῦ τέλειωσε τὸ συγύρισμα τῆς φωλιάς της, ἔβαλε μέσα τὰ τρία αὐγουλάκια της καὶ τώρα καθόταν ἀκίνητη ἀπάνω γιὰ νὰ τὰ κλωστήσει.

— Ἀχ, ἔλεγε στὸν ἄνδρα της, ποὺ στεκόταν δίπλα, πᾶνε πιά τὰ νειάτα κι' οἱ τρέλλες. Ἀπὸ δῶ καὶ πέρα ἀρχίζουν τὰ παιδιὰ καὶ μαζὺ μ' αὐτὰ τὰ βάσανα τῆς ζωῆς. Καὶ λέγοντας αὐτά, στενάξε βαθεῖα, ὅσο βαθεῖα βέβαια μπορεῖ νὰ στενάξει ἕνας σπίνος.

Ὁ ἄνδρας της δοκίμασε νὰ τὴν παρηγορήσει, ἀλλὰ ἐκεῖνη δὲν ἤθελε τίποτα ν' ἀκούσει.

— Οἱ ἄνδρες μόνο νὰ φλυαροῦν ξέρουν, ἐξακολούθησε φουρκισμένη. Θάπρεπε νὰ σὲ βάλω νὰ καθήσεις ἐνὸς ἐδῶ ἀπάνω. Λόγια μονάχα. Ὡραία λόγια! Αὐτὰ ξέρεις νὰ λές μὰ στὸ μεταῖς συργιανὰς ὅλη μέρα καὶ μ' ἀρήνης ἐμένα ἐδῶ! Σῶπα καλλίτερα καὶ πιάσε μου κοιμιά παχειὰ μύγα νὰ φάω.

Κατὰ τὸ βράδυ, τὸ κακὸ χειρότερεψε, ἡ κυρία Σπίνου ἦταν ἔξω φρενῶν.

— Ἄν ἤξερά τί με περίμενε δὲν θὰ σὲ παντρευόμουν ποτέ, κι' ἄς τραγουδοῦσες τόσο ὁμορφα! φώναξε. Δὲ βαστῶ ἄλλο, θὰ πετάξω, θὰ φύγω ἀπὸ δῶ!

Ὁ σπίνος δὲν ταράχθηκε. Εἶχε τραβήσει τὰ ἴδια καὶ με τὶς ἄλλες του γυναῖκες, γιατί ὁ κύριος αὐτὸς παίρνει κάθε ἀνοιξὴ καὶ καινούργια γυναῖκα.

— Μπορεῖς νὰ κάνης τώρα ἀκόμα καμμιά βόλτα, εἶπε. Ἀργότερα ὅμως δὲν πρέπει νὰ τὸ κουνήσης ἀπ' τὴ φωλιά γιατί τότε οὔτε στὸν ἄλλο αἰῶνα δὲν θὰ βγούν τὰ παιδιὰ μας. Ἡ προηγούμενη γυναῖκα μου...

— Μοῦ κάνεις τὴ χάρη νὰ μὴ μοῦ ἀναφέρης αὐτὴ τὴ κυρία; τὸν ἔκοψε ἐκεῖνη με θυμό, κι' ἀνοίγοντας τὰ φτερά της πέταξε βιαστικά ἀπὸ κεῖ. Ὁ καύμενος ὁ σπίνος ἔτρεξε πίσω της γιὰ νὰ δῇ μήπως ἀπ' τὴ φούρια της τῆς συμβῇ κανένα κακό.

Ἀλλὰ δὲν εἶχαν προφθάσει ν' ἀπομακρυνθοῦν, ὅταν ἔξαφνα, ἕνα ἄλλο πουλὶ ἤρθε καὶ κάθισε στὴν ἄκρη τῆς φωλιάς κοιτάζοντας μέσα.

Ἦταν πολὺ μεγαλύτερο ἀπὸ τοὺς σπίνους, εἶχε χρῶμα γκριζοκάστανο καὶ ὀσπρους λεκέδες στὴν κοιλιά καὶ στὸ στῆθος. Στὴ μύτη του κρατοῦσε ἕνα αὐγὸ, καὶ τ' ἀκούμπησε με μεγάλη προσοχὴ δίπλα στὰ ἄλλα. Δὲν ἦταν μεγαλύτερο, οὐτε ξεχώριζε ἀπ' αὐτά.

Γιὰ μιὰ στιγμή ἀκόμα στάθηκε τὸ ξένο πουλὶ ἐκεῖ κοιτάζοντας με περίλυπο ὄφος τὴ μικρὴ ζεστὴ φωλιά ὅπου εἶχε βάλει τὸ αὐγὸ του. Ὑστερα πέταξε μακριὰ καὶ χάθηκε στὸ δάσος. Ἐκεῖ καθισμένο σ' ἕνα ψηλὸ δέντρο, τὸ περίμενε κάποιον ἄλλο πουλί. Ἦταν τὸ ἀρσενικό.

— Τ' ἀκούμπησες τ' αὐγὸ; ρώτησε.

— Ναί, ἀπάντησε, τόβαλα στὴ φωλιά τῶν σπίνων. Εἶναι μιὰ ὀπως πρέπει οἰκογένεια! θὰ φροντίσουν πολὺ τὸ παιδί μας.

— Κούκου! ἦταν πάλι ἡ ἀπάντηση. Περισσότερο δὲν μπορούσαμε νὰ κάνουμε.

Καὶ μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἔφυγε γιὰ πὺθ μοκρὰ.

Ὅταν ξαναγύρσε τὸ ζευγάρι πίσω, δὲν παρατήρησαν ὅτι, ἑπτὰ τρία, βρίσκονταν τώρα τέσσερα αὐγά μέσα στὴ φωλιά. Πρῶτα γιατί ἦταν ἀρκετὰ ἀδύνατοι στὴν ἀριθμητικὴ κι' ἔπειτα στὴν κυρία Σπίνου εἶχαν περάσει πᾶ τὰ νύκτα. Κάθισε λοιπὸν ἤσυχα πάνω σ' αὐτὰ της κι' ὁ ἄνδρας της τῆς τραγουδοῦσε ἕνα τόσο ὁμορφο τραγουδί ποὺ ἀντ' ἀλλοῦσε δὲν ὀκλήρω τὸ δάσος.

Δεκατέσσερες μέρες ἔμεινε ἐκεῖ καθ' ἑμῆν, ἐνὸς ἐκείνος πετοῦσε κι' ἐπῆνε γι' αὐτὴν πεταλούδες, σκουληκάκια, μυῖγες. Τὰ σούβλιζε στ' ἀγκάθια ἐνὸς θάμνου, κοντὰ στὸ δέντρο, γιὰ νὰ μπορῇ ἡ γυναῖκα του νὰ τ' ἀρπάξῃ εὐκόλα καὶ νὰ γυρίξῃ πάλι ἀμέσως στὴ φωλιά.

Ἔτσι ἕνα πρῶτ', τὴ δέκατη πέμπτη μέρα, ἔσπασαν τ' αὐγά, καὶ τέσσερα πουλάκια ξεπετάχτηκαν ἀπὸ μέσα μ' ὀρθάνοιχτο τὸ ράμφος. Οἱ γονεῖς τοὺς τὰ κοιτάζαν με καμάρι.

— Εἶναι τυφλὰ τὰ καύμενα, εἶπε τρυφερὰ ἡ μητέρα, καὶ δὲν ἔχουν μήτε οὐρίτσα μήτε φτερά. Μὰ δὲν πειράζει! ὅλα θάρρουν με τὸν καιρό. Δὲς τὰ ὅμως! κι' ἔτσι εἶναι χαριτωμένα.

— Καὶ δὲν ἤθελες νὰ τὰ κλωστήσης, θυμάσαι; εἶπε ἐκεῖνος πειραχτικά.

— Κουραφέξαλα! ἔκανε ἐκεῖνη κακιωμένα. δὲν εἶπα ποτέ μου τέτοιο πράμα. Ἀστ' αὐτὰ καὶ τρέχα καλλίτερα νὰ φροντίσης γιὰ τὰ παιδιὰ σου. Δὲ βλέπεις πὺς πεινοῦν;

Ὁ σπίνος πέταξε καὶ ἤρθε πάλι, καὶ ξαναπέταξε καὶ ξαναἤρθε, κι' ἔτσι γινόταν ὅλη τὴν ἡμέρα καὶ πολλὲς ἀκόμα ἡμέρες. Κάθε φορὰ ποὺ ἔφερνε κάτι, τὸ καταδρόχθιζαν τὰ μικρὰ με μεγάλη ὄρεξη.

Ἰδίως ὅμως τὸ ἕνα, ποὺ ἦταν καὶ μεγαλύτερο ἀπὸ τ' ἄλλα ἔτρωγε με τέτοια βουλιμία σὰν νὰ μὴν εἶχε φῶν ποτέ.

— Αὐτὸς θὰ γίνῃ σπίνος μιὰ φορὰ! ἔλεγε με καμάρι ὁ πατέρας τσιμπώντας τον με τὴ μύτη του χαϊδευτικά στὴ ράχη.

— Κι' οἱ ἄλλοι τὸ ἴδιο θὰ γίνουν, δὲν πρέπει νὰ ξεχωρίζῃς τὰ παιδιὰ σου, παραιτοῦσε αὐστηρὰ ἡ μητέρα.

Ἐνα βράδυ κούρνιασε ὁ σπίνος κοντὰ στὴ γυναῖκα του ποὺ καθόταν στὴ φωλιά καὶ ἔστεινε τὰ μικρὰ. Φαινόταν ἀποκαμωμένος ἀπ' τὴν κούραση.

— Βαρὺ πράγμα νὰ τὰ βγάλης πέρα με μιὰ τόσο μεγάλη φαμίλια, στενάξε. Οὔτε καιρὸς δὲ σοῦ μένει νὰ καθαριστῇς καὶ νὰ συγυριστῇς. Μοῦ φαίνεται πὺς πέρασε αἰῶνας ἀπὸ τότε ποὺ δὲ τραγοῦδισα μιὰ τρίλλια. Καὶ οἱ καιροὶ εἶναι τώρα πὺς δύσκολοι. Ποῦ καὶ ποῦ νὰ βρῇς καμμιά πεταλούδα. Προχθὲς πάλι μοῦ ἀρπάξανε δυὸ

πετρίτες (ἢ κοκκοκόμους) ἕνα ὁλόπαχο σκουλήκι μπροστὴ στὴ μύτη μου. Ἀ! δὲν ἔχει! Τὴν ἀντὶ ἀντὶ καὶ καὶ σὺ μαζί μου στο κούνη! Δὲν μπορεῖς νὰ σκοτώνεται ὁ καυμένος ὁ ἄνδρας, καὶ αὐτὴ κι' ἡ γυναῖκα νὰ καθίσουν ἐκεῖ καὶ χιτῶν.

— Χάξτεμα! ἔλεγε αὐτὴ νὰ φροντίξῃ κανένας τὰ παιδιὰ τῶν Κ'. ἔπειτα δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ συγχωρεῖ. Δὲς τῶ Θεῷ τὰ παιδιὰ ἀρχίζουν νὰ βγαίνουν φτεράκια! ἔτσι δὲν χρειάζεται πᾶ τὴ φροντίδα μου. Ἀπὸ αὐτοῦ θάρρουναι με, σπίνε!

Ἀπὸ τότε πρῶτ' ἦν ὁ ἄνδρας μαζί κι' ἔφεραν ὅτι καὶ τὰ ἑπτὰ τρία. Καὶ τὰ μικρὰ ὅλο ἔτρωγαν καὶ ἔτσι ἔχοντας καὶ ἔσπρωχναν τὸ ἕνα τ' ἄλλο πὺς θὰ πρωταρπάξῃ τὴ μεγαλύτερη μπουκία.

Ἐνα μεσημέρι ποὺ γυρίζε τὸ ἀνδρόγυνο στὴ φωλιά φέροντας πάλι διάφορους μεζέδες, ἀκούσε νὰ γίνεται μέσα τρομερὴ φασαρία. Τὰ μικρὰ τρέφονταν τὸ λαιμὸ τους καὶ φώναζαν σὰ νὰ θῶν νὰ ξεπεράσῃ τὸ ἕνα τὸ ἄλλο στὸ τσάριγμα.

— Τί τρέχει; ρώτησαν ἐκεῖνοι ἀνήσυχοι.

Στὶς ἀρχὲς δὲν ξεχώριζαν καμμιά λέξη γιατί μιλοῦσαν ὅλα μαζί. Σιγὰ σιγὰ ὅμως κατάλαβαν ὅτι τὸ μεγαλύτερο παιδί τοὺς πέταξε ἕνα ἀπὸ τ' ἄλλα τὰ μικρὰ ἔξω ἀπ' τὴ φωλιά.

— Τώρριξε κάτω στὰ χορτάρια, ἐξήγησαν οἱ μικροί. Τὸ ἀδελφάκι μας ἐκλαίγει, ὥσπου στὸ τέλος πέρασε μιὰ ἀλεπού καὶ τόφαγε.

— Αὐτὸ ἔσκυψε; τί φταίω ἐγώ, δικαιολογήθηκε τὸ μεγάλο πουλί.

— Θὰ σοῦ δείξω ἐγώ, φώναξε ὁ πατέρας κι' ὥρμησε κατ' ἀπάνω του.

Ἀλλὰ ἡ μητέρα τὸν τσιμπήσε δυνατὰ στὸ λαιμὸ κι' ἀρχισε νὰ τὸν μαλώνει.

— Ντροπὴ σου νὰ τὰ βάζῃς μ' ἕνα ἄθωο παιδί. Καλὰ λέει, τί μπορούσε νὰ κάνῃ;

Ἀφοῦ ἐκλαψαν ἀρκετὴ ὥρα γιὰ τὸν ἄδικο χαμὸ τοῦ ἀγαπημένου τοὺς γιοῦ, πέταξαν πάλι νὰ φέρουν τροφὴ στοὺς ἄλλους. Ἐπρεπε τώρα νὰ δουλεύουν περισσότερο γιατί τὰ παιδιὰ μεγάλωναν καὶ μαζὶ κι' ἡ ὄρεξή τους. Ὁ μεγάλος μάλιστα εἶχε τόσο ἀναπτυχθῇ ποὺ τ' ἀδελφία του παραπονιούταν διαρκῶς πὺς τοὺς ἔτρωγε τὴ μερίδα τους καὶ τοὺς στρίμωνγε στὴ φωλιά.

Ὑστερα ἀπὸ λίγον καιρό, συνέβη κάτι τραγικὸ ποὺ ἐλύπησε πολὺ τοὺς σπίνους. Μιὰ μέρα ποὺ γύρισαν ἀπ' ἔξω, βρήκαν μόνο τὸν μεγάλο στὴ φωλιά.

— Ποῦ εἶναι τ' ἀδελφία σου; ρώτησε τρομαγμένη ἡ μητέρα.

— Δὲ φταίω ἐγώ, εἶπε με ἀπάθεια. Ἐπῆσαν μονάχα τοὺς ἀπ' τὴ φωλιά. Ἐκανα νὰ γυρίσω ἀπ' τ' ἄλλο μέρος καὶ μπούμ! ἔπεσε τὸ ἕνα. Τρόμαξα τότε, καὶ χωρὶς νὰ θέλω ἔσπρωξα τὸ ἄλλο ποὺ ἔπεσε κι' αὐτό. Ὑστερα, ἤρθε ἡ ἀλεπού καὶ τάφαγε. Δὲ φταίω ἐγώ!

Οἱ κακόμοιροι οἱ γονεῖς ἔχυσαν μαύρα δάκρυα.

— Χτίσαμε μικρὴ τὴ φωλιά, εἶπε τέλος ὁ σπίνος. Μὰ ποῦ νὰ τὸ ξέρω πὺς θὰ κάναμε τόσο μεγάλο παιδί;

— Τουλάχιστο ἄς μᾶς ζήσῃ αὐτό, πρόσθεσε ἡ μητέρα.

Ἀπὸ κείνη τὴν ἡμέρα ἔμεναν σχεδὸν νηστικοὶ γιὰ νὰ τὸ τρέφουν, ἀλλὰ αὐτὸ δὲ χόρταινε σχεδὸν ποτέ.

— Κι' ἄλλο, κι' ἄλλο, φώναζε. Δὲ φαντάζεστε τί πείνα ἔχω.

Μεγάλωνε κι' ὅλο μεγάλωνε ὥσπου μιὰ μέρα δὲ χωροῦσε πιά στὴ φωλιά. Γαντζώθηκε ἀπὸ ἕνα κλωνάρι καὶ κάθισε ἐκεῖ.

— Μπῆς μέσα, θὰ τσοκιστῇς, θὰ πέσῃς, φώναζε ἡ μάνα.

— Ὅλο μου φωνάζετε. Ὅλα τὰ στραβά ἐγώ τὰ κάνω, φώναζε ἐκεῖνο. Φέρατε τίποτα νὰ φάω;

Ἐκεῖνοι ὅμως τὸ ἔπιασαν προσεχτικά καὶ τόβαλαν κάτω στὰ χορτάρια. Τὸ συμβούλεψαν νὰ κάθεται ἤσυχα ὅσο ἐκεῖνοι ἔλειπαν καὶ νὰ μὴ φωνάζῃ γιατί ἄλλοιως θὰ ἐρχόταν ἡ ἀλεπού καὶ θὰ τὸ ἔτρωγε.

(Ἀκολουθεῖ)

73 'Ο Κλέων γύρισε κι' είδε τόν Καλλισθένη, πού έστεκε άπαθής ένώ όλοι είχαν δεχτή μ' άλαλαγμούς τήν πρότασή του:

— Βλέπω, είπε στο πλήθος, πως οι σοφοί πού θέπρεπε νά μάς δίγουν τό παράδειγμα, δε δείχνουν τόν άπαιτούμενο σεβασμό πρós τó θείο μας ήγεμόνα!

Όλος ό κόσμος γύρισε τότε τά βλέμμάτά του στόν Καλλισθένη. Μά ό φιλόσοφος κοίταξε τόν Κλέωνα κι' άποκρίθηκε γαλήνια.

— Αν ό βασιλιάς μας, Κλέων, βοισκόταν έδω κι' έκουγε τά λόγια σου, δε θά χρειαζόταν ή άπάντησή μου. Γιατί Έκείνος θέκιδε στή μέση τήν όμιλία σου άρνούμενος νά δεχτή μιá τόσο ταπεινή κολακεία.

75 Παίρνοντας γιά ήττα τή σιωπή του, ό Κλέων τόν τράβηξε άπό τó μανδύα.

— Δέν άπάντησες σ' ό,τι είπα, γέρο φιλόσοφε, φώναξε. Μήν τó ρίχνεις στήν προσευχή!

Μά ό Καλλισθένης σήκωσε τά χέρια στόν ούρανό:

— Δία πατέρα, είπε μ' ευλάβεια, μή δίδης άκοή στόν άνόητο αυτόν κόλακα. Τους ήρωες μόνο μετά θάνατον τους θεοποιούν οι λαοί κι' έμείς χρειαζόμαστε ζωντανό τó μεγάλο μας βασιλέα. Κάμε τον πολύχρονο γιέ του Κρόνου!

Ό Καλλισθένης γύρισε τότε και είδε πίσω, τρυ τόν 'Αλέξανδρο.

74 — Δέν άξίζει λοιπόν τίς τιμές πού προτείνω ό βασιλιάς; ρώ- τησε ό κόλακας θέλοντας νά έκθέση ακόμη περισσότερο τó σοφό.

— Ό 'Αλέξανδρος, άποκρίθηκε ό Καλλισθένης, άξίζει τίς μεγα- λύτερες τιμές, πού μπορούν νά δοθούν σέ άνθρωπο. Μά δέν τιμάμε τó ίδιο θνητούς και θεούς. Οι ναοί, οι βωμοί, οι θυσιές οι προσευχές και τά θυμιάματα, άνήκουν στους άθανάτους...

— Κι' όμως τιμούμε όσάν θεούς, τó Θησέα, τόν 'Ηρακλή, τους Διόσκουρους κι' ός ήταν θνητοί, γιατί έκαμαν έργα μεγάλα... Όλους αυτούς ό 'Αλέξανδρος δέν τους ξεπέρασε στους άθλους;

Ό Καλλισθένης πήγε τότε στο βωμό σάν νά ήθελε νά προσευχηθή.

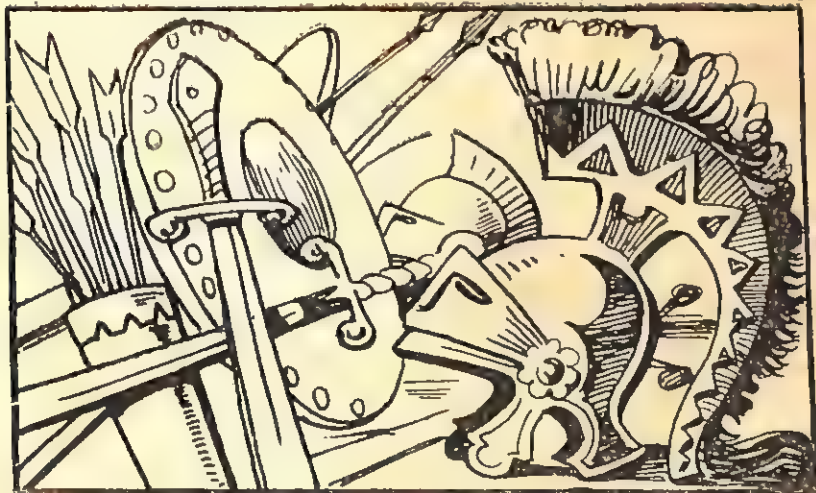

76 Προχώρησε πρós τó φιλόσοφο και τού πήρε τó χέρι.

— Σ' εύχαριστώ, Καλλισθένη, πού έδωκες ένα μάθημα στους πα- ράφορους αυτούς φίλους, είπε.

Τό πρόσωπό του σκυθρώπασε άξαρνα στήν άνάμνηση του Κλείτου:

— Κανένα καλό δε βγαίνει άπ' τήν άσέβεια, πρόσθεσε. Κι' ό με- γαλύτερος μέσα σ' όλους τους βασιλείς, κι' ό πιό δοξασμένος μέσα στους ήρωες, όταν ρέη στίς φλέβες του αίμα κι' όχι ιχώρας, πρέπει νά θυμάται πως είναι άνθρωπος. Ό πατέρας μου ήταν σοφός. "Υστερα άπ' τó θρίαμβό της Χαιρώνειας πρόσταξε ένα δούλο του νά τού λέη κάθε πρωί, «Φίλιππε μήν ξεχνάς ότι είσαι άνθρωπος».

77 'Επιτέλους ήρθε ό καιρός τής μεγάλης έκστρατείας. "Όλη ή περ- σική επικράτεια ήταν τώρα δική του. Ό 'Αλέξανδρος είχε όργανώσει διοίκηση, είχε βάλει δίκαιους νόμους, είχε άφίσει πιστές φρουρές, σέ κάθε άκρότοπη. Οι Σκύθες κι' οι άλλες όρεινές φυλές, πού ώρμούσαν κι' έρημωναν κάθε τόσο τίς πόλεις, είχαν κι' αυτές νικηθή κι' είχαν ήσυχάσει.

Δέν έμενε τώρα παρά ή χώρα του θρύλου, ή γή τών παραμυθιών και τών μυθικών θησαυρών, ή Ινδία. Πέντε ποτάμια, τήν πλημμυρίζουν τήν ιερή αυτή χώρα του Γάγγη, πού κανένας δέν είχε ως τότε πατήσει εκεί τó πόδι του άπ' τήν εύρωπαϊκή ήπειρο.

78 Κάποτε ό Δαρείος όνάθεος σ' ένα "Ελληνα νά τή διασχίση πε- ζός και νά γυρίση άπ' τίς "Αραβικές θάλασσες. Μά έκείνος ό τολμηρός περιηγητής, δε ξανάθε στην πρσσω Ασία. Και τώρα, αυτή τήν τιμή,

ό 'Αλέξανδρος τήν άνάθετε στόν ήγεμόνε, πού κατοικούσαν κοντά

Κάλεσε τους αιμαμάχους του πληροφόριες, αυτούς, κατοικώ στήν πύλη

στον "Ωσο και τους ζήτησε πληροφορίες, έπευσε άπ' τήν "Ινδική άπ' τήν

της "Ινδικής, στόν Καφίνα ποταμό, πού χωρίζει τήν "Εσπερία. Τί θες νά σού πώ;

(Συνεχίζεται)

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΠΑΛΛΗΚΑΡΙΟΥ

Τοῦ ΚΩΣΤΗ ΠΑΔΑΜΑ

Ὁ Μῆτρος δὲν εἶχε πλέον γλυτωμό!

Μετρημένες ἦταν οἱ μέρες του. Πάνε κι' οἱ γιατροὶ μὲ τὰ γιατρικά, πάνε κι' οἱ μάγισσες μὲ τὰ μαντολογία. Γαγγράινιασε τὸ πόδι. Τὸ φαρμάκι ἀνέβαινε ὀλοένα κι' ἀπλωνότανε στὸ αἷμα.

Κι' ἐκεῖνος ἀμίλητος, ἄσειστος, μόνο τὰ μάτια του μιλούσαν, γοργοκίνητα, γυαλιστερά, λές. καὶ περίμενε τὸ Χάρο γιὰ νὰ λογαριαστοῦν.

Ἡ δόλια ἡ Δήμαινα εἶχε καταντήση ἀγνώριστη ἀπὸ τὴν ἀγρύπνια κι' ἀπὸ τὴ λύπη, σωστὸ σαράβαλο. Ὁ Μάρκος ὁ Κανίνιας, ὁ Γιαννάκος ὁ Ταρνάναμας κι' ἡ Τარέα Ταρέλα οὔτε μιλοῦσαν οὔτε τὸ κουνούσαν ἀπὸ τὸ πλευρό του.

Τὴ μεγάλη Πέμπτη ἔφεραν τὸν παπᾶ Θύμιο καὶ τὸν μετάλαβε.

Ἡ μεγάλη Παρασκευὴ ξεμέρωσεν ὅχι σὰν τὶς ἄλλες χρονιές, μὲ μαῦρον οὐρανό. Ξημέρωσε καταγάλανη κι' ὀλόξυνη.

Μὲ τὴν πρώτη ἀχτίδα τοῦ φωτὸς ποὺ γλύστηρε ἀπὸ τὴ χαραμάδα στὸ στρώμα τοῦ Μῆτρο, ὁ Μῆτρος ἐσπαρτάρησε κι' ἔβγαλε φωνὴ τρανὴ κι' ἔκραξε:

— Μάνα, ἥλιο θέλω, ἀέρα θέλω· ἀνοίξε τὸ παράθυρο!

Κι' ἀνοίγει τὸ παράθυρο κι' ὁ ἥλιος πλημμυρίζει τὸ σκοτιδιασμένο, τὸ ἔρμο σπίτι. Σὰν πανηγύρι χύνεται τὸ φῶς του στὸ πάτωμα, σὲ τοίχους καὶ σὲ καθετὶ. Τὸν περικύνει τὸν ἄρρωστο, καὶ θᾶλεγε πὼς ἦταν ὁ ἥλιος ὁ μόνος γιατρός κι' ὁ μόνος μάγος. Τὰ μακρυά, τ' ἀχτένιστα μαλλιά του, τ' ἀναταράζει τὸ πρωῒνὸ τ' ἀγέρι ποὺ μὲ βία χύθηκεν ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο.

Κι' ἀπ' τ' ἀνοιχτὸ παράθυρο τὰ μάτια του τραβᾶνε ἴσια, ὀλόγισα, κι' ἀνταμώνονται μὲ τὸν ἥμερο γιάλδ τοῦ Θαλασσοχωριοῦ. Τὸν ἴδιο τὸ γιάλδ ποὺ ἀλλάζει χίλια χρώματα σὰ χίλια ὄνειρα σὲ κάθε χρυσοφίλημα τοῦ ἡλιοῦ ἀπ' τὸ πρωῒ ὡς τὸ βράδυ.

Μόνο ποὺ ὁ Αὐγουστος δὲν μπορούσε νὰ τοῦ δώσῃ τὴ μυστικὴ ὁμορφιά ποὺ σήμερα τοῦ δίνει ὁ Ἀπρίλης, πλασμένη ἀπ' ὅλες τὶς πνοές κι' ἀπ' ὅλες τὶς λαχτάρεις τῆς ζωῆς.

Καὶ σὲ μιὰν ἄκρη τοῦ μώλου, τὰ μάτια του ξανοίγουν ἕνα καῖκι, τὸ ἴδιο τὸ καϊκάκι του, ξαρματωμένο ἐκεῖ, παραριμένο!

Καὶ σὰ νὰ φώτισεν ὁ ἥλιος τὸ λογισμό του πῶς βαθεῖα κι' ἀπὸ τὸ σπίτι του, κατάλαβε κι' αὐτὸς πὼς ἦρθεν ἡ στερνὴ του ὥρα, πὼς ὁ Χάρος πλάκωσε καὶ πὼς ἔπρεπε νὰ παραδοθῇ σὰν ἄξιο παλληκάρι, μὲ τὸν κύρ Ἡλίο ποὺ τοῦ φώτιζε τὸν στερνὸ του δρόμο.

Κι' ὁ μάγος ὁ Ἡλῖος τὸν ἐμάγεψε. Τὸν ἐμέθυσε μ' ἕνα παράξενο κι' ἀπάντεχο κρασί καμωμένο ἀπὸ ζωὴ κι' ἀπὸ θάνατο.

— Ἕνα καθρέφτη μάνα, ἕνα καθρέφτη! Τοῦ ξάναμεν ἕξαφνα ἡ ἔγνοια τοῦ στολιδιοῦ. Ἦθελε νὰ συγυρίσῃ τὴ λεβεντιά του γιὰ τὸ ταξίδι, τοῦ κάτου κόσμου. Τοῦ φαίνονταν

ταν πὼς ἐτοιμάζονταν νὰ πάῃ στὸ πανηγύρι τοῦ Ἀη Λιά, στὰ πλαγία τοῦ ζυγοῦ. Κι' ἡ μάνα ποὺ ἀλάλιασεν ἀπ' τὴ συμφορὰ, ποὺ ἀγοικοῦσε καὶ δὲν ἐνοιῶθε, ποὺ ἐνοιῶθε χωρὶς νὰ συλλογίζεται, τοῦ φέρνει τὸν καθρέφτη.

Ἐπῆρε τὸν καθρέφτη, κι' ἄρχισε νὰ κοιτάζεται μέσα σ' αὐτόν· ὅχι νὰ κοιτάζεται, μὰ νὰ κοιτάζεται, μὰ νὰ κοιτάξῃ μέσα σ' αὐτόν χίλιες ἐνθύμησες, χίλιες εἰκόνες, ἀπὸ τὰ μικρά του χρόνια ὡς τὰ τωρινά, εἰκόνες κι' ἐνθύμησες, θάφτει μέσα στὸ νοῦ του, ποὺ ξεθάφτοντας γιὰ ὑστερὴν φορὰ κι' ἀνασταίνονταν καὶ σὰν πουλάκια γοργόφτερα τὶς ἔβλεπε μὲ τὰ σθησμένα μάτια του νὰ σπαρταροῦνε μέσα στὸ γιολί.

Κι' ἔλεγε, πὼς ἦταν ὁ καθρέφτης ὡσὰν ἐκείνον τὸ μαγικό, τὸν περίφημο, ποὺ μέσα του ξανοίγει ὅλα τὰ μακρινὰ τὰ περασμένα κι' ὅλα τὰ μακρινὰ τὰ μελλόμενα.

Κι' ὕστερα μὲ μιᾶς δὲν ἀντίκρισε ἄλλο τίποτε μέσα στὸν καθρέφτη παρὰ τὸ κατὰχλωμο πρόσωπο του καὶ τὸ σωμένο του κορμί. Καὶ πάλι ἀκούστηκε νὰ λὲῃ μ' ἐκείνον τὸν ἀλαλητο καὶ μὸ τῆς λεβεντιάς.

— Ἀχ ὠραῖα νειάτα ποὺ θὰ φάῃ ἡ γῆς.

Καὶ καθὼς εἶπεν «ὠραῖα νειάτα» ἔτσι τὸν πῆρε γιὰ στερνὴ φορὰ κι' ἡ φροντίδα τῆς νειότης, τοῦ στολισμοῦ καὶ τῆς ἐμορφιάς, ἡ φροντίδα ποὺ δὲν τ' ἀφήνει τὰ παλληκάρια καὶ μέσα στὴν ἀγκαλιά τοῦ Χάρου.

Κι' ἄρχισε νὰ τὰ χτενίζῃ, νὰ τὰ χτενίζῃ τὰ σγουρὰ μαλλιά, τὰ φουντωμένα κι' ὀλόμακτρα, ποὺ εἶχαν ρουφήξει, θαροῦσες, ὅλη τὴ φρεσκάδα καὶ τὴ δύναμη τοῦ κορμιοῦ, γι' αὐτὸ φούντωσαν ἔτσι καὶ μακρυναν. Κι' ἔστριβε τὸ μουστάκι του, σὰν νὰ ἦταν ἑτοιμος γιὰ δεύτερ' ἀρραβωνίσια.

Κι' ὅταν ἀπόκαμε πιά σὰ νὰ τοῦ φώτισεν ἄξαφνα φῶς τὸ νοῦ του, ἔτσι καθὼς ἦταν ἀκουμπιστός, εἶπε στὴ μάνα του:

— Τώρα, δυστυχισμένη μάνα, τόσον καιρὸ ἔκανα κουράγιο, ἔλεγα πὼς δὲν θὰ πεθάνω... Μιὰ χάρη τώρα σοῦ ζητάω, κλάψε με ν' ἀκούσω.

— Μπα! παιδί μου, τί λόγια εἶν' αὐτά; Νὰ σὲ κλάψω;

— Ἀχ καὶ πάλι ἄχ. Κλάψε, μάνα κλάψε...

Τὰ νειάτα χῶμα γίνονται
κι' ἡ λεβεντιά χορτάρι
καὶ τὸ σαῖνικο κορμί
χῶμα καὶ τὸ πατοῦνε...

Ὅπου πᾶς καὶ σταθῇ μάνα νὰ τὸ λές.

Σώπασε λιγάκι, κι' ἕξαφνα ἀνατινάχτηκε ἀπελπισμένα καὶ φώναξε:

Ἀχ, ὠραῖα νειάτα ποὺ θὰ φάῃ ἡ γῆς.

— Δέν θέλω νά πεθάνω μοναχικά. Κόσμο θέλω. "Ανοιξε μάννα, τήν πόρτα νά μπῇ κόσμος μέσα.

Θά κόντευε τὸ μεσημέρι. Γύριζαν οἱ θαλασσοχωρίτες ἀπ' τὴν ἐκκλησία. "Αντρες, γυναῖκες, παιδιὰ, κρατοῦσαν ἄνθη στὸ χέρι τῶν ἐπιταφίων. "Οταν ἀξαφνὰ φτάνει στ' αὐτιά τῶν ἀνθρώπων, ὅλων ἐκείνων ποὺ ἐβγαίνουν ἀπ' τὸν "Αἱ Νικόλα κι' ὅλων ἐκείνων ποὺ περνοῦσαν ἀπὸ ἐκεῖ — κι' ἦταν ἀδιάκοπο τὸ διάβα κατὰ τὴν ὥρα ἐκείνη — φτάνει ἕνας ἦχος ἀργός, βραχνός, λυπητερός ποὺ σήκωνε τὶς τρίχες καὶ σὲ σπάραζεν, ἦχος βγαλμένος σὰν ἀπὸ ζωντόβολο, σὰν ἀπὸ ἄνθρωπον ἦχος ποὺ κατέβαινε καὶ ὑψώνονταν, κι' ἐπνίγονταν, καὶ χύνονταν καὶ δέρνονταν ἦχος ποὺ ἦταν καὶ μίλημα, καὶ οὐρλιασμός, καὶ θρήνος, καὶ παράπονο, καὶ κλάψιμο, καὶ γέλιο, καὶ βρυσία, καὶ τραγοῦδι· τραγοῦδι τρομασμένης, ξετρελλαμένης, ἀπελπισμένης ψυχῆς.

Κι' οἱ διαβάτες ἀκουγαν, στέκονταν, ἀνατρίχιαζαν, αὐτιάζονταν, ἐνοιοῦσαν, κουνούσαν τὰ κεφάλια κι' ἔλεγαν ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου:

— Μοιρολόϊ! Ποιὸς νὰ πέθανε;

Κάποιος ἔδειξε τότε τὸ σπῖτι τῆς Δήμαινας κι' ἔκραξε.

— Δέν τὸ ξέρετε; "Απὸ τὸ σπῖτι τῆς Δήμαινας βγαίνει τὸ μοιρολόϊ, πέθανε ὁ "Αφεντομήτρος. Πέθανε ὁ Μῆτρος. "Ο Μῆτρος ὁ λεβέντης, ποὺ βασανίζονταν ἕνα χρόνο στὸ στρῶμα. "Ο Μῆτρος ὁ χτυπημένος, ὁ ζηλοφονεμένος, ὁ μαγεμένος, ὁ ἀδικοσκοτωμένος. Σὰ χαλάζι ἔπεσε τὸ μαντάτο στὸ Θαλασσοχώρι. Κι' ὅσοι τ' ἀκουγαν ἀναστέναζαν, ἔσμιγαν μὲ βία τὶς ἀπαλάμες κι' οἱ γυναῖκες τραβοῦσαν τὰ μάγουλα, σὰ νὰ μὴ τὸ περίμεναν ἀπὸ τόσοις μῆνες. Δέν μπορούσαν νὰ τὸ χωνέψουν.

"Οταν πεθαίνει παλληκάρι σὰν τὸν Μῆτρο, πεθαίνει ὁλόκληρη ζωὴ, σβύεται ὁ "Ἡλιος! Καὶ τότε στάθηκεν ἕνα πράγμα ποὺ δὲν θυμούνται οἱ γεροντότεροι νὰ ξαναστάθηκε κι' ἄλλη φορὰ στὸ Θαλασσοχώρι. Καθένας ποὺ ἀκουγε τὸ νέο, τὸ ἔλεγε τοῦ ἄλλου καὶ ἀμέσως, ὅπου ἦταν κι' ὅπου βρίσκονταν, τραβοῦσε γοργὰ κατὰ τὸ σπῖτι τοῦ Μῆτρο. Ποῦ μαζεύτηκαν ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος; Γυναῖκες ὁμορφοσυγυρισμένες μὲ μαύρα φακίολα: γυναῖκες ἀνάλλαγες, ὅπως βρισκόντανε στὰ σπῖτια τους. Κάθε λογιῆς ἄντρες νοικοκυραῖοι, δουλευτάδες τῆς θάλασσας καὶ τῆς στεριάς, παιδάκια ποὺ τὰ κρατοῦσαν ἀπ' τὸ χέρι καὶ παιδάκια στὸ βυζὶ τῆς μάννας, ὅλοι ἀπὸ τὴν ἐκκλησία τραβοῦσαν ἴσια ἐκεῖ. "Ἐλεγε πὼς μέσα στὸ σπῖτι ἐκεῖνο γίνονταν τὰ πάθη τοῦ Χριστοῦ, κι' ἔχει στηθὴ ἕνας ἄλλος ἐπιτάφιος. Καὶ πολλοὶ κρατοῦσαν ἀκόμα στὰ χέρια τους ἄνθη, ἄνθη ἀπὸ τὸν ἐπιτάφιο, κι' ἔλεγε πὼς πηγαίνουν νὰ τὰ ρίξουν ἀπάνω στὸ στρῶμα τοῦ πεθαμένου, μ' αὐτὰ νὰ τοῦ εὐωδιάσουν τὸν τελευταῖο ὕπνο, νὰ τὸν ἀγιάσουν τὸν νεκρό!

Τὸ σπῖτι ἐπρόβαλε μ' ἀνοιχτὰ παραθύρια, μὲ πόρτα ὁλάνοιχτη. Τόλουζεν ὁ ἥλιος τοῦ μεσημεριοῦ. Νὰ μὴν ἤξερε κανεὶς τίποτε, νὰ μὴν γροικοῦσε τὸν ἦχο, σὰ στοχαζόνταν, ὅχι πὼς διάβαιναν ὁ Χάρος, ἀπὸ κεῖ, μὰ πὼς εἶχε στηθὴ μεγάλο πανηγύρι. Κανεὶς δὲν τὸν κρατοῦσε τὸν κόσμον ἐκεῖνον. "Οσοι ἔτρεξαν πρῶτοι, δρασκέλισαν τὸ κατώφλι, ἀνέβηκαν, τράβηξαν ἴσα μέσα, σκορπίσανε σ' ὅλα τοῦ σπιτιοῦ τὰ χωρίσματα. Οἱ ἄλλοι καρτεροῦσαν ἀπ' ὄξω. Κι' ὅλο ἔρχονταν. Κι' ὅλο κατέβαιναν, — κι' ὅλο ἄραζαν ἄνθρωποι μπροστὰ στὸ σπῖτι. Κι' ἔξαφνα πάλι ὅσοι πρόσφτασαν καὶ πρωτανεβήκανε στὸ

Μοιρολόϊ! Ποιὸς νὰ πέθανε;

Κωστῆς Παλαμᾶς

Τὸ διήγημα ὁ «Θάνατος τοῦ παλληκαριοῦ» ποὺ δημοσιεύουμε σήμερα θεωρεῖται σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα πεζογραφήματα τοῦ Κωστῆ Παλαμᾶ. "Ο Κωστῆς Παλαμᾶς εἶναι ποιητής. Μὰ τὸ ἔργο του τὸ πεζὸ — χρονογραφήματα, ἄρθρα κριτικές, θεατρικὸ ἔργο — ἡ περίφημη «Τρισεύγενη» — πρόλογοι σὲ πολλὰ του βιβλία — εἶναι πολὺ περισσότερο ἀπὸ τὴν ποιητικὴ του παραγωγή. Μὰ ἂν σὲ ποσότητα εἶναι περισσότερα, ὁ ποιητής δὲν καυχῆθηκε ποτέ του γι' αὐτά, καὶ δὲν θέλησε νὰ τὰ συγκρίνῃ μὲ τὴν ποιητικὴ του παραγωγή. Στὸν πρόλογο τῶν «διηγημάτων» του γράφει ὁ ἴδιος πὼς αὐτὰ δὲν ἔχουν καμμιά ἀπαίτηση νὰ στηθοῦν στὴν ἴδια γραμμὴ μὲ τὰ ἔργα τῶν καλῶν καὶ τῶν ἀξιοθαύμαστων τοῦ καιροῦ μας διηγηματογράφων. "Οστόσο ὁ «Θάνατος τοῦ Παλληκαριοῦ» θεωρεῖται σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ νεοελληνικοῦ πεζοῦ λόγου. Γι' αὐτὸ καὶ τὸ δημοσιεύουμε σήμερα ἐδῶ στὴ σειρὰ τῶν διηγημάτων ποὺ προσφέρουμε στοὺς ἀναγνώστες μας ἀπὸ τὰ καλλίτερα τῶν Ἑλλήνων διηγηματογράφων.

Δέν νομίζω πὼς χρειάζεται νὰ σὰς δώσω πολλὲς βιογραφικὲς σημειώσεις γιὰ τὸν Κωστῆ Παλαμᾶ, γιὰ τὴ ζωὴ τοῦ ὁποῖου τὰ Ἑλληνοπούλα θὰ ξέρουν πολλὲς λεπτομέρειες. "Αφοῦ ὅμως γιὰ ὅλους δίνουμε ἄς ποῦμε καὶ γι' αὐτὸν λίγα λόγια:

"Ο Κωστῆς Παλαμᾶς γεννήθηκε στὴν Πάτρα στὶς 13 Ἰανουαρίου 1859 καὶ πέθανε στὴν Ἀθῆναις στὶς 3.20' π. μ. τοῦ Σεβδάτου 27 Φεβρουαρίου 1943 σὲ ἡλικία 84 χρονῶν. "Ο πατέρας του ἦταν ὁ Μιχαὴλ Παλαμᾶς τῆς ἱστορικῆς οἰκογενείας τοῦ Μεσολογγίου καὶ ἡ μητέρα του ἡ Πηνελόπη Κ. Πεταλά, τῆς γνωστῆς ἐπίσης οἰκογενείας τῆς Ἰθάκης. Τὸ ἐνδιαφέρον εἶναι πὼς ὁ Παλαμᾶς γεννήθηκε στὸ ἴδιο σπῖτι ποὺ γεννήθηκε καὶ ἡ διάσημη Ἰταλίδα συγγραφέας Ματθίλδη Σεράο.

Σὲ ἡλικία ἑπτὰ χρονῶν ὀρφάνεψε ἀπὸ πατέρα καὶ μητέρα καὶ τὴν φροντίδα του τὴν ἀνέλαβε ὁ θεῖος του, ὁ ἀδελφός τοῦ πατέρα του στὸ Μεσολόγγι ὅπου καὶ διδάχθηκε τὰ πρῶτα του γράμματα. "Απὸ ἡλικίας 9 χρονῶν ἄρχισε νὰ γράφῃ. Στὰ 1875 γράφτηκε στὴ νομικὴ Σχολὴ τοῦ πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Μὰ γρήγορα ἐγκατέλειψε τὸ πανεπιστήμιο γιὰ νὰ ἀσχοληθῇ μὲ τὰ γράμματα. "Εκτοτε, σὰν ποιητής καὶ σὰν δημοσιογράφος διέγραψε. "Απὸ τὰ 1897 μέχρι τὸ 1925 ἦτο Γενικὸς Γραμματέας τοῦ πανεπιστημίου.

"Απὸ τὰ ἔργα του σημειώνουμε:

Ποιητικά: 19 τόμοι. "Ανάμεσα σ' ἄλλα: Τραγοῦδια τῆς πατρίδος μου (1886), Ἰαμβοὶ καὶ ἀνάπαιστοι (1897), Ἡ ἀσάλευτη ζωὴ (1904). "Οἱ δωδεκάλογος τοῦ Γύφτου (1907). Ἡ φλογέρα τοῦ βασιλιά (1910). Οἱ καημοὶ τῆς λιμνοθάλασσας καὶ σατυρικά γυμνάσματα (1912).

Πεζογραφήματα: Θάνατος παλληκαριοῦ. Διηγήματα. Θεατρικά: Τρισεύγενη.

Κριτικά: 17 βιβλία. "Ανάμεσα σ' αὐτά: Πεζοὶ δρόμοι (τρεῖς τόμοι), «Τὰ χρόνια μου καὶ τὰ χαρτιά μου».

Μεταφράσεις: Δύο τόμοι.

σπῖτι — προβάλανε στὰ παράθυρα, κατέβηκαν πάλι λαχανιασμένοι, ἀποσωμένοι, κίτρινοι κι' ἔφεραν τὸ νέο μαντάτο:

— Δέν πέθανε ἀκόμα, δὲν πέθανε. Ψυχομαχάει. Κι' ἔβαλε νὰ τὸν μοιρολογήσουν ζωντανό. Μωρέ, ἀκούς; δὲν ξαναστάθηκε τέτοιο πράμα!

Κι' ἀλήθεια ἦταν ὅσοι ἔμπαιναν μέσα στὸ σπῖτι μαρμάρωναν.

"Εκεῖ ποὺ περίμεναν νὰ τὸν ἴδουν πεθαμένο καὶ νὰ τὸν νεκροφιλήσουν, τὸν ἀντίκρυζαν ἀπακαθισμένο στὸ στρῶμα ἀπάνου, μ' ὀργισμένη ὄψη μὲ γουρλωμένα μάτια, μὲ τεντωμένα αὐτιά, σὰν ἂν ἀνυπόμονο νὰ τρέξῃ στὸν κάμπο, σὰν παλληκάρι ποὺ καρτεροῦσε νὰ τοῦ φορέσουν τ' ἄρματα γιὰ νὰ χυθῇ.

Καὶ σὲ μιὰ γωνία μαζωχτὴ ἡ γριά Δήμαινα καὶ ἀσάλευτη, μὲ λειψανο κορμιού μονάχα, μὲ δίχως ψυχὴ, μὲ δίχως δάκρυα. "Ολη τῆς ἡ ζωῆς εἶχε γίνῃ φωνή, μὰ μὲ δίχως γυναῖκας, ἡ φωνὴ τῆς ἴδιας τῆς ἀπελπισίας. Καὶ τραγουδοῦσε μ' ἕνα σκοπὸ δικό της, ποὺ δὲν ξανακούστηκε κι' ἔλεγε:

(Συνέχεια στὴ σελίδα 355)

Τὰ παιδιὰ τοῦ πλοιάρχου Γκραν

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

Τ' ἀστραπόβροντα ὥστόσο διέκοψαν αὐτὴν τὴν «διδασκτική», ὅπως τὴν χαρακτηρίζει ὁ Παγανέλι, συζήτηση.

Ὁ οὐρανὸς κυριολεκτικὰ φλεγόταν ἀπὸ τὰ δαντελωτὰ κρόσια τῆς ἀστραπῆς.

Σὲ λίγο, ὁλόκληρο τὸ στερέωμα ἀπὸ τὴν ἀνατολὴν εἰς τὴν δύσιν ζώσθηκε ἀπὸ μιὰ κρυστῇ κορδέλλα φωτιάς ποὺ ἀστραποβόλῳ-σε ἄγρια. Αὐτὴ ἡ οὐράνια πυρκαγιά ἐπίασε ὁλόκληρο τὸν οὐρανὸν, φλογίζοντας τὰ σύγνεφα μὲ κόκκινες ἀνταύγειες, λές καὶ τὰ κἀνε νὰ πιάσουν κι' αὐτὰ φωτιά. Καὶ ὅλ' αὐτὰ καθρεφτίζονταν στὰ ἡσυχὰ νερὰ μὲ τρομερὴ ζωντάνια.

Ὁ Γκλένερβαν κι' οἱ σύντροφοί του παρακολουθοῦσαν ἀμίλητοι τὸ ἄγριο αὐτὸ καὶ μεγαλοπρεπὲς θέαμα.

Οἱ βροντὲς δὲν τοὺς ἄφηναν νὰ συνεννοηθοῦν. Ὡστόσο δὲν εἶχε ἀρχίσει ἀκόμη νὰ βρέχει κι' οὔτε φυσοῦσε ἀκόμη.

Σὲ λίγο ὅμως ἀνοιξαν — ὅπως καὶ τὸ περίμεναν — οἱ καταρράκτες τοῦ οὐρανοῦ.

Αὐτὴ ἡ βροχὴ θὰ ἔφερνε ἄραγε τὸ τέλος τῆς θύελλας;

Θὰ ἦταν ἀρκετὰ τυχεροὶ ὥστε νὰ γλυτώσουν μὲ ἓνα γερὸ μούσκεμα;

Ὁχι!

Σὲ λίγο ἀκούστηκε ἓνας κρότος καὶ εἰς τὴν ἄκρην τοῦ μεγάλου κλωναριοῦ ποὺ ἀπλώνονταν ὁρίζοντια πάνω ἀπὸ τὸ νερὸ, φάνηκε μιὰ φλογισμένη σφαῖρα, μεγάλη σὰν γροθιά ποὺ ἦταν ζωσμένη ἀπὸ μαῦρο καπνὸν.

Αὐτὴ ἡ σφαῖρα, ἀφοῦ στριφογύρισε ἀρκετὰ λίγα δευτερόλεπτα γύρω ἀπὸ τὸν ἴδιο τῆς τὸν ἑαυτὸ σὰν σβούρα, ἔσκαψε σὰν βόμβα κάνοντας ἓνα τόσο φοβερὸ θόρυβο, ποὺ τοὺς ἐξεκούφανε.

Ἡ ἀτμοσφαῖρα γέμισε ἀπὸ θειοῦχους ἀτμούς.

Ἐγινε μιὰ ξαφνικὴ σιωπὴ, κι' ὕστερα ἀκούστηκε ἡ φωνὴ τοῦ Τὸμ Ἀουστιν ποὺ φώναζε:

— Ἐπεσε κεραυνὸς καὶ τὸ δέντρο μας καίγεται!

Δυστυχῶς ὁ Τὸμ Ἀουστιν δὲν γελιόταν.

Ἐκείνη τὴν στιγμήν ἡ φλόγα σὰν νάταν ἓνα τεράστιο πυροτέχνημα ξεπετάχθηκε ἀπὸ τὴν μιὰ πλευρὰ τοῦ δέντρου. Τὰ ξερόκλαδα καὶ τὰ ξερὰ χοστάρια ποὺ εἶχαν μαζευτῇ ἐκεῖ, πήσαν ἀμέσως φωτιά.

Καὶ γιὰ κακὴ τοὺς τύχη, ἐσηκώθηκε ἓνας δυνατὸς ἄνεμος, ποὺ σιχαύλιζε τὴν φωτιά καὶ τὴν ἔκανε νὰ φουντώνη.

Δὲν ἔπρεπε νὰ μείνουν στὸ δέντρο, γιατί θὰ καίγονταν. Ἐπρεπε νὰ φύγουν μὲ κάθε θυσία.

Ὁ Γκλένερβαν κι' οἱ φίλοι του ἔτρεξαν νὰ βροῦν καταφύγιο στὸ ἀντίθετο μέρος τοῦ δέντρου, ἐκεῖ ποὺ ἡ φωτιά δὲν εἶχε ἀκόμη πλησιάσει.

Κι' ἔπρεπε νὰ βιαστοῦν, γιατί ἂν οἱ φλόγες τοὺς ἔκοβαν τὸ δρόμο, θάπρεπε ἢ νὰ πέσουν στ' ὀρηκτικὸν ρέμα, ἢ νὰ βροῦν θάνατο μαρτυρικὸν στὶς φλόγες.

Γύρω τους, τὸ δέντρο ποὺ καίγονταν θρασσανοῦσε, καὶ τὰ κλαριά σφύριζαν κι' ἔτριζαν λές καὶ καίγονταν φίδια.

Γωνία ἓνα πλῆθος μεγάλα φίδια.

Καὶ τὰ κομμάτια ἔπεφταν στὸ νερὸ ὅπου ἔσβυναν μὲ σφυρίγματα πάλι καὶ τσι-

τσιρίσματα. Οἱ φλόγες, πότε ὑψώνονταν πρὸς τὸν οὐρανὸν, ποὺ τὸν ἔβζαν μὲ πύρινες ἀνταύγειες, πότε, σπρωγμένες ἀπὸ τὴν καταιγίδα, τύλιγαν ὁλόκληρο τὸ δένδρο.

Πότε οἱ φίλοι μας δὲν εἶχαν βρεθῇ σὲ μεγαλύτερο κίνδυνον. Ἦταν κυριολεκτικὰ τρομοκρατημένοι.

Ὁ καπνὸς τοὺς ἐπνιγε. Ἡ ἀκτινοβολία τῆς πυρκαγιάς, τοὺς ἔκαιγε.

Καὶ οἱ φλόγες πλησίαζαν, σὰν ζωντανὰ θηρία ἔτοιμα νὰ τοὺς καταπιοῦν.

Ἀνάμεσα στοὺς δύο θανάτους ἔπρεπε νὰ διαλέξουν τὸν λιγώτερον σκληρό.

Τὸ σύνθημα τὸ ἔδωσε ὅπως πάντα ὁ Γκλένερβαν.

— Φίλοι μου, στὸ νερὸ! Κι' ὁ Θεὸς βοηθός!

Ὁ Οὐίλσον ποὺ τὸν ἔζωναν οἱ φλόγες, βιάστηκε πρῶτος νὰ πέσῃ στὸ νερὸ, σιγὰ-σιγὰ, συγκρατούμενος ἀπὸ τὸν κορμό.

Δὲν πρόφτασε ὅμως νὰ βουτήξῃ στὸ νε-

— Ἐπεσε κεραυνὸς καὶ τὸ δέντρο μας καίγεται!

ρὸ, ποὺ ἀκούστηκαν οἱ σπαραχτικὲς φωνές του:

— Βοήθεια! Σώστε με! Γρήγορα!

Ὁ Ἀουστιν ὤρμησε, τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τοὺς ὤμους καὶ τὸν βοήθησε νὰ ξανανέβῃ στὸ καίοντο δέντρο.

— Τί εἶναι, Οὐίλσον; Τί ἔπαθες;

— Τὰ καῖμάν, οἱ κροκοδείλοι!

Πράγματι! Γύρω ἀπὸ τὸν κορμό, φάνηκαν τ' ἀποκρουστικὰ σαυροειδῆ, μὲ τὰ λέπια τους ποὺ στραφτάλιζαν στὸ φῶς τῆς πυρκαγιάς, μὲ τὰ τεράστια τους στόματα ποὺ ἔχασκαν ὀρθάνοιχτα.

Ἦταν τὰ καῖμάν, οἱ φριχτοί, οἱ αἰμοβόροι ἀλιγκάτορες τῆς Ἀμερικῆς, ἓνα εἶδος κροκοδείλων ποὺ εἶναι τόσο ἐπικίνδυνο ὅσο κι' οἱ ἄλλοι.

Ἦταν καμιά δωδεκαριά, καὶ στὴ μά- νιά τους ποὺ τοὺς εἶχε ξεφύγει ἡ σίγουρη λεία τους, χτυποῦσαν τὸ νερὸ μὲ τὴν οὐρά

τους, καὶ δάγκωναν μὲ λύσσα τὸν κορμὸ τοῦ δέντρου.

Τότε οἱ δυστυχισμένοι αἰσθάνθηκαν πὼς ἦταν χαμένοι. Ἐνα φριχτὸ τέλος τοὺς περίμενε, εἴτε καίγονταν στὶς φλόγες, εἴτε ἔπεφταν στὰ σουβλερὰ δόντια τῶν καϊμάν.

Ἀκόμη καὶ ἡ ἥρεμὴ φωνὴ τοῦ ταγμα- τάρχου, συνόφισε ἐπιγραμματικὰ τὴν κα- τάσταση:

— Φίλοι μου, ἔφτασε τὸ τέλος μας!

Στὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντα εἶχε σχηματι- σθῇ μιὰ μεγάλη τρύμπα, ποὺ ἔβγανε τὰ σύ- γνεφα τοῦ οὐρανοῦ καὶ τὰ νερά.

Στριφογυρίζοντας ὁλοένα, προχωροῦσε μὲ μεγάλη ταχύτητα πρὸς τὸ δέντρο.

Σὲ λίγα δευτερόλεπτα, ἡ στήλη τοῦ κι- νοῦμενου νεροῦ ἔπεσε πάνω στὸ δέντρο καὶ τὸ τράνταξε ὥς τὰ ἀκρόριά του.

Οἱ φίλοι μας γαντζωμένοι στὰ κλαριά μὲ τὴν δύναμη τοῦ πιὸ ἀπέλπισμένου ἐν- σιχτοῦ, αἰσθάνθηκαν τὸ τεράστιο δέντρο νὰ ξεριζώνεται.

Μέσα σὲ μιὰ στιγμή, ἄκουσαν τὰ καμ- μένα κλαριά νὰ σβύνουν στὸ νερὸ μ' ἓνα σφύριγμα ἀπαίσιο.

Τρομοκρατημένοι οἱ ἀλιγκάτορες ἔφυγαν ὅσο πιὸ γρήγοραμποροῦσαν ἐκτὸς ἀπὸ ἓναν ποὺ προχωροῦσε πρὸς τὸ μέρος τους μ' ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα.

Ὁ Μαρλέντυ ὅμως ἀρπάζοντας ἓνα τε- ράστιο κλαρὶ μισαναμμένο, χτύπησε τὸ θη- ρίον μὲ τόση δύναμη ποὺ τοῦ ἔσπασε τὴν ραχοκοκαλιά.

Τὸ ρέμα τὸ συνεπῆρε καὶ τόχασαν ἀπὸ τὰ μάτια τους. Ὁ Γκλένερβαν κι' οἱ φί- λοι του, ποὺ εἶχαν γλυτώσει ἀπὸ τὰ ἐπι- κίνδυνα σαυροειδῆ, γύρεψαν καταφύγιο σὲ κλαριά ποὺ δὲν καίγονταν, ἐνῶ τὸ ξεριζω- μένο δέντρο σὰν τεράστιο καράβι ποὺ εἶχε φλόγες γιὰ πανιά, ἔτρεχε μὲ ἰλιγγιώδη τα- χύτητα πάνω στὰ ταραγμένα νερά.

Ο ΩΚΕΑΝΟΣ

Δυὸ ὁλόκληρες ὥρες ἀρμένιζε τὸ δέντρο τους σὰν καράβι-φάντασμα, χωρὶς ν' ἀν- τικρύσσουνε στεριά. Οἱ φλόγες εἶχαν σι- γὰ-σιγὰ σβύσει μὲ τὴν νεροποντὴ ποὺ ἀκολούθησε.

Ὁ μεγάλος κίνδυνος εἶχε περάσει, κι' ὁ ταγματάρχης τοὺς βεβαίωσε ἡσυχὰ πὼς εἶχε βιαστῇ νὰ προφητέψῃ τὸ τέλος τους. Αὐτὸς δὲν τόδρισκε πιά ἀπίθανο νὰ σω-θοῦν...

Τὸ ρεῦμα ἀκολουθώντας τὴν πορεία του, τοὺς πήγαινε στὰ βορειοανατολικά.

Τὸ σκοτάδι τώρα ἦταν τόσο πυκνὸ, ποὺ δὲν ἔβλεπαν τίποτε. Ἐμεναν ὥστόσο γαν- τζωμένοι μ' ὅλη τους τὴ δύναμη στὸ δέν-τρο, τρέμοντας ἀκόμα ἀπὸ τὴν τρομάρα ποὺ εἶχαν πάρει.

Ἡ βροχὴ σταμάτησε.

Τὸ δέντρο ὅμως ἔτρεχε πάντα, σὰ νᾶξε κανένα δυνατό ἔλικα ποὺ τὸ ἔσπρωχνε.

Κατὰ τὶς τρεῖς ὥρες τὸ πρωῒ, ὁ ταγμα- τάρχης εἶπε πὼς αἰσθάνονταν πὼς οἱ με- γάλαι ρίξεις τοῦ ἀγγίζαν τὸν βυθὸ, καὶ ἔτριζαν.

Σὲ εἴκοσι λεπτὰ μ' ἓνα μακρὸ κλαρὶ ἀγγίσαν τὸν βυθὸ... Σιγὰ-σιγὰ θὰ ἔ- φταναν ἴσως σὲ στερεὸ ἔδαφος.

Σὲ μιὰ ὥρα, μ' ἓνα δυνατό τράνταγμα τὸ δέντρο σταμάτησε.

— Γῆ! Γῆ! φώναξε ὁ Παγανέλι σὰν τοὺς ναῦτες τοῦ Κολόμβου.

353

Γύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

ΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΗΣ ΟΜΑΔΟΣ

Είδαμε στο προηγούμενο τεύχος, την δεύτερη περίοδο του ελληνικού ποδοσφαίρου, που περιλαμβάνεται στο χρονικό διάστημα 1929 - 1940, κατά το οποίο διεξήχθησαν οι αγώνες για το βαλκανικό κύπελλο. Στον πίνακα των αγώνων της περιόδου αυτής προέπει να προσθέσωμε και τα εξής τρία μιά: Κάιρο, 19 Ιουνίου. Αίγυπτος - Έλλάς 3-1. (Ήταν ο πρώτος αγώνας μεταξύ των δύο αυτών συγκροτημάτων, φιλικός). Το μοναδικό τέρμα είχε επιτύχει ο Κούμης στο 3' του Β' ημίχρονου από πέναλτυ.

Το 1938 η Έθνική μας ομάδα έδωσε δύο μιάς για το Παγκόσμιο ποδοσφαιρικό κύπελλο.

Την 2α Ιανουαρίου στο Τελ Αβίβ (Ισραήλ) ενίκησε την Έθνική Ισραήλ με 3 - 1. Τα τέρματα πέτυχαν οι Βικελίδης (2), Μιγιάκης. Στις 20 Φεβρουαρίου στην Αθήνα δόθηκε η ρεβάνς του ανωτέρω αγώνος. Νικήτρια και πάλιν ήταν η Έλληνική ένδεκάδα με 1 - 0. Το τέρμα το πέτυχε ο Βικελίδης. Μετά τους δύο νικηφόρους της αγώνες η Έλλάς αντιμετώπισε στη Βουδαπέστη τον Μάρτιο την Εθνική Ούγγαρίας, από την οποία και υπέστη μία προαγικτική πανωλεθρία με 11 - 1. Το μοναδικό ελληνικό τέρμα έσημειώσε ο Μακρής. Με την αποτυχία της αυτή η Έλληνική Έθνική όμας απέκλεισθη από τους περαιτέρω αγώνες του Παγκοσμίου Κυπέλλου.

Εδώ κλείνει η β' περίοδος

της ιστορίας του ελληνικού ποδοσφαίρου.

Η Γ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Μετά την απελευθέρωση αρχίζει η Γ' περίοδος του ελληνικού ποδοσφαίρου.

Και οι πρώτοι επίσημοι αγώνες της Έθνικής ομάδας είναι για το κύπελλο φιλάς που οργανώνεται με συμμετοχή της Ελλάδος, Αιγύπτου, Ιταλίας, και Τουρκίας. Τα πλήρη αποτελέσματα των αγώνων που έγιναν όλοι στην Αθήνα είχαν ως εξής:

Τουρκία - Αίγυπτος	3-1
Τουρκία - Έλλάς	2-1
Αίγυπτος - Έλλάς	3-1
Β' Ιταλίας - Τουρκία	3-2
Β' Ιταλίας - Αίγυπτος	2-1
Β' Ιταλίας - Έλλάς	3-2
Η βαθμολογία. 1) Β' Ιταλίας βαθμ. 6. τέρμ. 8-5. 2) Τουρκία β. 4. τέρμ. 7-5. 3) Αίγυπτος βαθμ. 2. τέρμ. 5-6. 4) Έλλάς βαθμ. 0. τέρμ. 4-8.	

Μετά το κύπελλο φιλάς η Έθνική όμας αγωνίζεται με την Έθνική Συρίας την οποίαν και κατατροπώνει με 8-0.

Εν συνεχεία η Έλληνική ομάδα δίδει διάφορους αγώνες για το Μεσογειακό πρωτάθλημα, το οποίον και κατακτά δια το Κύπελλον Ανατολικής Μεσογείου, και διαφόρους φιλικούς. Ο πλήρης πίνακας αυτών έχει ως εξής:

Αίγυπτος - Έλλάς	2-0
Β' Γαλλίας - Έλλάς	1-0
Β' Ιταλίας - Έλλάς	3-0
Β' Γαλλίας - Έλλάς	1-0
Έλλάς - Συρία	4-0
Έλλάς - Αίγυπτος	2-0
Έλλάς - Αίγυπτος	1-0
Έλλάς - Τουρκία	3-1
Έλλάς - Τουρκία	1-0.

Η Έλληνική Έθνική ομάδα μετέχει το 1952 στους Ολυμπιακούς αγώνες του Ελσίνκι, και στον πρώτο της αγώνα ήτταται από τη Δανία με 2-1.

Εν συνεχεία δίδει φιλικόν αγώνα προς την Έθνική Αγγλίας (έρασιτέχνες) και θριαμβεύει με 4-2.

Τέλος για το Παγκόσμιο κύπελλο ήττάται στο Βελιγράδι από την Έθνική Γιουγκοσλαβίας με 1-0. Προηγουμένως είχαν εξέλθει ισόπαλος της Έθνικής Ιταλίας με 0-0.

Δεν θα έπρεπε νομίζομε να κλείσωμε την ιστορία των αγώνων χωρίς να προσθέσωμε τα αποτελέσματα που επέτυχε η Έθνική Στρατιωτική μας ομάδα κατά τους δέκα μεταπολεμικούς αγώνες της. Αυτά έχουν ως εξής:

Δεκέμβριος 1950. Αγκυρα. Τουρκία - Έλλάς 7-0. Μάρτιος 1951. Αθήναι: Έλλάς - Ιταλία 0-0. Δεκέμβριος 1951. Αθήναι: Τουρκία - Έλλάς 2-1. Το 1952 η Έθνική Ενόπλων Δυνάμεων θριαμβεύσε στο οργανωθέν στρατιωτικόν διεθνές τουρνουά επιβληθείσα με 6-1 της Έθνικής Ολλανδίας και 3-2 της Έθνικής Βελγίου. Το στρατιωτικό πρωτάθλημα οργανώθηκε πάλι το 1953 στην Αγκυρα όπου η Έλληνική ομάδα ήττήθηκε από την Τουρκία και το Βέλγιον με σκόρ 1-0 και κατετάγη 3η.

Από όλα τα ανωτέρω στοιχεία συμπεραίνεται πως η Έθνική μας ομάδα (όχι η στρατιωτική) έχει δώσει μέχρι σήμερα 51 αγώνες.

Στην Α' περίοδο που δεν

την αναφέραμε καθόλου (1910-1920) κέρδισε την Έθνική Γιουγκοσλαβίας με 5-1, και την Έθνική Ρουμανίας με 3-2, και ήττήθηκε από την Γαλλία με 11-0 και από την Ιταλία με 5-2. Κατά το διάστημα της Β' περιόδου έδωσε 31 αγώνες. Απέσπασε 6 νίκες, και 3 ισόπαλίες και υπέστη 22 ήττες.

Στη Γ' μεταπολεμική περίοδο έδωσε 19 αγώνες, με 7 νίκες, μία ισόπαλία και 11 ήττες.

..

Είς τους 51 επίσημους αγώνες της η Έθνική όμας της Ελλάδος έσημειώσε συνολικά 75 γκολ με «σκόρερς» 34 παίκτες. Λεπτομερώς ο πίνακας των Ελλήνων «σκόρερς» της Έθνικής μας ομάδας έχει ως εξής:

Χούμης 7, Βάζος 4, Δαρίδας 4, Λεκατσάς 4, Παπαγεωργίου 4, Συμεωνίδης Θ. 4, Τσολινάς 4, Βικελίδης III 4, Μιγιάκης 3, Παπαντωνίου Α. 3, Αγγελάκης 2, Ανδριανόπουλος Β. 2, Αδριανόπουλος Γ. 2, Αδριανόπουλος Α. 2, Βασιλειάδης 2, Εμμανουηλίδης 2, Κίτσος 2, Μεσσάρης Αγγ. 2, Νεμπίδης 2, Ξένος 2, Ανδριανόπουλος Κ. 1, Δανελιάν 1, Κοτρίδης 1, Μακρής 1, Μάλλιος 1, Μαρσπουλος 1, Μουράτης 1, Μπαλτάσης Δημ. 1, Ναμίας (πρώτος σκόρερ) 1, Πιερράκος 1, Ράγγος 1, Σταφυλίδης 1, Φυλακτός 1, Χατζησταυρίδης 1.

ΚΙΝΗΣΗ ΕΠΑΡΧΙΩΝ

ΣΤΟ ΑΓΓΙΣΤΡΟ: Τα αποτελέσματα της ποδοσφαιρικής ομάδας του Αγγίστρου, σε συναντήσεις με άλλες έχουν ως εξής: Α - Στρατός 8-1, Α - Χείμαρος 3-1, Α - Κοιμησι 1-0, Α - Προμαχών 6-0, 3-1, 0-1. Α - Μικτή Χωροφ. Στρατού 4-0, Α - Τσαμάρια 2-2, Α - Τεπέλαφον 1-0.

ΣΤΟ ΣΟΥΦΛΙ: Τα Β' Έβρου Σουφλίου ενίκησαν τον Φυλακτό Λυκόφης με 4-3.

Β.Ε.Ζ.: Ο Ήρακλής ενίκησε τον Ολυμπιακό με 8-4. (Οι δύο προηγούμενοι αγώνες είχαν λήξει ισόπαλες με 3-3 και 7-7).

ΑΝΘ ΒΡΟΝΤΟΥΣ: Η ομάδα του «Σπιτιού» Άνω Βροντούς επέβληθη της ομάδας Κάτω Βροντούς με 3-2.

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΔΗΜΗΤΡΙΟ: Η ομάδα Αγ. Δημητρίου Θεσ/κης επέβληθη του Μακεδονικού Σταυρουπόλεως με 4-0.

ΣΤΗΝ ΚΑΛΗ ΠΑΝΑΓΙΑ: Η Ασπίς κατέβαλε την Πίνδο με 4-2.

ΣΤΟ ΑΝΘΗΡΟ: Η ομάδα του Άνθιρου κέρδισε με 3-1 και 5-2 την ομάδα του Σπηλαίου.

ΣΤΗΝ ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ: Η ομάδα Δ' τάξεως ανέδειξε νικήτρια και Γ' με 3-1.

ΣΤΗΝ ΑΝΔΡΟΥΣΑ: Ο Κεραυνός κατέβαλε την Ίθωμη με 6-4.

ΣΤΟ ΒΟΛΟ: Ο Μωριάς ενίκησε τους Σαμίου με 6-2.

ΣΤΟΝ ΑΕΤΟ: Το συγκρότημα του Ακρίτα επέβληθη της ομάδας Αγίου Παντελεήμονος με 3-1.

ΣΤΗΝ ΑΓΡΟΤΟΠΑΙΔΟΠΟΛΙ: Η Β' Δημοτική ενίκησε την Β' Ακαδημίας με 6-1, 4-1 και έχασε με 3-1.

ΟΙ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΟΙ ΑΓΩΝΕΣ ΤΟΥ Π.Α.Ο. ΠΡΟΣ ΞΕΝΕΣ ΠΟΔΟΣΦΑΙΡΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

ΟΜΑΔΕΣ	Τόπος τελέσ.	Ημερο- μηνία	ΣΚΟΡΕΡΣ
ΠΑΟ-Α.Ι.Κ (Σαυθιδας)	2-2	7-12-47	Διαλετής, Σταφυλίδης
» » Καρσιγιάκας	2-2	20-12-47	Τσιτούρας, Ίωάννου
» » Μπεσίκτας	2-1	13-3-48	Ι. Παπαντωνίου 2
» » Ρέμς (Γαλλίας)	2-0	27-6-48	Ι. Παπαντωνίου, Νικολόπουλος
» » Φενέρ Μπαξέ	1-2	12-12-48	Πετσανάς
» » Βίνερ	1-1	7-1-49	Φυλακτός
» » Γκιόζ-Τεπέ	4-2	31-3-49	Παπαντωνίου, Φυλακ. Σίμος Χιον.
» » Νίς (Γαλλίας)	1-0	12-8-49	Σίμος
» » Γ. Ρεγκρέσιον	2-0	23-6-50	Φυλακτός, Πετσανάς
» » Γ. Ρεγκρέσιον	1-3	28-6-50	Νεμπίδης
» » Νικόλσον	1-1	10-7-50	Φυλακτός
» » Καίμπριτζ	2-1	24-7-50	Νεμπίδης
» » Αούστρια	1-5	6-1-51	Παυλίδης
» » Βιέννα	2-2	6-5-51	Παπαντωνίου, Νικολαΐδης
» » Πέρα Κλούμπ	2-1	16-9-51	Παπαντωνίου, Σαλαμής
» » Αλτάι	0-0	7-10-51	
» » Γκιόζ-Τεπέ	0-0	10-10-51	
» » Αούστρια	0-2	18-12-51	
» » Ράπιντ	1-3	6-1-52	
» » Ράπιντ	0-1	13-1-52	
» » Έρ. Αστήρ	1-1	13-4-52	
» » Λιλ (Γαλλίας)	3-0	13-6-52	
» » Ράπιντ	2-1	21-6-52	
» » Πέρα Κλούμπ	2-2	1-11-52	
» » Γαλατά Σεράι	5-2	2-11-52	
» » Μάλμοε	1-1	19-11-52	
» » Φ. Κ. Κοπεγχάγης	0-1	17-12-52	
» » Παρτιζάν	2-2	11-1-53	
» » Λούτον	0-0	17-6-53	
» » Ράσιγκ			

*Ασημακόπουλος

Χατζηνικολάου

*Ασημακόπουλος 2, Πανάκης

Πανάκης 2

Πετρόπουλος, *Ασημακόπουλος

*Ασημακόπουλος 3, Φυλακ., Πανάκ.

*Ασημακόπουλος

Καζάκος, *Ασημακόπουλος

Ο Θάνατος του παλληκαριού

(Συνέχεια από τη σελίδα 351)

Όμορφονιός ψυχομαχάει, όμορφονιός (πεθαίνει), ανάψτε πράσινα κεριά και κίτρινες (λαμπάδες, να φαίζουμε τ' όμορφονιού να κατεβή (στον "Αδη. Σκαλι - σκαλι κατέβαινε, σκαλι-σκαλι (άνεβαινει...)

Η Βασίλω ή συμπεθέρα της, που δεν μπορούσε να βαστάξει, κάτι θέλησε να της είπῃ.

— Καυμένη Δήμαινα, δεν ξαναστάθηκε τέτοιο στην οικουμένη, το παιδί σου να ζῇ και να τὸ μοιρολογάς!

Κι' αντί ν' αποκριθῇ ἡ μάνα, τὸ παιδί αποκρίθηκε:

— Πήγαινε στὴ δουλειά σου. Τώρα θέλω να με κλάψῃ.

Καὶ γυρίζοντας πρὸς τὴν μικροπαντρεμένη τὴ Λόλω, στὴν ξαδερφοῦλα του, που ἔστεκε γονατιστὴ κι' ἔκρυβε τὰ σιγαλά της δάκρυα μέσα στὸ μαντῆλι της, τὴν ἀγριοκύτταξε καὶ τῆς λέει:

— Μωρὴ Λόλω, γιατί δεν κλαῖς καὶ σύ; Κι' ἀκολουθοῦσε τὸ μοιρολόγι.

Κι' ἤυρεν τον ἕνας σκώληκας μὰ καὶ (τὸν ἐρωτᾷ:

Ποῦ πᾶς, ἀσῆμι να χαθῆς μάλαμα να (σαλέψῃς

ποῦ πᾶς, ἀργυροκούδουνο να χάσῃς τὴ (λαλιά σου;

Κι' ἀπὸ τὰ χεῖλη τῆς μάνας, τὸ μοιρολόγι ξεφύτρωσε στα χεῖλη τῶν γυναικῶν τῶν ἄλλων, καθὼς τὰ δάκρυα φέρνουν δάκρυα, καὶ τὰ γέλια γέλια, καθὼς τὸ καιρὶ ἀνάφτει ἀπὸ ἄλλο κερὶ, καθὼς ἀπλῶνονταν κάποτε κι' ἡ πλημύρα τοῦ γιαιοῦ καὶ σκέπαζε τὸ Θάλασσοχρῆ. Καὶ μέσα στὶς γυναικὲς ποὺ μοιρολογοῦσαν, ἄλλες γυναικὲς πρόβαλαν μ' ἀνθοστέφανο καὶ μὲ χλωρὰ μπουκέττα, κι' ἄλλες πᾶρα πέρα στ' ἄλλα χωρίσματα, κασέλες ἀνοίγαν κι' ἐτοιμάζανε ροῦχα γιὰ τὸ νεκρὸ ποὺ ἀκόμα ἀνάσαινε, κι' ὀλοένα κόσμος, κόσμος ἀτέλειωτος ἀνέβαινε καὶ κατέβαινε.

Καὶ μέσα στὸν κόσμο, ὁ Γιαννάκος ὁ Ταρνάνας, ὁ Μάρκος ὁ Κανίνιας, καὶ ἡ Ταρέα Ταρέλα, ἀποκαμωμένοι ἀπὸ τὶς ἀγρύπνιες κι' ἀπὸ τὸν πόνο συντριμμένοι, εἶχαν στηλῶση τὰ μάτια σὰν τυφλοὶ καὶ τίποτε λὲς δὲν ἔβλεπαν, τίποτε δὲν ἔλεγαν.

Ἀντίκρου ἀπὸ τὸ σπῆτι ὁ μαραγκὸς κάρφωνε μὲ δακρυσμένα μάτια τὰ ξύλα τῆς κάσας κι' ἀπάνω ἡ Βασίλω μὲ τὴ Γυφτογιάνναινα ξεδίπλωναν τὸ σάβανο. Σ' ἕνα τραπέζι ἔστεκεν ἡ κεντιστὴ καὶ ὀλόχρυση σκούφια, στερνὸ χάρισμα τῆς ἀρραβωνιαστικιάς στὸν ἀκκληρο ποὺ τῆς ἔφευγε γιὰ πάντα. Μ' ἐκείνη θὰ τὸν στολιζάνε στὸ νεκροκρέββατο.

Ἀπὸ τὸ μεσημέρι κι' ἐκεῖθεν ἄρχισε χαροπὸλεμο. Τὸ ψυχομαχητὸ κράτησεν ὅλο τὸ δειλινὸ. Καὶ τὸ παλληκαρὶ βογγοῦσε βαθεῖα κι' ἀναπαράζονταν, σὰ χώρα ποὺ κάθε λίγο καὶ λιγάκι τὴν ἀνατίνιζαν ἀπὸ τῆς γῆς τὰ ἔγκατα ὁ σεισμὸς δαιμονισμένος.

Καὶ μέσα στὸ ψυχομαχητὸ στερνὰ ξεσπιθίσματα τοῦ καντηλιοῦ τῆς ζωῆς,

Ένας πρωτότυπος διαγωνισμός

ΣΑΣ ΑΡΕΣΕΙ;

Ἀπὸ τὸ προηγούμενο φύλλο προκηρύξαμε ἕνα πρωτότυπο διαγωνισμό: Στὰ φύλλα 82, 83, 84 καὶ 85 (σημερινό), δημοσιεύεται μιὰ νέα σειρά ἐξωφύλλων: Ἀπλάδῃ: Ἡ πρώτη σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου καὶ ἡ τελευταία (γελοιογραφίες Γιαννάκη).

Καλοῦνται λοιπὸν οἱ φίλοι μου να μοῦ ἀπαντήσουν στὸ ἐρώτημα:

Σὰς ἀρέσει ἡ ὄχι ἡ εἰκόνα τοῦ ἐξωφύλλου καὶ ἡ γελοιογραφία τοῦ Γιαννάκη; Καὶ γιατί;

Ὅσοι θὰ λάβουν μέρος στὸ διαγωνισμό, πρέπει να συμμορφωθοῦν μὲ τοὺς παρακάτω ὅρους:

α) Ἡ ἀπάντηση πρέπει να εἶναι γραμμένη σὲ ξεχωριστὸ φύλλο χαρτιοῦ. Καὶ να σημειώνεται τὸ ὄνομα, πατρῷο καὶ ἐπώνυμο τοῦ φίλου ἢ τῆς φίλης μας ποὺ ἀπαντᾷ. Ἄν ἔχῃ ψευδώνυμο, να σημειώσῃ καὶ τὸ ψευδώνυμό του. Ἀμέσως κατόπιν ἡ διεύθυνση: Χωριό, ἐπαρχία, νομός. Προκειμένου γιὰ πόλη να σημειώνεται καὶ ἡ ὁδὸς καὶ ὁ ἀριθμὸς.

β) Κάνω τὴ κατηγορηματικὴ δήλωσῃ πὼς ἡ ἀπάντησῃ ἐκείνη ποὺ δὲν ἐκπληρώνει τοὺς δύο παραπάνω ὅρους δὲν θὰ λαμβάνεται ὑπ' ὄψει, θὰ πετιέται στὸ καλάθι, χωρὶς μάλιστα ὁ ἀποστολεὺς να εἰδοποιῇται γι' αὐτό. Προσοχὴ λοιπὸν.

γ) Γιὰ τὴν κρίσῃ δὲν ἔχει σημασία ἂν οἱ ἀπαντήσεις εἶναι εὐμενεῖς ἢ δυσμενεῖς γιὰ τὰ ἐξωφύλλα (εἰκόνα καὶ γελοιογραφία). Ἐκεῖνο ποὺ θὰ ἐνδιαφέρει εἶναι τὸ γιατί! Γιατί εἶναι καλὴ ἡ κακὴ ἡ εἰκόνα ἢ ἡ γελοιογραφία. Καλὸ; Γιατί; Κακό; Γιατί;

Γιὰ κάθε φύλλο, ὁποῖος ἀπαντᾷ θὰ παίρνῃ δύο βαθμοὺς ἀπὸ 0 - 20. Ἐνα γιὰ τὴν εἰκόνα τοῦ ἐξωφύλλου καὶ ἕνα γιὰ τὴν γελοιογραφία. Ἐτοί να ἀναγνώσῃς ποὺ θὰ στείλῃ ἀπαντήσεις καὶ γιὰ τὰ τέσσερα φύλλα, θὰ πρέπει να πάρῃ 8 βαθμοὺς. Ἀπλάδῃ εἶναι δυνατό ἕνας να πάρῃ ἀνώτατο ὄριο βαθμολογίας τὸν ἀριθμὸ 160.

δ) Οἱ δέκα πρώτοι ποὺ θὰ πάρουν βαθμοὺς πᾶνω ἀπὸ 100 (101 - 160) θὰ βραβευθοῦν: Μὲ ἕνα πρώτο βραβεῖο, 3 δεύτερα καὶ 6 τρίτα! Ὅλοι οἱ ἄλλοι ποὺ θὰ πάρουν βαθμοὺς πᾶνω ἀπὸ 100 θὰ βραβευθοῦν μὲ τέταρτο βραβεῖο.

Κάθε ἄλλος ποὺ θὰ πάρῃ βαθμοὺς ἀπὸ 80 - 100 θὰ τύχῃ Α ἐπαίνου ἀνεξαρτήτως ἀριθμοῦ.

Ὅσοι θὰ πάρουν βαθμοὺς ἀπὸ 50 - 79 θὰ τύχουν Β ἐπαίνου. Ὅσοι βαθμολογηθοῦν μὲ 0 - 49 θὰ θεωρηθοῦν

ἀποτυχόντες.

1) Ἐκεῖνος ποὺ θὰ πάρῃ τὸ πρώτο βραβεῖο θὰ λάβῃ ἕνα βιβλίο ἀξίας 80.000 δραχμῶν.

2) Οἱ τρεῖς τοῦ δευτέρου βραβεῖου ἀπὸ ἕνα βιβλίο 50.000 δραχμῶν.

3) Τὰ 6 τρίτα μιὰ ἐτησίᾳ συνδρομῇ δωρεάν στὸ περιοδικό κι' ἕνα βιβλίο ἀξίας 15.000 δραχμῶν.

Ὅσοι θὰ πάρουν 4ο βραβεῖο θὰ πάρουν μιὰ ἐτησίᾳ συνδρομῇ δωρεάν στὸ περιοδικό. (Ἡ παράγραφος αὐτὴ δημοσιεύτηκε λανθασμένη στὸ φύλλο 82 — εἶναι ὀλοφάνερο τὸ λάθος — καὶ δὲν πρέπει να ληφθῇ ὑπ' ὄψει).

Ἐμπρός, λοιπὸν! Ὅπως ἀντιλαμβάνεσθε ὅλοι, σὰς συμφέρει να ἀπαντήστε καὶ γιὰ τὰ τέσσερα φύλλα.

Κάθε ἀπάντησῃ πρέπει να συνοδεύεται μὲ 1.500 δραχμὲς γιὰ κάθε φύλλο. Οἱ συμμοριόπληκτοι, καθὼς καὶ ὅσοι βρίσκονται στὶς παιδοπόλεις, ἀπαλλασσονται τῆς υποχρεωτικῆς εἰσφορᾶς.

Μπορεῖ ἐπίσης να μᾶς πῇ τὴ γνώμη τοῦ γιὰ τὰ ἐξωφύλλα κάθε ἀναγνώστης μας, χωρὶς να πάρῃ μέρος στὸ διαγωνισμό, ἀρκεῖ να σημειώσῃ στὸ γράμμα τοῦ πὼς μᾶς λέει τὴ γνώμη τοῦ «ἐκτὸς διαγωνισμοῦ». Φυσικά, οἱ ἀπαντήσεις αὐτὲς δὲν θὰ συνοδεύονται μὲ «δικαίωμα συμμετοχῆς». Ἀντιθέτως παρακαλοῦμε τοὺς φίλους μας να μᾶς ποῦν τὴ γνώμη τους. Κάνω τὴ δήλωσῃ πὼς κάθε ἀναγνώστης τοῦ περιοδικοῦ μπορεῖ να λάβῃ μέρος στὸ διαγωνισμό ἢ καὶ να πῇ τὴ γνώμη τοῦ «ἐκτὸς διαγωνισμοῦ».

ΠΡΟΣΟΧΗ, ΠΡΟΣΟΧΗ! Ἐπειδὴ πολλοὶ φίλοι μου μοῦ ἔγραψαν πὼς ἐξ αἰτίας τῶν διαγωνισμῶν δὲν εἶχαν τὸν καιρὸ να λάβουν μέρος στὸ διαγωνισμό, τροποποιῶ τοὺς σχετικoὺς ὅρους τῆς προκηρύξεως. Ἐτοί οἱ φίλοι μου μποροῦν να ἀπαντήσουν καὶ γιὰ τὰ 4 φύλλα μαζί. Οἱ ἀπαντήσεις θὰ γίνονται δεκτὲς μέχρι — τὸ ἀργότερο — τὶς 10 Αὐγούστου. Δὲν πρέπει να ξεχνοῦν οἱ φίλοι μου: Να γράφουν ξεχωριστὰ τὶς ἀπαντήσεις γιὰ κάθε φύλλο καὶ προπαντὸς να συνοδεύουν τὴν ἀπάντησῃ μὲ 1.500 δραχμὲς. Φυσικά καὶ γιὰ τὰ 4 φύλλα τὸ δικαίωμα συμμετοχῆς ἀνέρχεται σὲ 6.000 δραχμὲς. Περιμένω λοιπὸν τὶς συμμετοχὲς ὅλων. Καὶ θὰ γίνουν δεκτοὶ ὅσοι «ἀπὸ τῆς πρώτης ὥρας εἰργάσαντο» καὶ ὅσοι ἐδράδυναν δὲν θὰ πρέπει να φοβηθοῦν τὴν βραδύτητα... Ἐμπρός, λοιπὸν!

Δίνω τὴν ἐξήγησῃ πὼς ὅσοι ἔστειλαν συμμετοχὲς, δὲν χρειάζεται, φυσικά, να τὶς ἐπαναλάβουν.

ΝΕΟΙ ΠΟΙΝΤΑΙ

Η ΠΗΓΗ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Τὸ να μισῇ μικρὸ ποὺ εἶναι
Καὶ τί τρανὸ να συγχωρῇ
ἀπ' τ' ἀγιοπότηρο τῆς λήθης πίνει
νεράκι καθαρὸ ὅσο μπορεῖς.

Πιὲς πεντακάθαρο νεράκι
ποὺ στάζει ἀπ' τὴν ἀγάπῃ στάλα, στάλα
καὶ πάρε τῆς συμπόνιας τὸ δρομάκι
να πᾶς ψηλά στὰ θεῖα καὶ τὰ μεγάλα.

Στὰ θαυμαστὰ ψηλά να πᾶς
ἀνάλαφρος καὶ σὺ σὰν τὸ λιβάδι
κι' ἔταν θὰ βρῇς τὸ λυτρωμὸ π' ἀποζητᾷς
αὐτὸ γιὰ πληρωμῇ σου να σοῦ φθάνῃ.

Ὡ! τί τρανὸ ποὺ εἶναι να μπορῇς
ὅταν οἱ ἄλλοι σὲ μισοῦν να ὑπομένῃς
καὶ ἔταν μαῦρα ὅλα γύρω τὰ βωρεῖς
μιὰ ἐνοιξῇ μὲ φῶς να περιμένῃς.

ΓΕΩΡ. ΚΡΕΜΗ

τέτοια λόγια ξεπετιόνταν ἀνάρια - ἀνάρια:

— Ἀχ μωρὲ, τί ἔπαθα. Φουστανέλλα φορεῖς. Σιγὰ - σιγὰ μὴν πατήσῃς τὰ πόδια μου. Μπᾶ - μπᾶ! Τί κόσμος εἶναι τοῦτος; Ὅριστε, Ὅριστε. Μὴν πατήσῃς πᾶρα πᾶνω. Τόπο, τόπο! Ἀέρα θέλω. Γλυκεῖα ζωῇ. Μὴ μοῦ κρύβεις τὸν ἥλιο... παραδόθηκα...

Καὶ μὲ τὸ «παραδόθηκα» παρédωσε στὸ Χάρο τὴ ζωῇ.

Ξεψύχῃσε μπροστὰ στὰ μάτια τοῦ κόσμου, μέσα στοῦ Θαλασσοχωριοῦ τὴν ἀγκαλιά, σὰν λεῦκα ποὺ τὴ ρίχνει ὁ ξυλοκόπος, ὕστερα ἀπὸ βαρὺν ἀγῶνα, στ' ἀνοιχτά, μπροστὰ στὴν ὄψῃ ὀλόκληρου τοῦ λόγγου τοῦ ἀνήμπορου... ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ

ΤΟ ΜΠΟΛΙΑΣΜΑ

(Συνέχεια)

Σήμερα συνεχίζοντας αυτά που είπαμε στο προηγούμενο, θα μιλήσουμε για άλλα είδη μπολιάσματος (κεντρώματος).

ΜΠΟΛΙΑΣΜΑ ΜΕ ΥΠΟΦΛΟΙΟ ΣΤΕΦΑΝΙΤΗ

Στο μπολιάσμα με σκίσιμο, κόβουμε σύριζα το υποκείμενο (δέντρο ή κλαρί).

Το ίδιο κάνουμε και σε τούτο δώ το κεντρώμα με μόνη τη διαφορά ότι αντί να σκίσουμε μετά το ξύλο, σκίζουμε μόνο τον φλοιό, χαράζοντάς τον βαθειά από πάνω ως κάτω, και τόσο όσο να μπηχτή εύκολα η μυτερή σφήνα του μπολιού ανάμεσα σε φλοιό και σε ξύλο.

Το κεντράδι όπως είπαμε, το πελεκάμε ως να γίνει σφήνα μυτερή. Η μύτη πρέπει ν' αρχίζει από το ύψος του τελευταίου ματιού της σφήνας, και αντίθετά του. (Όπως φαίνεται και στην εικόνα 1).

Πριν μπηξουμε το κεντράδι στο σκίσιμο, ετοιμάζουμε την θέση του μπηγοντάς μια σφήνα από ξερό και σκληρό ξύλο εκεί που θα μπη το κεντράδι. Αφού την μπηξουμε καλά, την τραβάμε και στη θέση της βάζουμε το κεντράδι.

Το κεντράδι το χτυπάμε μαλακά να χωθή, αν είναι δυνατόν με μικρό ξύλινο σφυρί (ματσόλα) ως ότου το χαμηλώτερο μάτι του, φτάνει στο ύψος της τομής του υποκειμένου (δές και την εικόνα). Υστερα το δένουμε και το αλείφουμε όπως είπαμε.

Αν το υποκείμενο είναι χοντρό, βάζουμε πολλά κεντράδια, όχι όμως τόσα ώστε να ξεκολλήσει ή φλούδα του υποκειμένου ανάμεσα σε δυο κεντράδια, όπως συμβαίνει όταν είναι πολύ κοντά.

ΜΠΟΛΙΑΣΜΑ ΜΕ ΤΡΙΓΩΝΙΚΟ ΣΚΙΣΙΜΟ

Αφού κόψουμε σύριζα το υποκείμενο, κάνουμε πάνω στην περιφέρεια της τομής ένα τριγωνικό σκίσιμο (όπως δείχνει η εικόνα 2) κόβοντας το ξύλο από πάνω ως κάτω με τρόπο που χαμηλά αυτές οι δυο τομές να συναντιώνται. (Εικόνα 2).

Το κεντράδι, το κόβουμε κι' αυτό τριγωνικά στην βάση του, (τριγωνική σφήνα) κάτω κι' αντίθετα από το τελευταίο μάτι. Προσέχουμε να πελεκήσουμε την σφήνα έτσι, ώστε να χωράει ακριβώς στο τριγωνικό σκίσιμο του υποκειμένου.

Βάζουμε το κεντράδι στο σκίσιμο, και συγκρατώντας το με το μεγάλο δάχτυλο, το χτυπάμε με την λαβή του μπολιαστήριου ως να σφηνωθεί καλά, και να δούμε ότι έσμιξαν οι φλούδες του υποκειμένου και του κεντραδιού τέλεια.

Όπως το κεντράδι στερεώνεται μόνο και μόνο με την καλή εφαρμογή στην τριγωνική σχισματιά του υποκειμένου, χρειάζεται δέσιμο σφιχτότερο απ' ό,τι κάνουμε στα άλλα μπολιάσματα. Αλείφουμε δε καλά όλες τις τομές ως και την τομή της κορυφής του κεντραδιού.

Στο επόμενο θα συνεχίσω.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ (Ιούλιος)

Έχουμε πολλές δουλειές στο τέλος Ιουνίου αρχές Ιουλίου. Εκτός από το θέρισμα κλπ. και τα δέντρα μας απασχολούν πολύ αυτόν τον μήνα, και τα λαχανικά, και το άμπέλι.

Είναι ο μήνας που πληθαίνουν τα ζωικά παράσιτα στα φυτά και θέλουν κατα-

πολέμηση. Είναι ο μήνας που όλα τα φυτά αρχίζουν να διφούν, και μερικά θέλουν αφθονο πότισμα.

Να δούμε τώρα τί δουλειές έχουμε να κάνουμε:

Σ τ α χ ω ρ ά φ ι α. Αρχίζουμε να μαζεύουμε τα θσπρια και να θερίζουμε τα πρώιμα σιτηρά. Το θέρισμα πρέπει να γίνεται μία ώρα γρηγορώτερα, και πριν το σιτάρι ωριμάσει εντελώς. Τα δεμάτια του σιταριού, πρέπει να γίνονται άμέσως στίβες, τσερένια, ώστε άμα βρέξει να μη βραχούν όλα τα στάχυα. Θερίζουμε και τα σκαλιστικά καλαμπόκια. Σκαλίζουμε και βοτανίζουμε τα ποτιστικά καλαμπόκια.

Πρέπει να σπείρουμε και καλαμπόκι για κτηνοτροφικούς σκοπούς.

Σκαλίζουμε τα μπαμπάκια.

Βοτανίζουμε όλα τα καλοκαιρινά φυτά.

Σ τ ο ά μ π έ λ ι. Ψεκάζουμε το άμπέλι με νικотίνη για σκουλήκι. Κάνουμε ένα έλαφο ξεφύλλισμα για ν' αεριστούν τα κλήματα και ν' ανασάνουν.

Έξακολουθούμε τα κορφολογήματα και τα βλαστολογήματα.

Χρησιμοποιούμε και τον οξυχλωρικό χαλκό για τα ραντίσματα.

Σ τ ο ν κ ή π ο (στά όπωροφόρα). Τώρα κρεμάμε τους όρνους στον ίσκιο των ήμερων συκοδέντρων. Και μπολιάζουμε τις άγριοφυστικές και άλλα δέντρα.

Τώρα ωριμάζουν τα βερούκοκα, τα μούσμουλα, τα κορόμυλα, τα δαμάσκηνα και τα ροδάκινα. Επίσης τ' άπίδια. Κατά το τέλος του μηνός και τα πρώιμα σύκα.

Όλα τα όπωροφόρα, έχουν φόβο από το μικρό βλαβερό τσιμπούρι, τον τετράνυχχο και την μυίγα που λέγεται κερατίτιδα.

Τα άπίδια και τα μηλα έχουν το δικό τους σκουλήκι την καρπόκαψα, και τα σύκα την λογχαία.

Πολύ αποτελεσματικός είναι ο ψεκασμός με όκτα - χλωρ και Ντι Ντι Τί.

Σε 100 όκάδες νερού, μισό όκτα-χλωρ και μισό Ντι Ντι Τί.

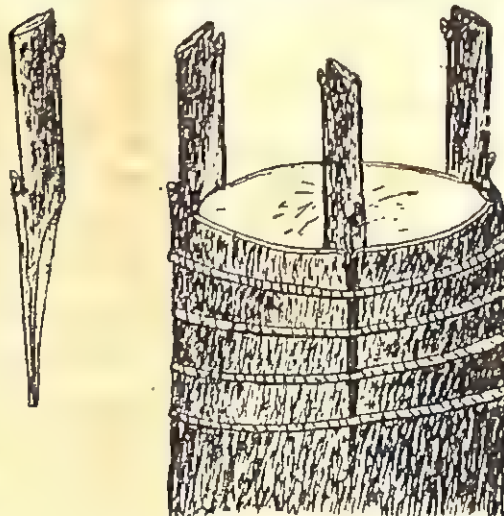
Αυτό καταπολεμεί και τα έντομα του χρώματος: κρομμυδοφάγους, κοπροσκούληκα κλπ.

Όσο για τις γυάλινες μυιγοπαγίδες κι' αυτές είναι πολύ αποτελεσματικές.

Στο σκουλήκι των σύκων κάνει για δόλωμα το ξυδόνερο, το συκόνερο και το σταφιδόμελο.

Για τον δάκο της έλλης ή άμμωνία (2 μέρη θειική άμμωνία και 3 μέρη άνθρακική σε 100 όκάδες νερό).

Η αναλογία για τ' άλλα είναι 100 όκάδες νερό 5 ξύδι και 5 γαρουπόμελο.

Εικ. 1.
Μπολιάσμα με υπόφλοιο στεφανίτη.

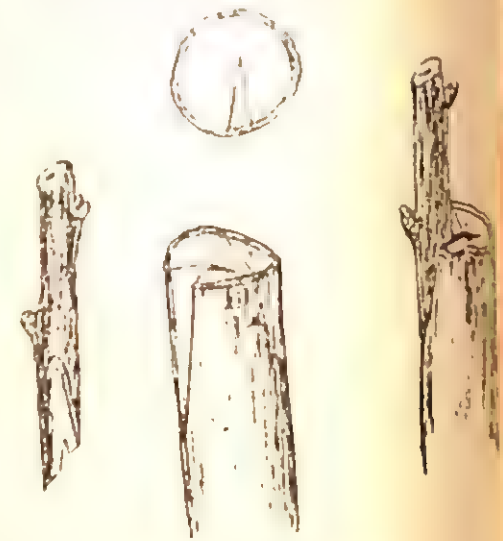
Οι γυάλινες μυιγοπαγίδες στήνονται στον ίσκιο των δέντρων, κι' αλλάζουμε το υγρό τους δυο φορές την εβδομάδα.

Ο τετράνυχος πολεμιέται με την υγρασία και το θειάφι. Σ' ένα προηγούμενο τεύχος ο γεωπόνος κ. Κονταξής σάς έγραψε λεπτομερώς γι' αυτό το ζήτημα. Τα δέντρα θέλουν και πότισμα ταχτικό κάθε 15 - 20 μέρες.

Σ τ ο λ ι ο σ τ ά σ ι. Στ' άσβεστα χώματα τα διφασμένα πρέπει οι έλτες να έχουν λίγο φύλλωμα, γι' αυτό άφαιρούμε κάθε περιττή βλάστηση έστω και τον ούνιο. Προσοχή όμως να μην γυμνάμε τα δέντρα και πάθουν ήλιαση.

Για τον δάκο ψεκάζουμε με όκτα-χλωρ ντελτρην σε δόση μισή όκά στις 100 κάδες νερό. Για τις μυιγοπαγίδες έσπερι.

Σ τ α ξ υ ν ό δ ν τ ρ α. Χρειάζονται χορταστικά ποτίσματα κάθε 10 - 15 μέρες. Αν δεν ποτιστούν τον Ιούνιο θα τρεχτούν οι καρποί. Δεν πρέπει να προσέ-

Εικ. 2.
Μπολιάσμα με τριγωνικό σκίσιμο

με αν βρίσκονται σε άνηση, μόνο να ποτίζουμε έφόσον έχουν ανάγκη.

Σ τ α σ π ο ρ ε ί α και τ α φ τ ώ ρ ι α. Πρέπει να προστάψουμε νέα δεντράκια από τον τετράνυχχο με θοφίσματα και ποτίσματα κάθε 10 μέρες. Έτσι μεγαλώνουν κανονικά κι' είναι τοια για μεταφύτεψη τον έρχόμενο μήνα.

Τον Ιούνιο μπολιάζονται στα φυτά δενδρύλλια της έλλης.

Σ τ ο ν λ α χ α ν ό κ η π ο. Αυτόν τον μήνα ο λαχανόκηπός μας βρίσκεται στις δόξες του. Πόσες όμως άρρώστειες δεν άπειλούν τα νέα φυτά!

Μιά από τις πιο συνηθισμένες, είναι η περονόσπορος των λαχανικών. Κι' ένα από τα πιο αποτελεσματικά φάρμακα για τα καταπολέμησή τους, είναι ο ο ξ υ χ λ ω ρ ι ο υ χ ο ς χ α λ κ ό ς.

Αυτός είναι μια σκόνη που δεν την πηράζουν οι καιρικές συνθήκες, γι' αυτό μπορεί να διατηρηθή άμετάβλητη για πολλά χρόνια.

Όταν την ρίξουμε στο νερό και την άνακατέψουμε καλά σχηματίζεται ένας πηλοπώρος χυλός. Κι' αυτός ο χυλός ένώ κατατρέφει θουμάσια τους περονόσπορους δεν βλάπτει διόλου τα ίδια τα λαχανικά. Είναι πολύ πιο εύκολο να φτιάσουμε πολύ με οξυχλωριούχο χαλκό παρά με βορδιζέλιο. Όταν ψεκάστη με τον ψεκαστήρα κολλάει στα φύλλα.

Και να πώς τον ετοιμάζουμε: μέσα ένα βαρέλι ή άλλο δοχείο, ρίχνουμε καμνισαρανταριά όκάδες νερό καθώς και την νάλογη δόση από το φάρμακο. Η δόση ξαρτάται από την έποχή, το είδος του φυτού και την άρρώστια που πρόκειται καταπολεμήσουμε. Πληροφορούμαστε λεπτομέρειες όταν αγοράζουμε τον οξυχλωριούχο.

Ανακατεύουμε επί πέντε λεπτά της ρας και πριν γεμίσουμε τον ψεκαστήρα, ανακατεύουμε πάλι. Τα ραντίσματα με το οξυχλωριούχο χαλκό όπως και των άλλων φαρμάκων κατά των περονόσπορων είναι προληπτικά κι' όχι θεραπευτικά. Πρέπει να γίνουν τρία ραντίσματα για να προλάβουμε την άρρώστια.

(Συνέχεια στη σελίδα 362)

Τί πρέπει να κάνουμε

ΩΣΠΟΥ ΝΑΡΘΗ Ο ΓΙΑΤΡΟΣ

ΔΗΛΗΤΗΡΙΑΣΕΙΣ

Συνήθως δεν δίνουμε μεγάλη προσοχή στις δηλητηριάσεις, προπαντός όταν δεν μας φαίνονται σοβαρές.

Κι' ωστόσο τώρα το καλοκαίρι μάλιστα που οι δηλητηριάσεις από τα τρόφιμα κυρίως στις πόλεις είναι κάτι το πολύ συνηθισμένο, όχι μόνον χρειάζονται οι πρώτες βοήθειες που μπορεί να εμπειρο πρόσωπο να δώσει στον άρρωστο, αλλά και επιβιβάζονται.

Και ξέρετε γιατί; Γιατί όλο το ζήτημα είναι να προφτάσουμε να μην απορροφηθεί το δηλητήριο από τον οργανισμό. Όταν περάση ώρα, και έχει χαθεί το δηλητήριο, τότε κι' ο πιο σπουδαίος γιατρός του κόσμου δεν μπορεί να κάνει μεγάλα πράγματα.

Όστε πρέπει να ενεργήσωμε άμέσως, χωρίς να χάνωμε πολύτιμο καιρό. Όχι μόνον δηλητηριάσεις από τρόφιμα, αλλά κι' από σοβαρά δηλητήρια είναι δυνατόν να εξουδετερωθούν αν δράσωμε άμέσως.

Φυσικά, θα στείλωμε άμέσως να φωνάξωμε τον γιατρό. Ο γιατρός πρέπει να έλθη. Ως να έλθη όμως, δεν μας επιτρέπεται να μεινώμε με σταυρωμένα χέρια, γιατί η ζωή ενός αγαπητού μας προσώπου μπορεί να εξαρτάται από την ψυχραιμία που θα δείξωμε κι' από την ταχύτητά μας.

Οι άνθρωποι, όταν μάλιστα πρόκειται για μικρά παιδιά που εύκολα παθαίνουν δηλητηριάσεις γιατί καταπίνουν ό,τι βρουν, αντί να βιαστούν να κάνουν ό,τι πρέπει, παλαβώνουν, τὰ χάνουν, κι' αφήνουν να περνά η ώρα περιμένοντας άδουλα νάρθη ό γιατρός. Δεν είναι ανάγκη να θυμηθίτε πολλά αντίδοτα για τα δηλητήρια. Δεν είστε γιατροί.

Μάλιστα έχωμε πολύ καλύτερα αποτελέσματα όταν χρησιμοποιώμε άμέσως, απλά, πρόχειρα και ακίνδυνα μέσα.

Με τί παθαίνομε δηλητηριάσεις;

1. Με τρόφιμα όχι καλά διατηρημένα, και προπαντός το καλοκαίρι (κονσέρβες με καπνιά «φουσκωμένο». Κρέμες. Ψάρια. Κρέας. Πατάτες. Γλυκά. Τυρί και κυρίως φέτα).

2. Με φάρμακα που δεν είναι για να πίνουνται. Όπως όλα τ' αντισηπτικά. Αλλά και με στρυχνίνη, άρσενικό, και άλλα βαρειά φάρμακα.

3. Με όξια: Βιτριόλι (θειϊκόν όξύ, Βαρεκίνα (όξαλικό όξύ), Άσχημόνερο ή άκουα-φόρτε (νιτρικό όξύ), Σπίρτο του άλατιού (ύδροχλωρικό όξύ) κλπ.

4. Με άλκαλια: Ποτάσσα, άμμωνία, καυστική σόδα κλπ.

5. Με φάρμακα που φέρνουν ύπνο ή σταματούν τον πόνο — όπιο, μορφίνη, βερονάλ, κι' όλα που τελειώνουν σε —άλ (λουμιναλ κλπ.).

6. Με... πετρέλαιο.

7. Με οινόπνευμα...

Προφύλαξις

Πρέπει να προσέχωμε τί τρώμε. Να είναι φρέσκα τα φαγητά. Και ν' αποφεύγωμε το καλοκαίρι μερικά τρόφιμα που είναι επικίνδυνα (κονσέρβες, κρέμες που έμειναν, πάστες, κλπ.). Όλα τα μπουκάλια στο σπίτι μας που έχουν μέσα φάρμακο, πρέπει να έχουν έτικέττα. Ποτέ μην παίρνετε φάρ-

μακο από μπουκάλι χωρίς έτικέττα.

Ποτέ μην παίρνετε ή δίνετε φάρμακο στο σκυτάδι, αν δεν είδατε καλά το μπουκάλι.

Τα φάρμακα εξωτερικής χρήσεως όπως λ.χ. τ' αντισηπτικά, πρέπει να είναι φυλαγμένα αλλού. Όσα φάρμακα είναι δηλητηριώδη, να τὰ κρατάη κλειδωμένα ό πιο γνωστικός του σπιτιού.

Ποτέ μην αφήνετε μπουκάλι σε μέρος που μπορούν να τὸ φτάσουν τὰ παιδιά.

Συμπτώματα

Καμιά φορά δεν παρουσιάζονται άμέσως. Και διαφέρουν, φυσικά, ανάλογα με το δηλητήριο. Συνήθως αυτός που δηλητηριάστηκε από τρόφιμα, νοιώθει κάτι δυσάρεστο στο πάνω μέρος της κοιλιάς. Έχει πόνους. Κόψιμο (κωλικούς), Ναυτία (διάθεση για έμετό) Έμετους. Διάρροια. Κρύους ιδρώτες. Άδυναμία.

Όλ' αυτά περισσότερο ή λιγότερο αναλόγως από τὸ αν είναι μεγάλη ή μικρή ή δηλητηρίαση, κι' από την κρίση του.

Μην λέτε ποτέ πώς κι' άλλοι έφαγαν από τὸ ίδιο φαί και δεν έπαθαν τίποτε. Μπορεί ένα άπειρολάχιστο μέρος να ήταν χαλασμένο και να προκάλεσε δηλητηρίαση μόνον σ' έναν.

Τα ίδια σχεδόν συμπτώματα παρουσιάζ-

ζονται και στις άλλες δηλητηριάσεις. Αν τὸ δηλητήριο ήταν ύπνωτικό, παρατηρείται και ύπνηλία ή λιποθυμία. Αν ήταν καυστικό (όπως λ.χ. τὸ βιτριόλι) καίγεται τὸ στομάχι και η γλώσσα, κι' ό άρρωστος υποφέρει πιο πολύ.

Τί πρέπει να κάνωμε; Άμέσως και άστραπιαία, πρέπει να επιτύχωμε δυο πράγματα:

α) Να άραιώσωμε τὸ δηλητήριο.

Ένα δηλητήριο άραιωμένο σε μεγάλη ποσότητα υγρού, άργει ν' απορροφηθεί από τὸν οργανισμό. Κι' ό άρρωστος κάνει πολύ πιο εύκολα έμετό όταν έχει τὸ στομάχι γεμάτο.

β) Να ξεπλύνωμε τὸ δηλητήριο.

Όταν τὸ δηλητήριο απομακρυνθεί από τὸν οργανισμό δεν μπορεί πιά να βλάψη.

Και οι δυο αυτοί σκοποι πετυχαίνουιν ταυτόχρονα αν δώσωμε στον άρρωστο άφθονο έμετικό.

Τί έμετικό θα δώσωμε; Τὸ πράγμα είναι απλούστατο: Διαλέγωμε ένα απ' αυτά που σας γράφω, όποιο μπορούμε νάχωμε πιο εύκολα κι' άμέσως.

1. Χλιαρό σαπουνόνερο (με καινὸ σαπούνι), όχι πολύ, φυσικά.

2. Νερό με άλάτι (2 - 3 κουταλιές του γλυκού στο ποτήρι).

3. Νερό μ' ένα - δυο κουταλάκια σόδα (καινή σόδα).

4. Άπλό χλιαρό νερό.

5. Γάλα, κυρίως για δηλητήριο που καίει, όπως τὸ σουμπλιμέ κλπ.

Θα διαλέξωμε λοιπόν τὸ πιο πρόσχειρο.

Θα τὸ δώσωμε στὸν άρρωστο χλιαρό.

Θα τὸ δώσωμε σε μεγάλες ποσότητες (τέσσερα ως έπτά ποτήρια του νερού).

Αφού ό άρρωστος πιεί κάμποσα ποτήρια από τὸ έμετικό, θα προσπαθήση μόνος του, έρεθίζοντας με τὸ δάχτυλο την βάση της γλώσσας (βαθεία στο στόμα) να προκαλέση έμετό. Αν δεν είναι σε θέση να τὸ κάνει αυτό μόνος του, θα τὸ κάνωμε έμεις, προσέχοντας να μην τὸν πληγώσωμε στη γλώσσα. Υστερα θα τὸ δώσωμε κι' άλλο έμετικό, ως νόβητ το νερό που καταπίνει, καθαρότατο. Αφού πλυθῇ καλά τὸ στομάχι, τότε μόνον δίνωμε τὸ αντίδοτο αν έχωμε νοσοκομειακές γνώσεις και τὸ ξέρομε, ή μας τόχει διορίσει ό γιατρός.

Αλλά τις περισσότερες φορές, αυτό τὸ έμετικό σε μεγάλες δόσεις θαυματουργεί.

Επιμένωμε όμως ότι χρειάζεται γιατρός και θα σας έξηγήσω άμέσως γιατί: για να μας πῇ:

— Μήπως χρειάζεται πλύσις του στομάχου κανονική (με λάστιχο).

— Μήπως δεν πρόκειται για δηλητηρίαση, αλλά για σκωληκοειδίτιδα, όπότεν ύστερα από τὸ έμετικό δεν επιτρέπεται να δώσωμε καθάρσιο που επιβάλλεται στην κοινή δηλητηρίαση, όταν ή σκωληκοειδίτις αποκλείεται.

— Για να μας διορίση τὸ αντίδοτο.

— Για να κάνει την απαιτούμενη καρδιοτόνωση. (Που εν ανάγκη ύστερα από τὸν έμετό κάνει κι' ένας που δεν είναι γιατρός. Ένέσεις καμφορολάδου, και σε περίπτωση δηλητηριάσεως από ύπνωτικά, δυνατό καφέ).

— Για να αντιληφθῇ την πραγματική κατάσταση του άρρώστου.

Φυσικά μ' αυτά που είπαμε δεν έξανθήσαμε τὸ θέμα τῶν δηλητηριάσεων. Γιατί είναι περιπτώσεις που συζητείται αν πρέπει να δώσωμε έμετικά.

Μά γι' αυτά θα σας πῶ στο έρχόμενο.

Ο Γιατρός Κ.

♦♦

ΓΙΑ ΝΑ ΓΕΛΑΤΕ

ΤΗΝ ΠΕΤΥΧΑ

Καθηγητής: Πές μου σύ που γελῶς μιὰ άρνητική πρόταση!

Μαθητής: Δεν πρόσεχα!

Καθηγητής: Έτσι μπράβο!!

ΥΠΟΧΡΕΩΤΙΚΩΤΑΤΟΣ

Ο μπαμπάς στὸν Γιαννάκη που ρίχνει πέτρες στο δρόμο:

— Γιαννάκη μή με κατεβάσεις κάτω.

— Όχι, όχι μπαμπά μόνος σας μην κατεβήτε!!

ΣΩΣΤΑ!

Καθηγητής: Από που εξάγεται ό περισσότερος καπνός Γιώργο;

Γιώργος: Από τὴ μύτη, κύριε καθηγητά!!! (Θεσσαλονίκη)

ΠΩΣ ΤΡΑΓΟΥΔΑΝΕΙ!

Ρίτσα: Σήμερα μαμά στο μάθημα της ωδικής ή δασκάλα μας μου είπε ότι τραγουδῶ σαν πουλάκι.

Μαμά: Τί λές; Άλήθεια;

Ρίτσα: Άλήθεια, μαμά, εσύ, μου είπτε, τραγουδῶς σαν καρακάξα.

Μενέλαος Νικέλλης
(Βηρσα Μυτιλήνης)

Α. Μπορείς ΙΠΤΑΜΕΝΕ ΘΕΙΣΣΑΛΕ να λάβης μέρος στο Διαγωνισμό μας μόλις τελειώσεις τις εξετάσεις σου.

Β. Σ' εύχαριστώ ΙΩΑΝΝΗ ΒΛΑΧΟ για τα καλά σου λόγια.

Γ. Να μου στείλεις ΑΘΑΝΑΣΙΕ ΠΑΠΑΜΑΝΟ μία σου συνεργασία και να μου ζητήσεις να στην κρίνω.

Δ. Μαυ γράφεις ΚΩΝ(ΤΙΝΕ) ΜΠΑΡΜΠΗ από την Παιδόπολη Ζηρού;

Ε. Σήμερα από τις χείρες της άρχηγού μας έπιασε με μεγάλην μας χαρά το αγαπητόν μας περιοδικόν το «ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» που πάντοτε μας χαρίζει απεριόριστη χαρά. Είναι πτωχή ή πέννα μου και δεν ήμπορε να σάς περιγράψω την χαράν των 250 παιδιών της παιδόπολης όταν παίρνουν στα χέρια τους το αγαπημένο τους περιοδικό. Στα πρόσωπά μας ζωγραφίζεται η χαρά και το γέλιο.

Σ. Διαβίσατε ΓΕΩΡΓΑΣΠΑΡ και το νέο σου γράμμα στον φιλοτελιστή.

Ζ. Πήρα τις συμμετοχές των φίλων μου Μιλτιάδη Λάμπρου (82), Κων. Κουρκοῦτα 'Αναστασίου (82), Πασχάλη Χαρ. Ντιώνια (82), Χρίστου Δ. Κονινά (83), Διαλεχτής 'Αντ. Λυμιοῦδη (83), Κλεάνθη 'Αθ. Ρόρρη (83), Γεωργίου Πανταζή (83), Δ. Γ. Μέριανου (83 και δηλ. συμμετοχές 82).

Η. Πήρα τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μου: Σάββα Παυλή, Δημ. 'Αλεξανδρή, Θ. Δούκα και Δ. Μιντιβή, Δημ. Π. Μιντιβή, Θ. Δούκα.

Θ. Πήρα το «για να γελάτε» του Δ. ΜΙΝΤΙΑΝ.

Ι. Πήρα τα σκίτσα των φίλων μου: Δημ. 'Αλεξανδρή (καλούτσικο), Δ. Μιντιβή (έτσι κι' έτσι), Θρασυβούλου Δούκα (καλή μίμηση).

Κ. Πήρα τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μου: Σάββα Παυλή, Πασχάλη Ντιώνια (σε συγγραφή δια την ώραία εμφάνιση του χειρογράφου σου), Γεωργιάδης, Γεωργίου Παραταγκίδη.

Λ. Πήρα τις συνεργασίες των φίλων μου: Θεοφύλακτου Δημ. Τραπεζιώτη (έχεις παιδί μου, τόσο κακογράμμένο το όνομά σου ώστε δεν είμαι βέβαιος αν το διάβασα και είναι έτσι η Τρακοριώτης ή Τριχορριώτης. Τα κύρια δνόματα και επώνυμα φροντίσεις να τα καθαρογράφετε. 'Αλλά αυτό το ποίημα κάπου το έχω ξαναδθ. Για γράψε μου. Μαυ το στέλνεις για δικό σου;), Χρίστου Βενέτη (καλό), Σπύρου Σκαφίδα (καλό), Κώστα Δ. Κατσούλη (μπαρό), Πασχάλη Ντιώνια (γνώστ), Νίκου 'Αρδονοπούλου (τα ποιήματά σου έχουν έμπνευση, η στιχουργική τους όμως ύστερη πολύ. Φρόντισε να τα διορθώσεις λίγο. Δημ. Μέριανου (καλό).

Μ. 'Η έφημερη «Εστία» εκδίδεται πάντοτε ΓΕΩΡΓΑΣΠΑΡ... όσο για την σύστασή σου για το Δημοφύλισμα ψευδώνυμων δεν θα παραλείψω να προκηρύξω τον διαγωνισμό μόλις τελειώση ο σημερινός. 'Ισως μάλιστα στο έρχόμενο τεύχος. Τα αποτελέσματα του διαγωνισμού του Τρωικού πολέμου δημοσιεύτηκαν στο προηγούμενο. Δεν μπορώ να σου απαντήσω για όσα με ρωτάς. Πάντως γράμματά σου παίρνω τακτικά και σου απαντώ. Και σου απαντώ σε όλα. Δεν παραλείπω να σου πω πως χρήματα για τις αγγελίες σου δεν υπάρχουν στο γράμμα σου.

Ν. Δεν είναι άσχημο το ποίημά σου ΙΩΑΝΝΗ ΑΘ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΕ. 'Εχει όμως πολλά τεχνικά λάθη. Λες π.χ. «Αχ! πόσο σε νοσάλλγησα, — πατρίδα αγαπημένη — μέσα στην ψυχή μου κι' αν έρρησα — ο πόθος για σε μένει». Αὐτὸς δ τρίτος άπίχος δεν σου φαίνεται πως δεν στέκει καλά στα πόδια του; Διαβιβάξω πάντως τα θερμά σου συγχαρητήρια στον Δημ. Καλτσούλα που έπως λες γράφει ώραία ποιήματα. Σημειώνω άκόμα πως είσαστε μαζί στην Παιδόπολη «'Αγίου Νικολάου» Ασπίας. Δεν μπορώ να σου απαντήσω αν πήρα ή όχι το «τζάκι».

Ξ. Θα μπορούσε ίσως να είναι κάπως καλλίτερο το σατυρικό σου ΚΩΝ. Β. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ αν είχε ρίμα. Το σατυρικό χρειάζεται ρίμα. Πάντως το δημοσιεύω εδώ:

Ο ΓΑΪΔΑΡΟΣ

Το γαϊδάρό μου έχασα
και ψάχνω να τὸν εῦρω.
Τὸν εἶχα ὅπου ἔτρωγε
στὸν ἀχυρὸν ἀπέξω.
Αὐτὸς ὁ ἀφιλότιμος
παιδὶ τάναι λυμένος
μὲ τὸσκασε καὶ ἔφυγε
καὶ μ' ἄφισε νὰ ψάχνω.
Κοίτα τὸν ἀφιλότιμο
κακὸ πὺ μὲ μαγεῖρενε.
Βρὲ καλλίω γαϊδουρόδενο
παρὰ γαϊδουρογύρενε.

Τὰ ἄλλα καλούτσικα. Δυστυχῶς δὲν εἶναι εὖ-
κολο νὰ δημοσιεύσω ὅλες ὅσες ἐγκρίνω ἀπὸ τὶς
συνεργασίες τῶν παιδιῶν.

Ο. Σ' εύχαριστώ ΣΤΑΥΡΟ ΠΕΡΟΠΟΥΛΑΚΟ για τα καλά σου λόγια, τις υποσχέσεις σου και τις καλές όπωσδήποτε συνεργασίες σου.

Π. Πήρα και διαβίσασα στη διεκπεραίωση τις έπιστολές των φίλων μου Τάκτιου Κωνσταντινίδη, Κώστα Δ. Κατσούλη, Δημ. Θεοδώρου, 'Αλεξάνδρου Βρατσάλη.

Ρ. Δα Α. Μ. (από το Σουφλί) απαντώ 1) Στη Γαλλική 'Ακαδημία (Σίνα 25) γίνονται δεκτά πορίσματα είτε έχουν άπολυτήριον γυμνασίου είτε όχι. 'Η 'Ακαδημία χορηγεί διπλώματα Γαλλικής γλώσσας καθώς και διπλώματα καθηγητριας και διδασκαλίσσης της Γ. γλώσσας. 'Αλλά στη δεύτερη περίπτωση, αυτή που θα πάρη διπλώμα δδασκαλίσσης πρέπει να έχει τελειώση το γυμνάσιο. όσο για καθηγήτριας, πρέπει για να διορισθ' να φοίτηση και στην Φιλοσοφική Σχολή. 2) Είς το Πανεπιστήμιον, 'Ανωτάτην 'Εμπορικήν, Πάντειον κ.λ.π. Σχολάς γίνονται δεκτοί — κατόπιν διαγωνισμών — φοιτήτριαι άντα περιορισμού του άναστήματος. 'Επίσης εις την Γυμναστικήν 'Ακαδημίαν ως και εις τας Παιδαγωγικάς 'Ακαδημίας αι σπουδαστριάι πρέπει να έχουν άνάστημα άνω του 1.60 μ. 3) 'Η Σχολή Τ.Τ.Τ. δέν λειτουργεί πλέον. 'Η Σχολή του Ο.Τ.Ε. δέν πρόκειται να λειτουργήση εφέτος. Δέν σου γράφω ιδιαιτέρως, γιατί οι πληροφορίες που μου ζητάς είναι γενικού ενδιαφέροντος.

Σ. Σου άπαντώ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΑΡΔΕΛΗ στις έρωτήσεις σου για τη σχολή άσυρματιστών. 'Η Σχολή 'Ασυρματιστών του Β. Ναυτικού έδρεύει στη Ν. Βάση Βοτανικού. Σ' αυτή γίνονται δεκτοί οι νέοι 20-25 ετών έφδσον έχουν γραμματικές γνώσεις Σ' τάξεως τουλάχιστο Οκτατάξιου Γυμνασίου. 'Εξετάζονται εις 'Ελληνικά, Πρακτική 'Αριθμητική, Γεωμετρία, 'Αλγεβρα, Φυσική και Γεωγραφία. 'Η έκπαίδευση διαρκεί 10 μήνας και οι άποφοιτούντες της Σχολής κατατάσσονται στο Β.Ν. με το βαθμό του ύποκελευστού Β' τάξεως.

Τ. Πήρα τα «για να γελάτε» που μου έστειλεν ο φίλος μου ΝΙΚ. ΤΡΙΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ:

Θ. Πήρα τις συμμετοχές στο διαγωνισμό των φίλων μου Περικλή 'Αδωναντίου (83), Δημητρίου Σερραφείμ Καλτσούλα (83), 'Αθανασίου 'Ιωάννου Γεωργιάδη (83), Γ. Μπιστή (ΕΔ), Λίτσας Παπαδοπούλου (82—83), 'Αγρινιώτικου Λαουζιτικού (83), 'Ιωάννη Β. Βουζονίκου (83), Νίκου Σαλονικίου (82), Γιοῦλιος Μαξίμου Σιμωνέτη (83), 'Εριέττας Μυλωνά (83).

Ι. Πήρα τη σπαζοκεφαλιά του φίλου μου ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΘΕΟΔΟΣΙΑΝ.

Κ. Πήρα τις αθλητικές συνεργασίες των φίλων μου: Ε. Κουζιουμπτζή και Πλουτάρχου Διγγόλη.

Λ. Πήρα τις έπιταγές των φίλων μου: 'Αλεξ. Μουστοκά, Νικολάου Λογοθέτη, Β' Δημ. Σχολ. Βαρθολομιού, Δημ. Σχ. Λαυκοχωρίου και 'Ελένης Πουγγουρίδου.

Μ. Πήρα και διαβίσασα στη διεκπεραίωση τις έπιστολές των φίλων μου: 'Αθ. Ν. Καμπούρη, Ζαχαρία Ζερμπιλίδη, 'Αν. Β. Σκουρή και Βασιλείου Τσατραλλή, Ευσταθίου Θ. Γεωργάκη κ.λπ. της εκκλησιαστικής σχολής Κορίνθου, Δημ. Σχ. 'Αγίας Παρασκευής Κασσάνδρας Χαλκιδικής, Κων. Γρ. Τσιαπράκα, Δημ. Θεοδοσίδη, 'Ιωάννου Πουλοπούλου και Διταξίου Δημ. Μεγολοχωρίου.

Ν. Πήρα τις συνεργασίες των φίλων μου: Νίκου Καλού (δεν είναι και άσχημα. Μάλλον καλό). Κων. και 'Ανδρ. Β. 'Αγγελοπούλου (πολύ καλό αλλά... μεγάλο. Για να δούμε τί θα γίνη μ' αυτό. Νίκου Μυρεΐνη (πολύ ικανοποιητικά).

Ο. Γ. ΜΠΟΤΗ: Σ' εύχαριστώ για τα καλά σου λόγια.

Π. Τα βρήκα πολύ ενδιαφέροντα τα ποιήματά σου ΔΗΜ. Σ. ΚΑΛΤΣΟΥΛΑ. Στο πρώτο όμως, τη «Δίψα» θα μπορούσες να αποφύγης την επανάληψη μέσα σε 4½ στίχους στην πραγματικότητα δυο φορές το διψασμένη.

Ρ. 'Όπως θα ήθετε ή Μακεδονική Φλόγα προκήρυξε ένα διαγωνισμό «Σάν ήμουν ο άρχισυντάκτης του «Σπιτιού του παιδιού» τί θα έκανα;» 'Ηδη ο πρόεδρος του συλλόγου και φίλος μου Ν. Σμαράς μου γράφει, για τα πορίσματα του διαγωνισμού:

1. 'Από τούς 43 οι 17 θέλουν τὸν παλὸ τί-
τλο «Παιδόπολις».
2. 20 θέλουν νὰ δημοσιεύωνται μόνο οι ἔξυπνες
πεννομαχίες.
3. 'Από τούς 43 οι 15 θέλουν νὰ φύγη ὁ Γιαν-
νάκης.
4. Οι 3, νὰ μὴ ὁ Μ. 'Αλέξανδρος στὸ ὀπι-
σθόφυλλο.
5. Οι 40, νὰ διατηρηθῇ ἡ στήλη «Ὁ ἀρχισυν-
τάκτης ἀπαντᾷ».
6. Οι 25, νὰ αὐξήσουν οι σελίδες συνεργασίας
ἀναγνωστῶν.
7. Οι 7 θέλουν νὰ καθιερωθῇ μηνιαίος διαγω-
νισμός (ὅπως τῆς «Διαπλάσεως τῶν Παιδῶν»).
8. Οι 10, νὰ μὴν τίθενται μακροσκελὴ μυθιστο-
ρήματα.

9. Οι 38, νὰ παραμείνῃ ἡ σελίδα «Μ' ἔρωτον
καὶ ἀπαντᾷ».

10. Οι 23 ἔτσι ὅπως εἶναι τὸ περιοδικό, τὸ
ἀλλοῦ, σὰ περιοδικό μὲ ν ο γία μικροὺς τοῖ
Δημοτικῶν.

11. Οι 12 νὰ καθιερωθῇ μιὰ σελίδα ἐγκυκλο-
παιδικῶν λεξικῶν.

12. Οι 10 θέλουν μὰ σελίδα γιὰ τὴν ἀνάπτυξη
'Εκθέσεων 'Ιδῶν.

13. Καὶ οι 43 εὐχονται τὸ περιοδικό νὰναι
ἐβδομαήμερο.

Π. σίωμ νὰ εἶναι ἐνδιαφέροντα...
Εὐχαριστῶ πολὺ τὴ «Μακεδονικὴ φλόγα» γιὰ
τὴν ώραία αὐτὴ σφαιρομέτρηση πὺ ἔκαμε. 'Η
ἀπάντησή τῆς Α.Ν. ἀπὸ τὸ Φάλλοπουρο εἶναι ἱκανὸς
θέματος, τῆς δημοσιεύω ὥστόσο σὲ ἄλλη στήλη.

Ρ. Μὰ σοδρά ΙΠΤΑΜΕΝΕ ΘΕΙΣΣΑΛΕ μὲ ζή-
τὰς νὰ κάμω ἀποκάλυψη; Αὐτοῦμαι πὺ δὲν μπο-
ρῶ νὰ ἱκανοποιήσω τὴν ἐπιθυμία σου.

Σ. 'Ο ΛΟΥΚΑΣ Δ. ΝΤΕΡΕΚΑΣ μὲ γράφει:
«'Ελέος! 'Ελέος! Δόστε σὰς παρακαλῶ τίλοι
σ' αὐτὸ τὸ δράμα πὺ ξετυλίσσεται κάθε ἡμέρα:
οἱ ἀντιγραφές. Πόσες καὶ πόσες δὲν γίνονται...
Καθένας ἀντιγραφεὺς ἀνακαίτει βιβλιοθήκες, πᾶ-
μι... ἀνασπαστὰ σὲ μεταῦλα πὺ ἔχει τὰ βιβλία
καὶ προσπαθεῖ νὰ βρῇ κανένα πεμπόλοιο βιβλί-
ο γιὰ νὰ ἀντιγράψῃ. Δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω πᾶς
τοὺς ἄριστον οἱ ἀντιγραφές, πᾶς δηλαδὴ βάσανο
τ' ὀνομά τούς κτῶν ἀπὸ ἔργα ἄλλων ἀνδρῶν, οἱ
ὅποιοι μὲ κόπους καὶ μόχθους κατῶρθωσαν νὰ τὰ
στύψουν. 'Αλλὰ τὸ ἄλλο εἶναι, πῶς χειρότερο.
Πᾶς ἀνίχνοντα νὰ ἔκουν πᾶντολλες καταγγελίες
γιὰ μιὰ ἀντιγραφή. Δόστε λοιπὸν τέλος. Λάβετε
δρακόντια μέτρα διὰ τούς ἀντιγραφεὺς. Καὶ τώρα
ἰδοὺ μερικίς:

1) Εἰς τὸ τεύχος Νο 83 εἰς τὴν σελίδα 283
δημοσιεύτηκε ἕνα σκίτσο τοῦ «Περσαστικοῦ». Τὸ
σκίτσο αὐτὸ εἶναι ἀντιγραφή ἀπὸ τὰ Νεοελληνικά
τῆς Δ' ν. τ. τάξεως Γυμνασίου καὶ εἶναι δημο-
σιευμένο στὴ σελίδα 126. Τὸ σκίτσο αὐτὸ βέβαι-
α τοῦ «Περσαστικοῦ» εἶναι πῶς μεγάλο ἀπὸ τὸ προ-
τότυπο.

2) Εἰς τὸ ἴδιον τεύχος καὶ εἰς τὴν σελίδα 284
νᾶτε εὐχάριστα τὴν ώρα σας» δημοσιεύσατε μιὰ
σπαζοκεφαλιά τοῦ Εὐτ. 'Αναστασάκη. Καὶ ἡ σπα-
ζοκεφαλιά αὐτὴ εἶναι δημοσιευμένη στὸ περιοδικό
«'Ελλην». 'Ερυθρὸς Στρωρὸς» τεύχος 7 ('Απρί-
λιος 1953) εἰς τὴν σελίδα 23. Καὶ αὐτὸς ἔχει
μεταβάλλει τὴν σπαζοκεφαλιά τοῦ πρωτοτύπου.

3) Εἰς τὸ τεύχος Νο 76 καὶ στὴν σελίδα 76
δημοσιεύσατε ἕνα «Γιὰ νὰ γελάτε» τοῦ Δ. Μερ-
κοπούλου. Τὸ «Γιὰ νὰ γελάτε» αὐτὸ εἶναι γραμ-
μένο στὴν «Διαπλάσιν» τῶν παιδῶν τοῦ ἔτους
1925 εἰς τὴν σελίδα 254 καὶ φέρει τὸ ψευδώνυμον
«Λύρα τοῦ 'Ορφείου».

Μακάρι νὰ ὑπῆρχον μόνον αὐτὲς οἱ ἀντιγραφές.
'Οχι! 'Υπάρχουν ἄπειρες. Κάθε φορὰ ὅλο καὶ
νέες θὰ ἀνακαλύπτονται. Αὐτὸ δὲν συμβαίνει μόν-
ον στὸ περιοδικό τῶ δικῶ σας. Σ' ὅλα σχεδὸν
τὰ περιοδικὰ αὐτὸ γίνεται. Καὶ πάλιν σὰς λέγω,
νὰ κάνετε ὅτι ἐστίς νομίζετε καλύτερον διὰ τὴν
ἐξάλειψιν τελείως τῶν ἀντιγραφῶν.

Δὲν ἔχω τίποτα νὰ προσθέσω: Τίς ἄλλες σου
υποδείξεις τίς ἐσημαίωσα.

Ρ. Παρ' ὀλίγον νὰ σὲ «ηρύξω κελε ἔγνοιαν» Α-
ΠΟΣΤΟΛΕ ΚΩΝ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΕ. Μὲ συνή-
θισες, βλάπεις, στὴν τακτικὴ ἀλληλογραφία καὶ
μοὺ κακοφάνηκε μὲ τὴν «ἐκλειψή σου» τῶν τελευ-
ταίων μηνῶν. Καθὼν μου εἶναι νὰ κάμω συστά-
σεις ὅπως καὶ νὰ προσέχω ἰδιαιτέρως τίς συστά-
σεις πὺ μὲ γίνονται. Χάρηκα γιὰ ὅσα σὺ
γράφεις γιὰ τὸ διάβασμα τοῦ περιοδικῶ στὴ
σχολεία σας, καθὼς καὶ γιὰ τὴν ἐπιτυχή δράση
τοῦ συλλόγου σας «Μέλισσας». Δὲν εἶναι άσχημο
τὸ μῆμα «Ντέντεκτιβ ἀντιγραφῶν». Γιὰ τὸ ἔγ-
ημα τῆς φωτογραφίας, θὰ πρέπη νὰ ὑπάρξῃ ἐι-
δικὴ περίπτωσις.

Τὸ ποίημά σου δὲν μπορῶ νὰ πῶ πᾶς εἶναι
άσχημο. Πολὺ ἀπλὸ καὶ οὐχὶ ἀπολύτως ποιητικόν.
Μὰ τὸ δημοσιεύω ἐδῶ νὰ τὸ δῆς. Τὸ σκίτσο ἐν-
διαφέρον.

ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΕΟΝ

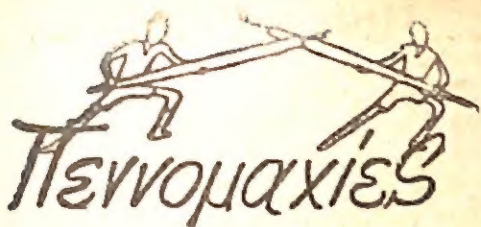
Σκέψου καὶ φκιάσε
ὅτι μπορεῖς
θάρρη μιὰ μέρα
πὺ θ' ἀπορείς.

Πάντα ἡ ὄψη σου
νᾶναι καλὴ
Τί λὲς θὰ μοιάσης
τὸν Περικλῆ;

ἄκουσε κι' ἔν' ἄλλο
—μὴν ἐκινᾷς
πρὸτὸ νὰ-ξέρης
γιὰ πὺ πᾶς.

Πρόσχε ὅμως
κι ὅλο σιγά
θάρρη μιὰ μέρα
πὺ θᾶναι ἀργά!

Σ. Πήρα τις έπιταγές που μου έστειλαν οι φί-
λοι μου: 'Αδριανή Λακκάκη, δον Δημ. Σχολ. Σερ-
ρών, Δημ. Σχ. Χωματερού, Δημ. Σχ. Χαροκοπίου,

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχ-
μές 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιών 100
δραχμές ή λέξι).

978. (X.X.) Γειά σας πεννομάχοι τής (Π.Α.Δ.
Θεσσαλονίκης). Σταυραετός τής Πίνδου

979. 'Ηπειροκονιτισιώτη και Ξηνητεμένε 'Ηπει-
ρώτη. Σὰς ξέρω και τους δυο σας. Είστε πα-
λιοί μου φίλοι. Πολύ θα μ' εύχαριστούσε αν μου
γράφατε ένα γραμματάκι.

980. Προσεχώς αποκαλύψεις, αποκαλύψεις, α-
ποκαλύψεις. Σταυραετός τής Πίνδου

981. (63—60) Ζητώ αλληλογραφίαν με φίλο-
τελιστήν. Έμμ. Σχινάς

982. (63—61) Νεράϊδα τής Περάνθης, Μ. 'Α-
γνωστη τας χαιρετώ. Γ. του Παγασατικού, Ζαίρα,
Φαταούλα είστε ψόφια θηρία. Πω! πω! πω! πώς
σας φοβάμαι. Βέβαια παίζω χαριτωμένα ντέφι
(703) παιδί του 'Αμβρακικού, Σαρλέ Γειά σου.

983. Σαμβρακίτης = Δαφνί σε νουσταλγώ.
Ριν-τίν-τίν = χάσου ήλιε... μη μαυρίσω. Α.
Μυρμιδόνος = δεν φοβούμαι τα μυρμηγκία. Βα-
λεντίνα = θα... πάρω μόζο (1) Τροβαδούρος =
κανταδόρος στο Σουφλί. Τσιγγανοπούλα

984. (63—62) Διαγωνισμός = α) Ν. Γερο-
λάνδος, β) Ν. Ντερέκας. Ψύν Δρυός

985. (63—63) Τι να γίνει περαστικό; Καθέ-
νας με την αξία του. Σε θερμαιναιχαιρετώ.
Δάφνη του Εύρωτα

986. (63—64) «Μπαίνω στον κύκλο των πεν-
νομαχιών, χαιρετώντας όλους σας, και ιδιαίτερο
ΘΑΝΟ 'Αθανάτο, και ΕΔΕΣΣΑΙΟΠΟΥΛΑ.
«Αιγαιώτης»

987. (X.X.) Σύ, τό νομίζεις, ότι άνυπομο-
νύσσα, πατριώτισσά μου 'Εδεσσαίουπούλα;...

«Αλλ' όπως και νάναι, χάρκα (1). Κι' ακόμη:
πίστευα, ότι δε με ξέρει (;) κανείς! Συνεπώς
δυσκολεύομαι ν' αλαιογνώμησω... Όσο για
σένα, είμαι κοντά στο «βέδαιο» ότι σε ξέρω» εί-
σαι ή... 18!!!! Μ' αν μάθαινα καλύτερα;
ΘΑΝΟΣ ΑΘΑΝΑΤΟΣ

988. (63—68) Γλάρε του Παγασητικού (664),
Έγραφα. Τροβαδούρο, Φαντομά, Δροσταλιδα,
'Ατυχη Χαθανέζα, γειά χαρά. Να περιμένω δυο
λογάκια σας; Τάκης Ροδολίνος

989. (Δ.Π.) Πρωτομπαίνοντας στο σαλονάκι
αυτό, δεν χαιρετώ κανεναν. Είμαι κουδραβάς!

990. (63—66) 'Ανάπαυση, Πρωτομπαίνοντας
στην πεννομαχοστήλη προκηρύσσω επανάσταση
έναντίον Σαλονικίου Φαντομά Πάνθηρος και Ριν-
τίν-τίν. Ναύτης στην Ξηρά

991. Και γενικώς όλοι οι εξυπνοκουτόμυαλοι να
τό βουλώσουν γιατί θα χρησιμοποήσω δίκτυα.
Ναύτης στην Ξηρά

992. Ζητώ αλληλογραφία με τον Κλάρκ Γλ. του
Παγασητικού και Τροβαδούρο. Πρωτογράφτε.
Ναύτης στην Ξηρά

993. (63—67) Θερμαιναιχαιρετώ Αύγερινε και
Πούλια. 'Αλληλογραφία σας δέχομαι. Πρωτο-
γράφτε. Ι. Θεσσαλός

994. 'Ατρόμητε Μυρμηδόνα επιθυμώ να γνωρι-
στούμε. 'Εάν θέλεις στείλε μου ένα γράμμα μέσον
περιοδικού. Ι. Θεσσαλός

995. (Ο.Π.) Γλυκοθερμαιναιχαιρετώ Μ. 'Αγνω-
στη. (862) Τι λές για λίγες γραμμούλες; Έλατος

996. Θερμαιναιχαιρετώ Φαντομά. Με την πρώ-
τη ευκαιρία θα σου γράψω. Έλατος

997. (63—68) Γειά Τροβαδούρε. Σε γνωρίζω
προσωπικώς, καθώς κι' εσύ. Γλυκειά Σπανιόλα

998. 'Αηδονάκι ξέρω πολλά για σένα. Θαυμάζω
μάλιστα την κλίση σου στη λογοτεχνία. Γλυκειά Σπανιόλα

999. Ριν-τίν-τίν, δε σε πιστεύω για τόσο...
Μά ένοια σου. Γλυκειά Σπανιόλα

1000. (X.X.) Προσوخή πεννομάχοι. Προκηρύσ-
σω διαγωνισμό με θέμα επό περιοδικό μου Σπίτι
του Παιδιού». Προθεσμία μέχρι 15 Αυγούστου.
Συμμετοχή δρχ. 500. Στην Δ' νσι: Γεώργιον Πα-
ραπαγκίδην — 'Ορεστιάδα. Οι συμπολίτες μου

μπορούν να μου έχειρίζουν την Έκθεσιν των γού-
τοπροσώπων.

1001. Εύχαριστώ Ριν-τίν-τίν για τόν αντιχαι-
ρετισμό σου και σένα Γλυκειά Σπανιόλα για τό
χαιρετισμό σου. Γεωρδασπάρ
'Ορεστιάδης

1002. Σάν... ταβανόσκουπα μακριά — ή Ντο-
λορές όμοιάζει — και τις άράχνες του σπιτιού —
χωρίς σκαμνί τις... βγάξει — Τό έχει βάσει για
σκοπό — τόν κόσμο να... χαλάσει — να γίνει
πιό... ψηλότερη — τ' άστέρια για να... φτάση!
Σαλονικίδος

1003. Για τα συγχαρητήρια γράμματά, κάρτ-
ποστάλ κλπ. θερμαιναιχαιρετώ όλους όσους μ' έ-
στειλαν. 'Ιδιαίτερα τόν Γιώργο Γκανάτσα (Γρε-
δενα), 'Αλ. Μακρυλάκη (Συοφλί), Ψύν ό τής
Δρυός (Μυτιλήνη), Πουλί των Γρεδεών ('Αλε-
ξανδρούπολη), Θρακιώτη ('Αλεξανδρούπολη), Σι-
δηρονερο, και Τάκη 'Αμάραντο, Σπαγγοραμένο,
Αύγερινό Πινόκιο, Κ. Τριαντάφυλλο.
Νίκος Σαλονικίδος

1004. Θερμά αντιχαιρετώ φίλοι μου: Ν. Αύ-
γινε, 'Αγγ. Λαουζίκε. Σας εύχαριστώ που με θυ-
μάστε!... Νίκος Σαλονικίδος

1005. Μπράβο, Λάκη Γκονόπουλε (334) τά λές
φίνα! — Κι' εγώ (335), καλοί μου Εύέλπιδες
σας εύχαριστώ, για τά καλά σας λόγια. Ναι,
σκεφτομαι για μία σταυροφορία για την ποιητική
καλλιτερεψη τής «Πενναχοστήλης». Νίκος Σαλονικίδος

1006. Σας αντιχαιρετώ θερμότατα φίλοι μου,
Πάνθηρα (τό ότι δεν είχες καλή θέση στο δημό-
σιο δεν πρέπει να σε λυπη. Τού χρονου
ψήφισμα δεν πρέπει να σε λυπη. Τού χρονου
ισώς...), Γλυκομήλητε Μέντορα (πραγματικά...
Τσιγγανόμηνος. Καλώς ώρισες στη κίνηση. Τσιγ-
γανόπουλα (άλλθθαι από τού είσαι;), Μιραβιζώλ,
Μαζαρίνο (καλώς ώρισες στη κίνηση. Σού εύχομαι
κάθε προκοπή και χαρά) και Νίκο Σερραίο (γνω-
ρίζομαστε;). Σαλονικίδος

1007. 'Αντιχαιρετίσματα, Πτερωτέ Ταύρε. Προ-
τιμώ να με λές Νίκο Σαλονικιό κι όχι Σαμαρά.
Μά γιατί με τ' άριστερό; (382). Σαλονικίδος

1008. (647) 'Ατυχη χαθανέζα έγραφα. Περι-
μένω. Αύγερινε και Πούλια, 'Ατρόμητε Μυρμηδόνα
περιμένω γράμμα σας. Ι. Θεσσαλός

1009. Γειά χαρά Τροβαδούρε. Π. 'Αμβρακικού
Α. Ν. Βίντσι, δυο θέσεις στο Δαφνί περιμένουν
έσας. Τι κάθεστε; Φαντομάς

1010. Κ. Τριαντάφυλλό αλληλογραφούμε; Πρω-
τογράφτε. Φαντομάς

1011. (64—18) Θάνα 'Αθανάτε μήπως είσαι ό
Θ. Π.; Είμαι φίλος σου. Πάνθηρ

1012. Φαντομά — Δικηγόρε Νεολαίας — Ταρ-
ζάν! Προσوخή βρε παιδιά! Γράψτε και κανένα σο-
δαρό! Μεράκι τό έχω! Πάνθηρ

1013. (64—19) Ποιά γειτονιά 'Αγνωστη 'Ελ-
ληνίδα; στο χωριό μου όλες είναι γνωστότατες.
Πολύ επιθυμώ να γνωριστούμε, αν θέλεις γράψε!
Γεώργιον Τρ. Γιαννέλον, 'Αλώνια Σαμβρακίτης
Σαμβρακίτης

1014. Χαιρετώ Δ. του Εύρωτα. Περιδεύοντας
κόποτε στην Πελοπόννησο περπάσαμε από την 'Ε-
μορφη Σπάρτη σας. Σαμβρακίτης

1015. Που τρύπωσες 'Εξάφαλμε; Πας χάθηκες
φουκαρά. Σαμβρακίτης

'Υπουργός Δικαιοσύνης Κυβερνήσεως
ΝΙΚΟΥ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΥ

1016. (64—23) 'Α ν α κ ο ί ν ω σ η : Κα-
τόπιν έντολής του Προέδρου τής Κυβερνήσεως ΝΙ-
ΚΟΥ ΣΑΛΟΝΙΚΙΟΥ ανακηρύττομαι 'Υφυπουργός
Παιδείας. Τόν πρόεδρον θερμαιναιχαιρετώ περιμένοντας
διαταγάς του και τό ύπουργικόν συμβούλιον.
Συνάδελφοι αλληλογραφώ καθώς και με όλους - ες.
Γράψτε: Κωνσταντίνον Κωνσταντινίδην μαθητήν
Γυμνασίου 'Απερείου Καρπάθου. Διαβάτης Κ.Κ.
(πρώην... 'Αηδονάκι)

1017. Καθυστερημένα αντιχαιρετώ τους φίλους -
ες Γλυκειά Σπανιόλα, Χριστιανική Πίστη, Παπα-
ες Γλυκειά Σπανιόλα, Μπαλαρίνα (γιατί δεν ά-
ρνούες, Σαμβρακίτη, Μπαλαρίνα (γιατί δεν ά-
παντάς στον Φρίξο), Παιδί τού 'Αμβρακικού
(1194) ακόμα περιμένω. Εύζωνοπούλα (852) κα-
λώς έπιτυχίες. Σαλονικιό, Κόκκινη Βράχε που ό-
λες έπιτυχίες. Σαλονικιό, Κόκκινη Βράχε που ό-
λείται ή καθυστέρηση τής αλληλογραφίας μας;
Γειά χαρά. Διαβάτης Κ.Κ.
(πρώην... 'Αηδονάκι)

1018. (64—25) Είμαι εγώ ό βασιλιάς
και σεός υπήκοός μου
κι' όπου σπαθήτε αντιχαι-
ή βροντερή φωνή μου. 'Αρχιπεννομάχος

1019. Κάνετε τόπο να διαβά
και σκύψτε τά κεφάλια

Δημ. Σχ. Νέας Περιστάσεως, Δημ. Σχ. 'Αγίου
Βλασίου, Δημ. Μέλη Δημοδιδασκαλων Δαφνώνος
Χίου, Δημ. Σχ. Στρέφι, Δημ. Σχ. Φαναρίου

* Πήρα και διαδίδασα στη διεκπεραίωση τις
έπιστολες τών φίλων μου: Δημ. Μιχαηλίδη, (σ'
εύχαριστώ για τά τόσο καλά σου λόγια) Κα Εύ-
σταθία Τσάλη.

* Πήρα τις συμμετοχές στο Διαγωνισμό τών
φίλων μου: 'Αποσταλου Κων. Παπαγιαννοπούλου
(82), Θρασυδούλου Χαλάτση (83) και Θεοδ. Δη-
μητρίου (83).

* Πήρα τις σπαζοκεφαλίες τών φίλων μου Δημ.
Μιχαηλίου, και 'Αθ. Ντιούκα (τα «για να γε-
λάτε» γραμμένα στο 'Ιδιο χαρτί δεν τά έλαθα ύπ'
όψη. Σ' εύχαριστώ για τά καλά σου λόγια).

* Πήρα τις άθλητικές συνεργασίες που μου έ-
στειλε ό φίλος μου ΠΑΝΤΕΛΗΣ Ε. ΔΙΑΚΟΓΕ-
ΩΡΓΙΟΥ.

* Πήρα τά «για να γελάτε» τών φίλων μου:
'Ηλία 'Ιωάν. Παπακωνσταντίνου και Β. Β.

* Πήρα τό σκίτσο σου ΔΗΜΗΤΡΗ ΠΑΠΑΝΑ-
ΣΤΑΣΙΟΥ. Θά ήταν πάρα πολύ καλό αν είχε καλ-
λίτερη προοπτική και πρό παντός αν αυτός ό δρό-
μος πρός τό σπιτάκι ήταν πιο φυσικός.

* Πήρα τις συμμετοχές στο Διαγωνισμό τών
φίλων μου: Εύαγγέλου Φωτοπούλου (83), Κώστα
Ρούσσου (83), Μυστηριώδους άγνωστης (83),
Κωστή Μηνά Κωστή (82), Γρηγορίου Πισιούνη
(83) και Εύαγγέλου Ζώη (82).

* Πήρα τις άθλητικές συνεργασίες τών φίλων
μου Β.Β. και Δημητρίου Χωματά.

* Πήρα τις έπιστολές που μου έστειλαν οι Δημ.
Σχολείου Χωματερού και Δημ. Σχολ. Καπλακού.

* Πήρα και διαδίδασα στη διεκπεραίωση τις
έπιστολες τών φίλων μου Χαραλάμπους Γκούντα(*)
Κων. Μακρή, Φ. και Νίκου Β. Κωνσταντά.

* Πήρα τις συνεργασίες τών φίλων μου: Ένας
που ύπογράφει «ψευδώνυμο» και Βασιλείου 'Ιω-
σηφίδη.

* Διά μίαν άκόμη φοράν σου έπαναλαμβάνω
Διαβάτη Κ.Κ. πώς δεν σε καταλαβαίνω. Δεν κάνω
ούτε σχήμα λόγου ούτε τίποτα. Δεν μου έστειλες
πεννομαχίες, ή καλλίτερα δεν έλαβα πεννομαχίες
σου που να μην τις δημοσιεύσα. Τό πολύ - πολύ
να τις διώρθωσα λίγο. Όσο για τις συνεργασίες
που μου λές δεν είμαι σε θέση να σε πληροφορήσω

αν τις πήρα ή όχι. 'Αμυδρώς θυμάμαι πώς τις
έπληρα. Στείλε μου σε παρακαλώ άλλες και ση-
μείωσε μου να τις κρίνω! Για τό ζήτημα που μου
γράφεις παρακάλεσα τόν άθλητικό μου συντάκτη
να σου άπαντήσει.

* Σ' εύχαριστώ καλέ μου φίλε ΕΥΑΓΓΕΛΕ
ΖΩΗ για τά καλά σου λόγια.

* Πήρα τά σκίτσα τών φίλων μου: Σ.
Τσιγγιλή (καλά), Ξένου (καλούτσικα, αλλά με
μολύβι σχεδιασμένα δεν μπορούν να δημοσιευθούν,
Τραβαρίδη (καλά), Μαυρικού (καλούτσικα), Πυρπο-
λητού Κανάρη (καλούτσικα).

* Πήρα τις συμμετοχές στο διαγωνισμό τών
φίλων μου: Γερασίμου Παγουλάτου (83), Λάκη
Γκονοπούλου (83), Κων. 'Ιωάν. Παπαδασιλείου
(83), Μαίρης Φορμόζη (83), 'Αντωνίου Τσαγλιώ-
τη (83), Αναστασίου Δερβενάγα (83).

* Πήρα τά για να γελάτε τών φίλων μου: Σ.
Τσιγγιλή, Κων. Καραίσκου και Πυρπολητή Κα-
νάρη.

* Πήρα τις σπαζοκεφαλίες τών φίλων μου:
Γεωργίου Τσιμανιδί, 'Αθ. Ντιώνια και Σπ.
Τσιγγιλή.

* Πήρα και διαδίδασα στη διεκπεραίωση τις
έπιστολές τών φίλων μου Κ. Μιχ. Κων. Κατσήν,
Χρ. Δίτσου και Σταύρου Πεδικάκη, 'Ηλ. Καπνο-
πούλου (σου εύχομαι κάθε εύτυχία και πρόοδο),
Εύθυμιού Μπαμπάλη, Παναγιώτας Μεταξά, Ν.
Γκαζκατσά, 'Αναστ. Δόλλα, Διον. Ξ. Λάζαρη, Π.
Δ. Κομπιλήρη, Σπ. Τσιγγιλή (δεν άφήνω γράμ-
μα χωρίς άπάντηση).

* Σ' εύχαριστώ ΜΑΥΡΙΚΟ για τό ωραίο γράμ-
μα σου, έστω και... κακογραμμένο.

* Πήρα τις συνεργασίες τών φίλων μου: Κώστα
Παπαδασιλείου, Δ. Χαματζή, Δημ. Παλιούρα,
'Ελένης Τσιγγιλή.

* Σ' εύχαριστώ ΚΛΕΑΝΘΗ ΡΟΡΡΗ για τά
καλά σου λόγια.

* Θά ήθελα πολύ να ξαναδιαβάσης τό γράμμα
σου Ν. ΚΑΡΑΒΑΝΙΑΝ και κατόπιν να μου πής
αν παραδέχεσαι αυτά που έγραψες.

* 'Ελήφθη ύπ' όψιν τό γράμμα σου Ι. ΚΑ-
ΡΥΔΙΑ.

* 'Απάντησα σ' όλες τις έπιστολές που πήρα
μέχρι και τις 23 'Ιουνίου 1953.

γιατί μπροστά μου είσαι
όλοι σας καρναβάλια.

Αρχιπεννομάχος

1020. Υποταχθήτε το λοιπόν
διά να μην αρχίσω
και όλους στην Μακρόνησο
θέλω σας εξορίσω.

Αρχιπεννομάχος

1021. Στόν Α. Ντά Βίντσι (539).
Μά πέστο και δεν τόξερα
πώς είσαι πατριώτης
τόσον καιρόν ενόμιζα
πώς ήσουν Ήπειρώτης.

Αρχιπεννομάχος

1022. Στόν Π. Τεμπέλη (455).
Γιά μάζερε τὰ σαλια σου
Τεμπέλη Προκομένε
γιατί θα πείξης τόν ντουνιά
κι' αλοίμονο... καυμένε!!!...

Αρχιπεννομάχος

1023. Στόν Μαχητή (439).
Φοδόμου και φοδέριζα
λέει μιά παροιμία
μά γώ νομίζω Μαχητή
πώς είσαι... ή φοβία.

Αρχιπεννομάχος

1024. "Α—τυχη Χαβανέζα = μυίγα τσετσέ.
Ρ—ιν—τιν—τιν = Θηλυκός κόκορας. Χ—αίδεμέ—
νη = μή μου άππου. Ι—πτάμενος Θεσσαλός =
Βύρα τις άγκυρες. Π—ινόκιο, Αίολος = Δύο κο—
θόνια. Ε—ξάγαλμος = Δραπέτης Φρενοκομείου.
Ν—ίκος Γερολάνδος = Παροιμιτικός.

1025. Ν—τολорές, Τσιγγανοπούλα = Καλο—
γρηές. "Ο—μορφη Ήπειρωτοπούλα = Τό άγά—
θημα. Μ—οστηριώδης άγνωστη=Παπαδιά. Α—
τρόμητος, Ρενουάρ = Δύο άπάχιδες. Χ—ρονο—
γράφημα = Σκουπίσου και σαλιώθηκες. "Ο—δο—
καθαριστής = Καραγκιόζης Φούρναρης. Σ—ατυ—
ρισται = Σατυριζόμενοι.

Αρχιπεννομάχος

1026. Χαιρετώ: Ν. Σαλονικιά, Εύζωνπούλα,
Γόη Άθηνών (Γόης 24 καρτιών), Μ. Πάνθηρα
(στην Κώ με θυμάσαι), Γ. Σπανιόλα, Έδεσσο—
πούλα, Ίκαρον, Αρχαίον. Τας διακοπές θα πε—
ράσω στα Γιαννitsά! Γράφετέ μου: Διονύσιον
Τσίτσον. Μοιράρχου Γεωργίου 10, Γιαννitsά.

Αρχιπεννομάχος

1027. Καί σεις Α. Ντά Βίντσι, Μ. Παπαρούνα,
Βουλγαροκτόνε, Τροβαδούρε, Τ. Ροδαλίνε, Π. Άμ—
βρακικου, Π. Γλάρε γιατί τόση οικονομία στο ά—
λάτι; Ή Α.Μ. Βασιλεύς Πεννομάχον.

Αρχιπεννομάχος

1028 (64—26) Ούτε—νά βόσκης ζωντανά Σα—
λονικιέ δεν άξίζεις, άχι πρόεδρος...

Τ' άδελφάκια

1030. Μ. Ποιήτρια γεια!! Γιατί δεν γράφεις;
Τ' άδελφάκια

1031. (64—2) Στο Σαλονικιό (391), (394).
"Ω Νικολάκη μου κουτέ — άπ' τη Θεσσαλονίκη—
πού πήλωσες τόν μύτο σου — σαν κέρδισες τη
νίκη, — ω... φωνακάλα μου άμυαλε — πού στί—
χους μάς σκαρώνεις — και τη φτωχή την ποίηση
— άγρίως την σκοτώνεις, — ω άνοστε μικρούλη
μου — νά κάτι πού μπερδεύω: — Μήπως νομί—
ζεις πως άγώ — τη φάτσα σου ζηλεύω; — Άλ—
λά και τί θα ζήλευα — άπ' τó κακό σου χάλι,
— τη μύτη σου πού'αι στραβή; — τó κλουβίο
σου κεφάλι; — Τά μάτια σου, πού τους φοράς—
γιαλάκια μυωπίας — ή τó μυαλό σου πού, άλ—
λοί, — μοιάζει μ' αώγò Τουρκίας; — Και πρίν
τελειώσω άκουσε — έτοῦτο πού άπομένει:
Μάθε πως άλλη είμαι εγώ — και άλλη ή Χαί—
δεμένη. Ζηλιάρα

1032. (64—29) Χαίρε, Παναθηναϊκέ, — στο—
λίδι τιμημένο! — Άπειρες δόξες, θρυλικέ, —
σ' έχουν στεφανωμένο!... Καμπαλλέρο

1033. Εύγε σου Αιγιάτικο Βέλος! "Ο,τι μπο—
ρείς για τόν ΠΑΟ. (Ή μητέρα μου είναι άπ' την
Άνδρο, έπομένως Αιγιάτισσα).

Καμπαλλέρο

1034. Δήλοσις: Δήλο ύπευθίνος εις πάντας
τούς συλόγους, όποιος έξ αυτών, με προσλαύει
εις την θέση τού γραματέος, καθότη τοιγχανά
ύδικός εις την... ορθογραφίαν. (!!!).

Μεθ' ύπολίψεος

ΚΑΜΠΑΛΛΕΡΟ

(Ή διακεκρημένος ορθογράφος)

Νέα ψευδώνυμα

Έγκρίνονται τὰ ψευδώνυμα: Ναύτες στην Ξηρά,
"Ομορφη Νεράϊδα, Θετταλέος Θεσσαλός, και Αί—
γιάτης.

Προαιρετικές εισφορές

Λάμ. Ντούσιας (63—70) 1.000

Σχίτασ αναγνωστών

Πώς βλέπω τους συναδέλφους μου

Ζ. Ρενουά

ΠΡΟΤΥΠΟΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΚΑΛΟΝΟΜΙΑΣ

ΝΕΟΙ ΠΟΙΗΤΑΙ

ΚΕΡΚΥΡΑ

Γαλάζιοι τόνοι, άχνοί·

τò μωσχόβολο άγέρι κάτι λείει

μές άπό γιούλια, ρόδα, χρυσανθούς,

άπαλη ζωγραφία σέ βλέπω να βγαίνης

μές άπ' τὰ κύματα, στο δειλινό.

σχεδιά φτερωτή, χρυσό σου πλέκουν στέμμα

οι Νηρηίδες,

άκούω ένα τραγούδι γλαυκό θαλασινό

μ' άφρούς, με φλοίσφους.

του Δημοτικού παίζει ή λύρα ή θεία

κι' ό κάμπος φέρνει χορευτικ άτ' άνεμιστό της

καθρεφτίζεται μ' άνταύγεια χρυσή μες άπ' τὰ

σ' άκύμαντα νερά της λίμνης.

τὰ μάμματα, τὰ μύρα, οι πνοές, ύψώνονται και

στιλπνó τ' άνάστωρο του Άλκινόου.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΕΓΝΑΤΗΣ

«ΚΟΥΒΕΝΤΑ ΜΕ Τ' ΑΣΤΕΡΙΑ»

Νάστε σεις πύργ' άνάεροι
της έλπίδας λημέρια,
μές στην νύχτα φωτόλουστοι,
ταπεινά μου άστέρια;

Νάστε σεις τ' άντιφέγγισμα
ένός άγνωστου κόσμου,
παραδείσια, άνογένητα
του άμραντου δυσμού;

Νάστε σεις άρχοντόπουλα,
με βελούδινο χόδι,
τροφοδότες σ' όνειρατα
πού με πνίγουν τó βράδυ;

Νάστε σεις βασιλέματα
στά ούράνια τὰ πλάτια,
μές στην νύχτα όράματα
στά θαμπά μας τὰ μάτια;

Ή κραυγή μου επνίγηκε,
ναυαγός, μες στα στήθη
μά φωνή ούρανόφθαστη,
σιγανά, μ' άπεκρίθη...

«Φώς θαμπό μες στην νύχτα σου
σου χαράζουμε δρόμο,
σαν άδελφία πού είμαστε
άπ' τόν ίδιο τόν κόσμο!...

Άδελφοί σου πού μάτωσαν
στο Σταυρό τὰ δυό χέρια,
κι' άπ' την γή ξεγλυστρήσανε,
και γενήκαν... ΑΣΤΕΡΙΑ!...

ΙΑΚΩΒΟΣ ΨΑΡΑΣ
(Νάξος)

Πρός τη Ρόδο

(Συνέχεια από τη σελίδα 347)

πού δίνουν στην πόλη τη γραφική όψη της.
Έξω από τὰ τείχη εκείνα κτίστηκε ή νέα
πόλη.

Προχωρούμε τώρα στην Τουρκοκρατία.
Τού κάκου είχε επιχειρήσει να κάμη δική
του τη Ρόδο ό Μωάμεθ ό Πορθητής. Μόνο
τό 15 τó κατάφερε ό Σουλείμάν ό Β'.
Βλέπετε τó μεγάλο τζαμί του με τόν ψηλό
μινάρε; Θά τὰ δήτε και τὰ τούρκικα ίχνη
μέσα στην πολύπαθη Ρόδο. Πολλοί άπ'
τούς κατοίκους της, πεντέξη χιλιάδες, εί—
ναι σήμερα Μωαμεθανοί. Άπό κεί και κά—
τω, τί να τὰ λέμε; Τό 1912 οι Δωδεκανή—
σιοι, νομίζοντας έλευθερωτές τούς Ίτα—
λούς, τούς βοήθησαν να διώξουν τούς Τούρ—
κούς. Δεν ήξεραν πως ένας δεύτερος τύ—
ραννος θά καθόταν στο στέργο τους. Άς
είναι. Δεν άρνούμαστε πως στόλισαν τη
Ρόδο με κτίρια, δρόμους και πάρκα, πού
της δίνουν ευρωπαϊκή όψη. Μά τί τὰ θές
τὰ στολίδια, όταν πνίγεται ή άνάσα
σου άπό τη σκλαβιά! Ή Ρόδος είχε άλ—
λάξει άπλώς άλυσσιδες πού οι Ίταλοί, για
τὰ μάτια τού κόσμου, τις είχαν έπιχρυσώ—
σει. Εύτυχώς με την ένσωμάτωση τού 1945
ή νύμφη τού ήλιου όρθώθηκε πάλι δόλαση—
πρη με τὰ χέρια λυτά και ντυμένη τη Γα—
λονόλευκη, στους αιθέρες.

Μείνουμε λίγη ώρα βουβοί άπό τη συγ—
κίνηση. Μέσα άπ' τούς όρίζοντες, τ' όραμα
της πεντάμορφης νύμφης άναδεύεται στη
φαντασία μας, μά και τὰ μάτια μας χαί—
ρονταν πιά τó ωραίο νησί. Μπαίναμε στο
λιμάνι της Ρόδου, της νύμφης τού ήλιου.

ΕΛΕΝΗ ΠΑΡΗ

“Ένα καλό μάθημα

(Συνέχεια από τη σελίδα 342)

θά βοηθήσουμε τó φίλο μας τó Γιάννη με
όλη μας τήν καρδιά. Όλα τὰ μεγαλεία τού
κόσμου δεν άξίζουν όσο άξίζει ένας καλός
φίλος. Θάρρης μαζί μου στο χωριό. Θά σέ
μάθω τη δουλειά μου. Δεν είναι δύσκολη
καθόλου και θά παίρνης τó μερίδιό σου.
Θά ζούμε εύτυχισμένοι στο μέρος πού γεν—
νηθήκαμε.

“Ο Γιάννης, άκούγοντας αυτά τὰ λόγια,
αίσθανόταν λύπη, χαρά και ντροπή και έ
λεγε άπό μέσα του. «Όλοι οι φίλοι μου οι
πλούσιοι και εύγενείς μ' έγκατέλειψαν. Μό—
νο ό Σωτήρης πού περιφρονούσα και δεν
καταδεχόμουν, φάνηκε πρόθυμος να με βο—
ηθήσει. Τί μάθημα ήταν αυτό για μένα.

“Ο Γιάννης βρισκόταν σε άμηχανία και
δεν ήξερε τί να κάμη. Νά φύγη; Πού θ' ά—
φηνε τόν πατέρα και τη μητέρα του;
— Θά φροντίσω και για τή μητέρα και
για τόν πατέρα σου. Θά τόν βγάλω άπ'
τη φυλακή και θ' αναλάβω εγώ όλα τὰ
χρέη τους, τού είπε ό Σωτήρης.

Πραγματικά φρόντισε κι' έβγαλε σε λί—
γες μέρες τόν πατέρα τού Γιάννη άπό τη
φυλακή και γύρισαν όλοι πίσω στο χωριό.
Οι γονείς τού Γιάννη ξανάπιασαν τη δου—
λειά τους και ό Γιάννης και ό πατέρας και
ή μητέρα του έμαθαν ότι ή πραγματική
εύτυχία δεν βρίσκεται στην έπίδειξη και
στη ματαιοδοξία, αλλά στην εργασία και τη
μόρφωση.

Π. Θ. Κ.

(Έκ τού γαλλικού)

Γεωργική στήλη

(Συνέχεια από τη σελίδα 356)

Τό πρώτο μόλις τὰ λαχανικά άποκτή—
σουν μπόι 30 - 40 πόντους κι' έχουν μερί—
κά φύλλα.

“Αν βρέχη και ύπάρχει ύγρασία και νο—
τιάδες τότε πρέπει να έπαναλαμβάνεται
τό ράντισμα ύστερα άπό 6 - 10 μέρες.
(Κανονικά γίνεται ύστερα άπό 15 - 20
μέρες).

Τό τρίτο ράντισμα γίνεται ύστερα άπό
ένα μήνα, όταν δένουν καρπό τὰ φυτά.

Στά λαχανικά χρησιμοποιοῦμε συνήθως
ποσότητα 1 - 1½% με νερό.

“Ο μπάρμπα ΜΗΤΡΟΣ

Περναίτε εύχάριστα την ώρα σας

1) ΤΕΛΕΙΕΣ ΚΑΙ ΠΑΥΛΕΣ

Ν' Αντικατασταθούν οι τελείες με φωνήεντα και οι παύλες με σύμφωνα. "Αν η λύση είναι σωστή, τ' αρχικά των λέξεων που θα βρούμε σχηματίζουν γνωστότατη ποδοσφαιρική ομάδα.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4)
- 5)
- 6)
- 7)
- 8)
- 9)
- 10)

- 1) 'Ο ποιητής των αιώνων.
- 2) Πόλη της Στερεάς.
- 3) "Ενδοξο νησί.
- 4) "Εκεί διαμένουν εκείνοι που κρατούν σέ αναστάτωση όλόκληρον τόν Κόσμο.
- 5) Πόλη της Πελοποννήσου.
- 6) Εύρωπαϊκό Κράτος.
- 7) Νησί των Κυκλάδων.
- 8) Γνωστότατος ποιητής.
- 9) Βουνό της Θεσσαλίας.
- 10) Μεγάλος σοφός της αρχαιότητας.

Απ. Παπουτσης
Ληξούρι Κεφαλληνίας

5) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Να τοποθετηθούν στα κενά τετράγωνα οι αριθμοί: 2, 3, 4, 5 ώστε το άθροισμα οριζόντια, κάθετα και διαγώνια, να είναι 14. Καθένας από τους παραπάνω αριθμούς θα περιέχεται μια φορά στη κάθε στήλη.

Στ. Τσιάκας
και Δ. Κουτσομήτρος, Λαμία.

6) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

1	M	A					
2		M	A				
3			M	A			
4				M	A		
5					M	A	
6						M	A

- 1) Κάτοικος ελληνικής χώρας.
- 2) Πόλις της Πελοποννήσου.
- 3) Κούρασις, κόπωση.
- 4) Ιστορικό γεφύρι.
- 5) "Ελληνας ποιητής.
- 6) Είναι το χαστούκι.

Δημ. Χαριτάτος, Αίγιον

7) ΑΙΝΙΓΜΑ

Γύρω - γύρω θάλασσα
και μέσ' τή μέση φίδι,
τὸ φίδι τρώει τὴ θάλασσα
κι' ἡ θάλασσα τὸ φίδι.

Τί είναι;

Νικ. Παναγιωτόπουλος

8) ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Με τ' αρχικά γράμματα των λέξεων που θα βρούμε, σχηματίζεται το όνομα γνωστού "Ελληνα ποιητή.

- 1) Εύρωπαϊκό Κράτος.
- 2) Βασίλισσα της "Ελλάδος.
- 3) "Ωραίο νησί του Αιγαίου.
- 4) Γυναικείον όνομα.
- 5) Πόλις της Γαλλίας.
- 6) Μεγάλος τέτοιος ήταν ο "Ηρακλής.
- 7) Διακριτικό γνώρισμα.

Γεώργ. Κ. Σαουλίδης

9) Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

"Ο κ. και η κ. Παπαδοπούλου έχουν 7 κορίτσια και κάθε κορίτσι έχει έναν αδελφό. Πόσα είναι τα μέλη της οικογενείας αυτής;

"Αγησ. Παπακοινόμενου
Σουφλί

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 84ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΔΙΠΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΠΕΝΝΑ, 2) ΑΘΗΝΑ. ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΤΑ, 2) ΣΟΥΠΑ, 2) ΑΡΙΩΝ.

2) ΑΙΝΙΓΜΑ

Τὸ γράμμα Ω.

3) ΑΣΤΕΡΙ

M A P A N M A Σ
Π Α Λ Ρ Α Μ Μ Α Σ
Σ Α Σ Ω Ν

4) ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

- 1) ΕΛΛΗΝΕΣ, 2) ΒΕΛΟΝΕΣ,
- 3) ΑΓΕΛΑΔΑ, 4) ΒΑΡΕΛΙΑ, 5) ΠΕΝΤΕΛΗ, 6) ΠΑΣΤΕΛΙ, 7) ΚΑΝΕΛΛΑ, 8) ΤΡΕΛΛΟΣ, 9) ΒΕΛΓΙΟΝ, 10) ΕΛΕΓΧΟΣ.

5) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

- 1) ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ, 2) "Αθλιοι,
- 3) Θλάσις, 4) Μάιος, 5) Μίσος,,
- 6) Τσίτα, 7) "Αθλιοι, 8) "Ηττα,
- 9) "Ασία, 10) Σός.

6) ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΝΕΛΛΑ — ΦΑΝΕΛΛΑ.

7) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Ρ Ι Λ Ο Σ Β Α
Ο Τ Τ Α Κ Ο Α
Δ Α Υ Κ Ρ Ο Σ
Ι Λ Α Κ Ρ Ο Σ
Σ Α Χ Ο Ρ Α

8) ΠΟΙΟΣ ΑΡΙΘΜΟΣ;

Είναι ο αριθμός 2. (2+2=4 και 2X2=4).

ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

ΠΟΜΠΗ—ΙΟΣ = ΠΟΜΠΗ·Ι·ΟΣ.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 84

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΠΑΝΑΓΙΑ, 2) ΠΑΝ—ΝΙΣ, 3) ΡΩ—ΑΡΓΙΑ—ΕΝ, 4) ΙΣΑ—ΕΟΝ—ΩΡΑ, 5) ΓΑ—ΙΔ, 6) ΙΝΑΤΙ—ΑΔΙΚΑ, 7) ΠΙ—ΕΚ, 8) ΙΝΩ—ΤΟΝ—ΑΠΟ, 9) ΣΑ—ΔΟΛΟΣ—ΑΣ, 10) ΣΟ·Ι—ΚΩΣ, 11) ΙΣΠΑΝΙΑ. ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΡΙΝΙΤΙΣ—ΚΑΘΕΤΑ, 2) ΠΑΣ—ΝΑΣ, 3) ΠΑ—Α, 4) ΠΩΣ—ΟΙ, 4) ΑΝΑ—ΑΤΙ—ΓΑΠΩ—ΡΕ—ΤΟ, 6) ΑΛΓΟΣ—ΔΙΣ, 5) ΡΕ—ΤΟ, 6) ΑΛΓΟΣ—ΠΟΛΚΑ, 7) ΝΙ—ΝΟ, 8) ΙΝΑ—ΙΔΕ, 9) ΣΚΙ, 9) ΑΙ—ΩΔΙΚΑ—ΩΑ, 10) ΣΕΡ—ΠΑΣ, 11) ΝΑΥΑΓΟΣ.

2) ΜΑΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

5						5
	5					5
		5			5	
			5			5
				5		5
					5	5
5						5

Να συμπληρωθούν τα κενά τετράγωνα με αριθμούς από το 1 έως το 9, ούτως ώστε το άθροισμα οριζόντια και κάθετα να είναι 43.

Χριστιανική Φλόγα

3) ΓΩΝΙΑ

* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *
* * * * *

Μόνον οριζόντια:

- 1) Πόλις της Πελοποννήσου.
- 2) Προφήτης.
- 3) Θεατρικό είδος.
- 4) Χώρα των "Ινδιών.
- 5) Γυιός του Μιλτιάδου.
- 6) Βιβλικό πρόσωπο (θηλ.).
- 7) "Ασιατική χώρα. Οί σταυροί κάθετα: "Ελληνας ποιητής.

Δ. Μαρκόπουλος, Μεσσήνη

4) ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

"Ενας θεός αρχαίος
με λιμανάκι ενώθηκε
και πόλις της "Ασίας
αμέσως φανερώθηκε.

"Ιωάν. Βασταρδής, Βόλος

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ 85

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13

1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΚΑΙ ΚΑΘΕΤΑ: 1) Πρόθεσις.

— Δεν του λείπει τίποτε. 2) Λέγεται και πώμα. — Σήκωσε. 3) Εύρωπαϊκή πρωτεύουσα. — Αυτός κατορθώνει τα πάντα. 4) Πρόθεσις. — "Ετσι λέγεται μεταφορικώς το ξεκούρασμα — Νοημονέστατον ζώον. 5) Είδικα ρούχα που δεν μπορεί να τα φορέση ο καθένας. — Και άλλη πρόθεσις. — Χρονικός σύνδεσμος. 6) Τελικός σύνδεσμος. — Καθόλου. 7) "Η λύρα ήταν το σύμβολό του. 8) Τὸ κρατούν στους ψάλτες. — "Ανάποδη νότα. 9) Δέματα. — Γαλλικὸν ἀνδρικὸν ὄνομα. — Τὸ καλοκαίρι τρώγονται φρέσκα καὶ τὸν χειμῶνα ξηρά. 10) Συμπεραίνει. — "Ενθουσιάζει τοὺς πότης. — Χρονικὸν ἐπίρρημα. 11) Εἶδος μουσικῆς συνθέσεως. — Συγχρόνως. 12) "Ο μουσικὸς φθόγγος. — Δεν λείπει ἀπ' τὴν ταραγμένη θάλασσα. 13) Βιβλικὸ ὄρος. — "Εκεῖ ἔγινε ἓνα θαῦμα ἀπὸ τὸν "Ιησοῦν. ΚΩΝΣΤ. Σ. ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ
Λευκίμη Κερκύρας

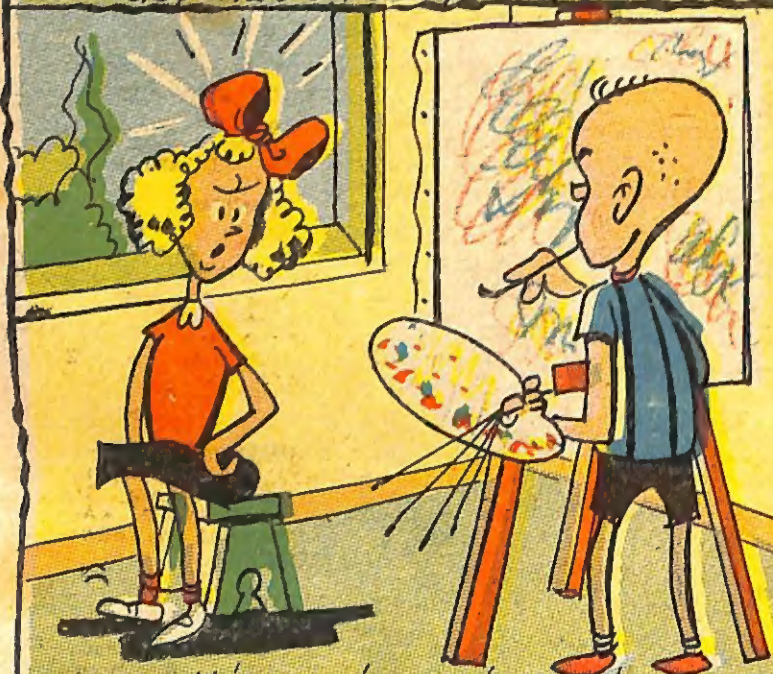
Ο ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΖΩΓΡΑΦΟΣ

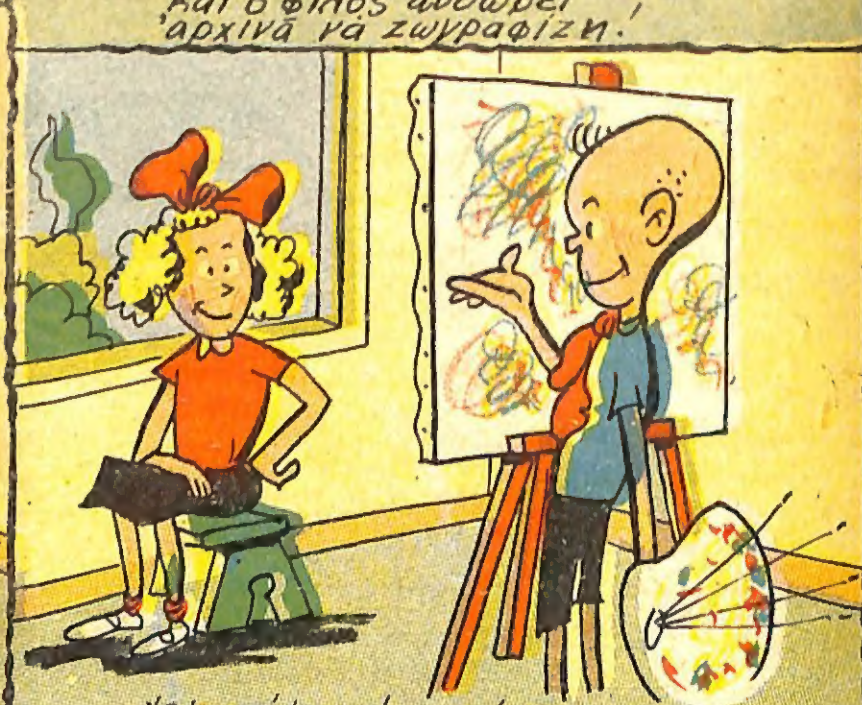
ΣΤΟΝ ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΕΪΧΑΝ ΠΕΙ
— ΚΑΙ ΑΥΤΟΣ ΤΟ' ΧΕ ΠΙΣΤΕΨΕΙ
— ΟΤΙ ΕΤΗ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ.
— ΑΣΦΑΛΩΣ ΘΑ ΔΙΑΠΡΕΨΗ!

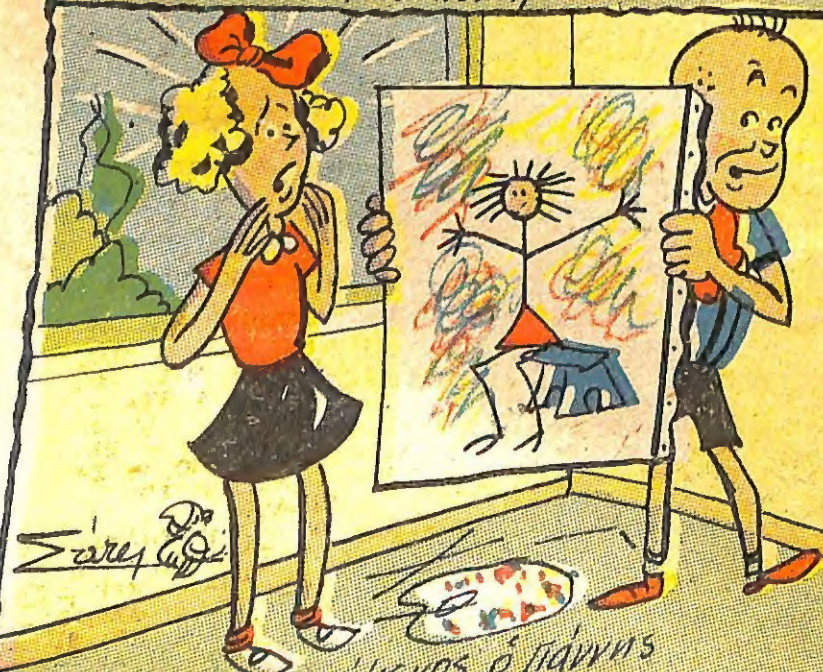
ΚΑΙ ΦΩΝΑΖΕΙ ΤΗ ΛΙΔΗ
ΕΤΟΘΗΜΝΑΚΙ ΤΗΝ ΚΑΘΙΖΕΙ
ΚΑΙ Ο ΦΙΛΟΣ ΑΥΘΩΡΕΙ
— ΑΡΧΙΝΑ ΝΑ ΖΩΓΡΑΦΙΖΗ!

ΜΕ ΦΙΟΥΚΑΚΙ ΕΤΟ ΚΕΦΑΛΙ
ΜΕ ΥΚΡΙΜΑΤΕΣ ΚΑΙ ΜΕ ΧΑΡΗ
— ΚΑΙ ΠΕΡΟΥΝΕΝ ΜΕΡΑΔΗ —
— Η ΛΙΔΑ ΜΑΣ ΠΟΖΑΡΕΙ

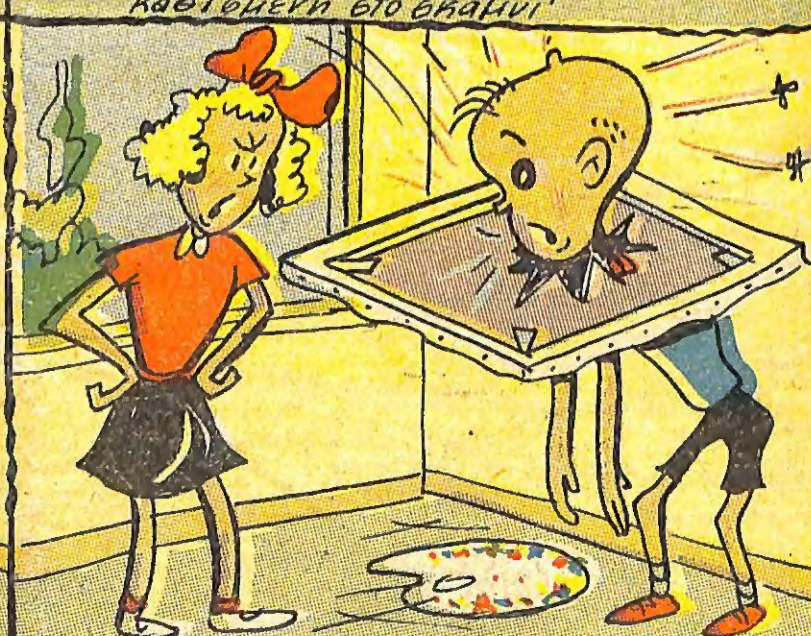

— ΕΔΑ ΤΕΔΕΙΩΝΕ ΜΕ ΤΩΡΑ
— Η ΛΙΔΗ ΠΑΡΑΚΑΔΕΙ
— ΚΑΙ ΚΟΥΡΑΣΤΗΚΑ ΜΙΑ ΏΡΑ
— ΚΑΘΙΣΜΕΝΗ ΕΤΟ ΘΕΑΜΝΙ

Σάκης

ΚΑΙ ΧΑΡΟΥΜΕΝΟΣ Ο ΓΙΑΝΝΗΣ
ΤΕΔΕΙΩΝΕΙ ΤΟ ΤΑΠΗΛΩ
— ΕΙΝΑΙ ΕΪΠΕ ΝΑ ΤΑ ΧΑΝΗΣ!
— Η' ΕΝΑΝ ΤΕΤΟΙΟ ΘΕΟΔΩΡΟ!

— « ΜΑ ΔΕΝ ΑΓΙΖΕ ΤΟΝ ΚΟΠΟ »
— Η ΛΙΔΗ ΔΕΕΙ ΜΕ ΘΥΜΟ!
— ΚΑΙ ΚΟΠΑΧΤΕ ΜΕ ΤΙ ΤΡΟΠΟ
— ΤΟΥΤΕ ΤΟ « ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ »